

Ústecký kraj

AKTUALIZACE KONCEPCE ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY VZDĚLÁVÁNÍ A OSVĚTY V ÚSTECKÉM KRAJI

Zpracovatel:
Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory
SEVER, Litoměřice
Březen 2012

Webové stránky Ministerstva životního prostředí:
Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

„Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) a environmentální poradenství jsou významnými preventivními nástroji Státní politiky životního prostředí ČR. Úkolem EVVO je vést občany k takovému myšlení a jednání, které je v souladu s principy udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a k úctě k životu ve všech jeho formách“

Www.mzp.cz. [online]. [cit. 2012-03-19]

V Litoměřicích dne 30. 3. 2012 zpracovali Ing. Ivana Poláčková, Mgr. Petr Panaš
Konzultace: RNDr. Jiří Kulich
(Středisko ekologické výchovy SEVER)
Zvláštní poděkování patří:
Členům Poradního sboru EVVO pro Ústecký kraj
Ing. Daně Svobodové (Zdravé město Litoměřice)
za zpracování informací k Agendě 21 a Zdravým městům
RNDr. Jaroslavu Obermajerovi (vedoucí Správy CHKO České středohoří)
za odborné konzultace
Komunitní Nadaci v Ústí nad Labem
za distribuci dotazníků

Obsah

1 ÚVOD	1
2 SHRnutí ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY, VZDĚLÁNÍ A OSVĚTY V ČR, VÝCHODISKA, STRUKTURA	2
2.1 Vymezení základních pojmů (terminologie)	2
2.1.1 Definice environmentální výchovy	2
2.1.2 Udržitelný rozvoj (definice, principy)	3
2.1.3 Životní prostředí (definice)	4
2.1.4 Základní rámec EVVO	5
2.2 Východiska	7
2.2.1 Mezinárodní závazky, kterými je ČR ve vztahu k EVVO vázána	7
2.2.2 Právní předpisy České republiky ve vztahu k EVVO	7
2.2.3 Vládní usnesení	11
2.2.4 Rozvojové dokumenty Ústeckého Kraje	11
2.3 Struktura zajištění EVVO v ČR	17
2.3.1 Přehled kompetencí jednotlivých orgánů veřejné správy a institucí povinných zajišťovat EVVO včetně jejich specializovaných složek	17
2.3.2 Možnosti financování EVVO	19
3 ANALYTICKÁ ČÁST	21
3.1 Postup zpracování analytické části	21
3.2 Dotazníkové šetření	22
3.2.1 ŠKOLY	22
3.2.2 NEVLÁDNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE	30
3.2.3 STÁTNÍ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA	35
3.2.4 PODNIKOVÁ SFÉRA	37
3.3 Hodnocení plnění cílů v prioritních oblastech	39
3.3.1 Hodnocení oblasti A. Zakotvení EVVO v dokumentech kraje	39
3.3.2 Hodnocení oblasti B. Personální a institucionální zajištění (management) EVVO	41
3.3.3 Hodnocení oblasti C. Vytvořený systém financování EVVO	49
3.3.4 Hodnocení oblasti D.1 Rozvoj průřezových (mezisektorových) aktivit EVVO	55
3.3.5 Hodnocení oblasti D. 2.1. Rozvoj aktivit EVVO ve veřejné správě	59
3.3.6 Hodnocení oblasti D. 2. 2. Školy a školská zařízení	65
3.3.7 Hodnocení oblasti D. 2.3 Rozvoj aktivit EVVO v oblasti NNO a zapojování veřejnosti	73
3.3.8 Hodnocení oblasti D. 2.4. Rozvoj aktivit EVVO v podnikatelské sféře	77
4 NÁVRHOVÁ ČÁST	81
4.1 ZAKOTVENÍ EVVO V DOKUMENTECH KRAJE	81
4.1.1 Zakotvení EVVO ve strategických dokumentech kraje	81
4.1.2 Vyhodnocování koncepce	82
4.1.3 Akční plán EVVO	82
4.2 PERSONÁLNÍ A INSTITUCIONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ (management) EVVO	82
4.2.1 Koordinátor EVVO	82
4.2.2 Komise Rady Ústeckého kraje	83
4.2.3 Poradní sbor EVVO	83
4.2.4 Spolupracující vybrané organizace	83
4.3 VYTVOŘENÝ SYSTÉM FINANCOVÁNÍ EVVO	83
4.3.1 Program rozvoje EVVO v Ústeckém kraji	83
4.3.2 Položky v rozpočtu Ústeckého kraje	84
4.3.3 Podpora systému EVVO externími subjekty	84
4.4 Rozvoj průřezových aktivit EVVO v Ústeckém kraji	84
4.4.1 Zajištění metodické podpory, osvětové a konzultační činnosti, poskytování nových informací v EVVO	84
4.4.2 Zajištění nabídky vzdělávání pracovníků EVVO	85
4.4.3 Aplikace motivačního nástroje pro pracovníky podporující EVVO	85
4.4.4 Doporučení pro rozvoj EVVO ostatním subjektům a institucím působícím v Ústeckém kraji	85
5 PŘÍLOHY	87

Použité zkratky:

ANOUK	Asociace neziskových organizací Ústeckého kraje
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČGS	Česká geologická služba
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČSOP	Český svaz ochránců přírody
ČŠI	Česká školní inspekce
DDM	Domy dětí a mládeže
ESF	Evropský sociální fond
EŠV	Ekologicky šetrný výrobek
EV	Ekologická výchova
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
CHKO	Chráněná krajinná oblast
KS	Krajské středisko
KÚ	Krajský úřad Ústeckého kraje
MA 21	Místní agenda 21
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
Mze	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NNO	Nevládní neziskové organizace
NP	Národní park
NSZM	Národní síť zdravých měst
NUOV	Národní ústav odborného vzdělání
OP LZZ	Operační program lidské zdroje a zaměstnanost
OP VK	Operační program vzdělání pro konkurenceschopnost
OP ŽP	Operační program životní prostředí
PC	Pedagogická centra
PRK	Program rozvoje kraje
PRÚK	Program rozvoje Ústeckého kraje
PS EVVO	Poradní sbor Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty
ROP	Regionální operační program
RR	Odbor rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje
RVP	Rámcový vzdělávací program
SEV	Střediska ekologické výchovy
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SMT	Odbor školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Ústeckého kraje
SPEVVO	Státní program Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty
STEP	Síť ekologických poraden
UJEP	Univerzita J. E. Purkyně
UR	Udržitelný rozvoj
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠCHT	Vysoká škola chemicko-technologická
VÚBP	Výzkumný ústav bezpečnosti práce
VÚP	Výzkumný ústav pedagogický
ZPZ	Odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Ústeckého kraje

1 ÚVOD

Zdůvodnění potřeby aktualizované koncepce EVVO Ústeckého kraje

Koncepce environmentální výchovy, vzdělání a osvěty Ústeckého kraje (dále jen Koncepce EVVO) byla přijata Zastupitelstvem Ústeckého kraje 23. června 2004 na svém 26. zasedání Usnesením č. 18/26/2004. Součástí dokumentu byla i návrhová část, v které byly stanoveny postupy a konkrétní aktivity vedoucí k podpoře systému EVVO v Ústeckém kraji. Vzhledem k časovému omezení stanovení dlouhodobých cílů do roku 2010 a potřebě vnést do systému EVVO nové podněty závislé na současných potřebách, bylo nyní nutné dokument revidovat a aktualizovat.

Současně došlo k řadě dalších legislativních změn, které dále ovlivňují rozvoj EVVO v celé České republice. Na tyto změny je zapotřebí reagovat, neboť v případě Koncepce EVVO se jedná o dlouhodobý strategický dokument, který umožní cílený rozvoj EVVO v dalším období.

Účelem Aktualizované Koncepce EVVO v Ústeckém kraji je:

- shrnutí EVVO v ČR, východiska, struktura,
- zhodnocení současného systému EVVO v kraji a potřeb jednotlivých subjektů systému,
- návrhy na zajištění funkčního systému EVVO,
- přehled databáze subjektů a jejich nabídek činností.

Dokument se skládá z následujících částí:

Hlavní dokument

Shrnutí EVVO v ČR, východiska, struktura

Analytická část (postupy a výstupy z dotazníkového šetření subjektů v systému EVVO v Ústeckém kraji a hodnocení plnění cílů v prioritních oblastech)

Návrhová část (navržené cíle pro zajištění funkčního systému)

Přílohy hlavního dokumentu

Činnost koordinátora EVVO

SWOT analýza (základní dokument pro aktualizaci Koncepce EVVO v Ústeckém kraji)

Návrh znění Programu rozvoje ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO) v Ústeckém kraji (dále jen „Program rozvoje EVVO“) na období od roku 2013

Databáze organizací nabízející služby v oblasti EVVO v Ústeckém kraji

2 SHRNUÍ ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY, VZDĚLÁNÍ A OSVĚTY V ČR, VÝCHODISKA, STRUKTURA

Základní znalosti o současném stavu životního prostředí v globálním měřítku Země i v regionálním a v lokálním „mikroprostoru“ patří v ČR již k všeobecnému vzdělání značné části obyvatel. Přitom ekologické vzdělání a ekologická výchova není totéž. Jde spíše o navazující články řetězu, či o spojité nádoby. Jestliže cílem ekologického vzdělání je osvojování si co nejširšího souboru poznatků a vědomostí o stavu životního prostředí, o příčinách narušení jeho základních složek a o možnostech a formách řešení, pak cílem ekologické výchovy je uplatňování znalostí v praxi, vědomé dodržování základních principů ekologického myšlení a chování, osvojení si praktických návyků ve vztahu k přírodě a ke společnosti.

V takto vymezeném a pojatém obsahu ekologické výchovy mohou a musí sehrát v ČR a Ústeckém kraji zvlášť významnou úlohu rodina, škola, mediální prostředky a v neposlední řadě i obce, jejich orgány a představitelé. Jde především o vytváření příznivého společenského mikroklimatu k ochraně životního prostředí, o informování žáků, studentů, občanů o všech významných otázkách, o ekologickou výchovu formou konkrétních činů a činností. Jde o hledání cest k žádoucí harmonii vztahů mezi člověkem a přírodou a mezi lidmi navzájem.

Cílem ekologickovýchovného působení je člověk nejen ekologicky gramotný, ale i aktivně projevující své nesobecké občanské postoje ve prospěch přírody a přirozenějších způsobů lidského pobývání na Zemi, člověk, který je schopen „bohatého života skromnými prostředky“ (Librová, 1994).

2.1 Vymezení základních pojmů (terminologie)

2.1.1 Definice environmentální výchovy

Základní rysy vymezeny v Bělehradské chartě (1975) a závěrech Tbiliské konference (1977):

Definice: „Ekologická výchova je výchova o životním prostředí, v životním prostředí a pro (ochranu) životní(ho) prostředí“.

Definice dle zákona č.17/1992 Sb. o životním prostředí:

“Výchova, osvěta a vzdělávání se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.“

V současné době se nejčastěji setkáváme s názvy: environmentální výchova (a vzdělávání), ekologická výchova (a vzdělávání), výchova (a vzdělávání) k udržitelnému způsobu života/pro udržitelný život/rozvoj. Názvy pokrývají zhruba tutéž oblast výchovy a vzdělávání, ale vyjadřují různé akcenty.

Environmentální výchova (a vzdělávání) - zdůrazňuje zaměření na celé (přírodní i umělé) životní prostředí člověka

Ekologická výchova (a vzdělávání) – zdůrazňuje zaměření na vztah člověka a prostředí, nikoli jen na poznání okolí obklopující člověka

Výchova (a vzdělávání) k udržitelnému způsobu života/pro udržitelný život/ rozvoj - zdůrazňuje vyvážený důraz na kvalitní životní prostředí, na ekonomický, na sociální a kulturní rozvoj, na dlouhodobou udržitelnost

Na Konferenci v Tbilisi v r. 1977 byly nejdůležitější principy ekologické výchovy formulovány takto:

- Má vnímat životní prostředí v jeho celistvosti.
- Má být trvalým celoživotním procesem – školním i mimoškolním.
- Má být interdisciplinární.
- Má věnovat pozornost globálním, regionálním i místním hlediskům a současným i budoucím situacím.
- Má se zabývat rozvojem a růstem z hlediska životního prostředí.
- Má vést k aktivní účasti v prevenci a řešení problémů životního prostředí. ⁽¹⁾

Zásadní oporou pro záměry ekologické výchovy koncem 80. let byla zpráva Mezinárodní komise OSN pro životní prostředí „Naše společná budoucnost“ („Our common future“) vypracovaná v letech 1983–1987 pod vedením norské předsedkyně Gro Harlem Brundtlandové. V úvodu zprávy stojí:

„Naše poselství je napsáno pro všechny lidi, jejichž spokojený život je cílem snah o řešení problémů životního prostředí a rozvoje. Nebudeme-li schopni zasáhnout mysl a srdce všech lidí, nedosáhneme velkých sociálních změn, které jsou potřebné pro setrvalý (trvale udržitelný) rozvoj.“

2.1.2 Udržitelný rozvoj (definice, principy)

Definice dle zákona č. 17/1992 Sb. o životním prostředí:

Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.

1) Kolektiv autorů: Škola pro život. Praha, Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina, str.15

V současné době se zejména ve vyspělých zemích zaměřuje zvýšená pozornost na *kvalitativní stránku rozvoje* a v této souvislosti se vyjadřuje potřeba dosáhnout jeho **trvalé udržitelnosti**. Evropský parlament formuluje udržitelný rozvoj takto:

Udržitelný rozvoj (UR) znamená zlepšování životní úrovně a blahobytu lidí v mezích kapacity ekosystémů při zachování přírodních hodnot a biologické rozmanitosti pro současné a příští generace.

Úkoly definující udržitelný rozvoj jsou popsány ve stěžejních programových dokumentech světového i evropského významu a byly předmětem jednání řady mezinárodních konferencí, z nichž stěžejní význam měla konference v Rio de Janeiro v roce 1992. V souvislosti s těmito mezinárodními konferencemi a jednáním se objevují termíny **setrvalý rozvoj, trvale udržitelný rozvoj, udržitelný rozvoj**.

Udržitelný rozvoj je v současnosti definován třemi pilíři: **environmentálním, ekonomickým a sociálním**. Jednotlivé segmenty jsou založeny na specifických disciplínách a odpovídajících relevantních nástrojích. Koncepce udržitelného rozvoje však do těchto disciplín vnáší nové aspekty. Především integraci různých oborů lidské činnosti ve smyslu společenského kontextu a zdůraznění komplexnosti. Druhým aspektem je vyváženost. Všechny tři pilíře by měly být v rovnováze, ve vzájemném flexibilním ovlivňování, ve směru k udržitelnému rozvoji.

Dokument **Miléniová deklarace** zpracovaný Organizací spojených národů obsahuje osm cílů, kterých má být dosaženo do roku 2015, a které zmiňují „zajištění trvalé udržitelnosti pro životní prostředí“. Miléniové cíle jsou orientovány především na oblast rozvojové pomoci a jejich zaměření bylo podpořeno i závěry Světového summitu o udržitelném rozvoji v Johannesburgu v září 2002. Johannesburgská deklarace o udržitelném rozvoji zdůraznila kolektivní odpovědnost za „povznesení a posílení vzájemně souvisejících pilířů udržitelného rozvoje – ekonomického rozvoje, sociálního rozvoje a ochrany životního prostředí na místní, regionální a celosvětové úrovni.

Johannesburgská konference navázala na závěry přijaté jednoznačně 180 zeměmi světa v Rio de Janeiro na konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji, konané v červnu 1992. Celosvětově akceptovaným dokumentem z tohoto jednání, který rozpracoval téma udržitelného rozvoje, je Agenda 21.

2.1.3 Životní prostředí (definice)

„Životní prostředí je ta část světa, s kterou je člověk v interakci, tj. kterou používá, ovlivňuje a které se přizpůsobuje. Přitom interakci je nutno chápat jako vztahy vzájemného působení.“

(Helsinky 1967, Mezinárodní konference OSN)

V roce 1977 na konferenci v Tbilisi byla přijata tzv. tbiliská definice, která dosud nebyla překonána. Podle ní je „životní prostředí považováno za systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa, jež jsou anebo mohou být s uvažovaným objektem ve stálé interakci.“ Význam tbiliské definice spočívá v tom, že přistupuje k životnímu prostředí jako k systému, tzn. životní prostředí chápe jako celek, skládající se z různých složek (prvků systému), které jsou spolu propojeny nejrůznějšími vzájemnými vazbami, takže změna kvantity nebo kvality jednoho prvku přináší vždy i změnu v kvalitě (kvantitě) prvku jiného. Systémový přístup také dovoluje měnit velikost (rozsah) zkoumaného životního prostředí, aniž by tím byly ovlivněny poznané zákonitosti.

Definice životního prostředí v legislativě České republiky: §2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí - Životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.

2.1.4 Základní rámec EVVO

EVVO představuje nezastupitelný významný předpoklad udržitelného rozvoje. Vytváření podmínek pro jeho realizaci patří i mezi prvořadě zájmy Evropské unie. Základní podmínkou nastoupení cesty k udržitelnému rozvoji je zvýšení environmentálního vědomí občanů a jejich odborná připravenost pro kvalitativně nové přístupy v celé technicko-ekonomické a sociální oblasti.

Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v ČR, který byl přijat usnesením vlády č. 1048/2000, stanovuje cíle, nástroje a úkoly pro následující cílové skupiny:

1. veřejná správa,
2. děti, mládež a pedagogičtí a odborní pracovníci,
3. environmentální vzdělávání a osvěta v podnikové sféře,
4. informace, osvěta a poradenství pro veřejnost.

Dle Metodického pokynu MŠMT k EVVO vydaného v roce 2008 se EVVO rozumí všestranné rozvíjení klíčových kompetencí v kontextu vzájemných vztahů mezi člověkem a životním prostředím, s důrazem na vyvážené působení nejen společenských, ale i přírodních faktorů. Jde tedy o motivaci a poskytnutí příležitostí k dosažení znalostí, dovedností, postojů a návyků k ochraně a zlepšování životního prostředí, k utváření hierarchie životních hodnot slučitelných s udržitelným rozvojem, k smysluplnému jednání a tvořivosti ve prospěch životního prostředí, k udržitelnému způsobu života a k udržitelným vzorcům chování jednotlivců, skupin i společnosti jako celku. Nezanedbatelná je provázanost EVVO s problematikou zdraví a zdravého životního stylu.

Při realizaci EVVO na školách lze doporučit především **spolupráci** s pracovníky vysokých škol, zvláště fakult připravujících učitele, se zástupci MŠMT, Ministerstva životního prostředí a ostatních resortů pověřených EVVO, s krajskými úřady, s krajskými koordinátory EVVO (je-li tato funkce na příslušném úřadě ustanovena), s pracovníky středisek ekologické výchovy, profesních občanských sdružení, s představiteli dalších nevládních organizací a s pracovníky podnikatelské sféry, kteří se zabývají problematikou životního prostředí.

Příprava odborníků pro péči o životní prostředí a udržitelný rozvoj.

Je nutné, aby se proekologické aspekty staly zcela přirozenou součástí **odborných procesních přístupů**, aby pronikly do celé oblasti výroby, obchodu i spotřeby a do řízení společnosti, aby se staly prioritami vědy a výzkumu, technického a technologického pokroku. Potřebné kompetence proto musí být nejen součástí přípravy pro všechny obory lidských činností, ale musí se rozvíjet i v procesu celoživotního vzdělávání.

K výraznému pozitivnímu posunu (v přípravě odborníků) došlo **na vysokých školách všech typů**, v nichž je zajišťována výuka ochrany a tvorby ŽP jako doplňkový předmět jejich hlavního studijního oboru. To se týká především vysokých škol přírodovědného typu, ale i vysokých škol technického zaměření. Současně vznikly samostatné fakulty vysokých škol, kde je tvorba a ochrana životního prostředí vyučována jako hlavní obor: **Fakulta životního prostředí v rámci Univerzity J. E. Purkyně Ústí nad Labem, Fakulta životního prostředí při České zemědělské univerzitě v Praze** a další útvary zaměřené na životní prostředí jako **Ústav životního prostředí při Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy Praha, Centrum Univerzity Karlovy pro otázky ŽP, katedra sociální ekologie na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy, Centrum environmentálního vzdělání a výchovy na Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy.**

Fakulta životního prostředí byla zřízena jako součást nově koncipované Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem v roce 1991. Je zaměřena na výzkum a vzdělávání v široké oblasti ekologie a životního prostředí. Klade důraz na studium příčin narušení základních složek životního prostředí, na možnosti a způsoby jejich ozdravení. Tím fakulta významnou měrou přispívá ke zvýšení vzdělanosti a tzv. „ekologické gramotnosti“ obyvatel.

Na Fakultě životního prostředí se vyučuje přímo předmět Ekologická výchova. Stejnou pozornost by si jistě zasloužili i studenti Pedagogické fakulty, pro něž je výchova a vzdělávání stěžejní.

V Ústeckém kraji v roce 1992 vznikla v Litvínově Střední odborná škola pro ochranu a obnovu životního prostředí, Schola Humanitas. V současné době má škola tři studijní obory, a to Ochrana a obnova životního prostředí, Přírodovědné lyceum, Ekologie a životní prostředí, které jsou ukončeny maturitou.

2.2 *Východiska*

2.2.1 Mezinárodní závazky, kterými je ČR ve vztahu k EVVO vázána

- Bernská úmluva (1977, v platnost vstoupila v r. 1979) o ochraně evropských planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů a přírodních stanovišť
- Úmluva o biologické rozmanitosti (1992, v platnost vstoupila v r. 1993)
- Smlouva o perzistentních organických polutantech (Stockholmská smlouva, 2001)
- Konference OSN o životním prostředí a rozvoji v Rio de Janeiro (1992)
- Kjótský protokol k Rámcové úmluvě o změně klimatu (1997)
- Kartagenský protokol o biologické bezpečnosti k úmluvě o biologické rozmanitosti (2000, platný od 11. září 2003)

2.2.2 Právní předpisy České republiky ve vztahu k EVVO

EVVO se dotýká přímo nebo zprostředkovaně mnoho právních předpisů. Ať už té nejvyšší právní síly, jako ústavní zákony, až po různé vyhlášky a nařízení. V této aktualizaci je pouze výčet těch nejdůležitějších a dále těch, které mají dopad na práva a povinnosti Kraje.

Listina základních práv a svobod (č. 2/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992)

Čl. 35

- (1) Každý má právo na příznivé životní prostředí.
- (2) Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů.
- (3) Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.

Z hlediska dopadu na povinnosti kraje je třeba zcela určitě zmínit:

Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů (zejména § 13 odst. 5 a 6 zákona)

§ 13 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

- (1) Ústřední správní úřady
  - (a) v mezích své působnosti vytvářejí podmínky pro realizaci a rozvoj environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty,
  - (b) zajišťují odpovídající vzdělanost a informovanost svých zaměstnanců v oblasti životního prostředí.
- (2) Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy spolu s dalšími ústředními správními úřady, kraje a obce v samostatné

působnosti jsou povinny podporovat environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu vycházející z principů udržitelného rozvoje zajišťované prostřednictvím státních i nestátních organizací.

(3) Ministerstvo životního prostředí

- (a) zpracovává Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice (dále jen „Státní program“) a předkládá jej vládě ke schválení,
- (b) garantuje, koordinuje a aktualizuje Státní program prostřednictvím akčních plánů na příslušná léta a
- (c) podporuje rozvoj osvěty vedoucí k preventivní ochraně životního prostředí (dále jen „environmentální poradenství“).

(4) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

- (a) zodpovídá za zařazení environmentální výchovy ve smyslu udržitelného rozvoje do základních pedagogických dokumentů a
- (b) podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje.

(5) Kraje v samostatné působnosti

- (a) zpracovávají, koordinují a aktualizují krajské koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále jen „krajská koncepce“) vycházející ze Státního programu a**
- (b) podporují rozvoj environmentálního poradenství.**

(6) Kraje umožňují obcím v samostatné působnosti podílet se na realizaci krajských koncepcí a vytvářet v této oblasti vlastní programy.

- (7) Orgány veřejné správy s výjimkou organizačních složek státu mohou k podpoře environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty zřizovat zvláštní fondy.

Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

§ 77a Působnost krajů a krajských úřadů, odst. 4) písm. w)

- (4) Krajské úřady** dále ve svém správním obvodu, nejde-li o národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky a ochranná pásma těchto zvláště chráněných území anebo o vojenské újezdy

w) spolupracují s ostatními správními úřady a orgány na zajišťování ekologické výchovy a vzdělávání.

§ 79 Působnost Ministerstva životního prostředí

(2) Ministerstvo životního prostředí

c) spolupracuje s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky v zajišťování ekologické výchovy a vzdělávání.

Zákon o životním prostředí č. 17/1992 Sb. ze dne 5. prosince 1991

§ 6 Trvale udržitelný rozvoj

Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.

§ 16 Výchova k životnímu prostředí

Výchova, osvěta a vzdělávání se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.

Zákon ČNR o Státním fondu životního prostředí České republiky č. 388/1991 Sb. se změnami 334/1992 Sb., 254/2001 Sb., 482/2004 Sb., 346/2009 Sb., 227/2009 Sb.

§ 3 Využití prostředků fondu

(1) Prostředky Fondu lze použít na

f) podporu výchovných akcí a rozšiřování informací o životním prostředí.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů

§ 2 Zásady a cíle vzdělávání

(2) Obecnými cíli vzdělávání jsou zejména

g) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.

Zákon č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů (zákon o zoologických zahradách)

§ 2 Základní pojmy

(1) Pro účely tohoto zákona se rozumí

- b) posláním zoologických zahrad je v souladu s právem Evropských společenství
- 1) přispět k zachování biologické rozmanitosti volně žijících živočichů jejich chovem v lidské péči, se zvláštním zřetelem na záchranu ohrožených druhů, jakož i výchova veřejnosti k ochraně přírody.

§ 6

(2) Ministerstvo vydá licenci pouze žadateli, který a) splňuje tyto podmínky:

5. provádí výchovu veřejnosti k ochraně přírody, zejména poskytováním informací o vystavených druzích, jejich přírodních stanovištích a úloze v ekosystémech.

Dalšími zákony, které se dotýkají EVVO jsou například **Zákon ČNR č. 483/1991 Sb., o České televizi**, ve znění pozdějších předpisů a **Zákon ČNR č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu**, ve znění pozdějších předpisů.

Podzákonými normami ve vztahu k EVVO jsou Nařízení vlády.

Nařízení vlády ze dne 4. června 2003 č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky.

V Plánu odpadového hospodářství na léta 2003 – 2012 v části II. Vyhodnocení stavu odpadového hospodářství ČR je role EVVO popsána v bodě:

Spolupráce správních úřadů s veřejností

přístup k informacím: základním předpokladem pro zapojení veřejnosti do řešení problémů v oblasti nakládání s odpady je umožnění přístupu k informacím o stavu a vývoji v této oblasti,

environmentální vzdělávání, výchova a osvěta:

při formování hodnotové orientace občanů pozitivně působí EVVO, které napomáhá formování tlaku veřejnosti na politiky, zákonodárce, média a podnikatelské subjekty. MŽP a MŠMT vyhláší každoročně programy na podporu nevládních neziskových organizací. Mezi vyhlášenými tématy je vždy zařazena environmentální vzdělávání a osvěta,

V Příloze nařízení vlády č. 197/2003 Sb. o Plánu odpadového hospodářství ČR, v závazné části Plánu se uvádí:

1. Opatření k předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství a nebezpečných vlastností

j) naplňovat program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty pro oblast odpadového hospodářství včetně zlepšení přístupu veřejnosti k informacím o stavu odpadového hospodářství.

2.2.3 Vládní usnesení

Požadavky na potřebné environmentální vzdělání jsou zpracovány především v Usnesení vlády ze dne 23. října 2000 č. 1048 + P o Státním programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice.

Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty je základním strategickým dokumentem zajišťujícím dlouhodobý rozvoj EVVO v České republice. Vznikl v roce 2000 z iniciativy MŽP k tomu vytvořenou meziresortní pracovní skupinou.

Usnesení Vlády České republiky ze dne 23. října 2000 č. 1048+P o Státním programu environmentálního vzdělávání v České republice.

Usnesení vlády č. 1302 ze dne 19. října 2009. Jedná se o strategický dokument pro oblast EVVO, kterým je Akční plán Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice na léta 2010-2012 s výhledem do roku 2015.

Meziresortní dohoda o spolupráci v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem životního prostředí.

Krajů se pak týká to, že ministerstva se dohodla, že budou nad rámec jmenovaných dokumentů:

V rámci metodického a odborného vedení trvale podporovat spolupráci a průběžnou výměnu informací **útvary školství a útvary životního prostředí krajských úřadů** v oblasti EVVO, udržitelného rozvoje, v programech kapitoly 36 místních Agend 21 aj. mezinárodních programů. Pořádat společné metodické tematické semináře pro regionální pracovníky státní správy a samosprávy pověřené EVVO a VUR.

2.2.4 Rozvojové dokumenty Ústeckého Kraje

Dokumenty, kde je EVVO přímo či nepřímo zakomponováno:

- Program rozvoje Ústeckého kraje 2008 – 2013
- Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje a Aktualizace strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje

- Posouzení vlivů Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje na životní prostředí
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Ústeckém kraji 2012/2016
- Strategie rozvoje kultury a památkové péče v Ústeckém kraji
- Strategie rozvoje cestovního ruchu Ústeckého kraje na roky 2010-2015
- Strategie rozvoje venkovských oblastí Ústeckého kraje
- Program rozvoje ekologické výchovy, vzdělání a osvěty v Ústeckém kraji na období 2009-2012

2.2.4.1. Program rozvoje Ústeckého kraje 2008-2013

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta jsou v tomto základním rozvojovém dokumentu kraje zakotveny v Prioritě 3 – Životní prostředí a zemědělství, Dílčím opatření – Zlepšování kvality životního prostředí. Mezi typovými aktivitami, klíčovými pro EVVO, ke kterým se Ústecký kraj zavázal, jsou uvedeny:

Krajské projekty:

- zpracování analytických materiálů, studií a koncepčních a strategických dokumentů pro oblast životního prostředí

Spolufinancovatelné krajské projekty:

- dobudování sítě center environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty

Dotační tituly kraje:

- podpora nositelů projektů environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO) při přípravě žádosti o dotace z vnějších zdrojů
- podpora projektů environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty

Nefinanční podpora:

- propagace kraje jako regionu s rychle se zlepšujícím ŽP a informování odborné i laické veřejnosti

2.2.4.2. Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje

Rozvoji EVVO v Ústeckém kraji se věnuje také **Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje**:

Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje (dále jen SUR ÚK) je hierarchicky nejvyšším koncepčním dokumentem Ústeckého kraje a jako taková poskytuje nejen rámec pro zpracování obecně rozvojových či sektorových koncepčních dokumentů kraje a obcí, ale je i významným komunikačním nástrojem kraje. SUR ÚK je dokumentem pro podporu rozhodování všech představitelů kraje, a jeho schválením Zastupitelstvem kraje jsou zavázáni ho při zohlednění aktuální situace v maximální míře respektovat.

SUR ÚK se soustřeďuje na ta témata, která mají vztah k udržitelnému rozvoji, tedy ke zmenšování konfliktů a odstraňování zdrojů nerovnováhy mezi jednotlivými pilíři udržitelného rozvoje a jejich komponenty.

Priority a cíle udržitelného rozvoje Ústeckého kraje jsou řazeny do následujících čtyř prioritních os:

- Prioritní osa I: Efektivní ekonomika a zaměstnanost
- Prioritní osa II: Vyvážené využívání území
- Prioritní osa III: Zdravá a soudržná společnost
- Prioritní osa IV: Kvalitní životní prostředí

V dokumentu se jako jeden ze strategických cílů objevuje tento - Posilovat environmentálně odpovědné chování občanů, zejména podnikatelů a pracovníků veřejné správy. Jedná se o bod 15 (str. 44 – 50 předmětného dokumentu).

Dále je na str. 56 uvedeno, že „Realizovat navržený systém pro výběr projektů (viz Kapitola 10 - Kritéria pro výběr projektů), tj. při navrhování a schvalování projektů hodnotit všechny projekty pomocí navržených environmentálních kritérií a k realizaci doporučit ty projekty, které budou z hlediska životního prostředí nejpříjemnější.“

EVVO je dále zmiňováno na str. 60 dokumentu v rámci kapitoly 10.1. Kritéria pro výběr projektů, kde je uvedené následující kritérium pro hodnocení projektu:

- *Posilovat environmentálně odpovědné chování občanů, zejména podnikatelů a pracovníků veřejné správy,*
- *úroveň environmentálního vědomí občanů, veřejné správy nebo podnikatelů (dotazníková šetření),*
- *zapojení veřejnosti do řešení případných environmentálně problematických aspektů projektu (míra aktivní účasti),*

- *dosažitelnost informací o environmentálních aspektech projektu včetně informací o mimořádných situacích (počet návštěv serveru apod.).*

Jedním z cílů vedoucích k dosažení udržitelného rozvoje na území Ústeckého kraje je cíl 3.4.4: Rozvoj environmentálního vzdělávání výchovy a osvěty (EVVO) v Ústeckém kraji.

Tento cíl zahrnuje následující opatření:

- Soustavné zvyšování povědomí veřejnosti o problematice ochrany životního prostředí.
- Zvýšení počtu škol se zpracovanými a realizovanými školními programy EVVO dle metodického pokynu MŠMT.
- Zvýšení objemu podpory EVVO ze zdrojů kraje, zejména pro školy, školská zařízení a dále pro nestátní neziskové organizace, jejichž náplní činnosti je EVVO.
- Zvýšení počtu středisek EV a ekologických poraden pravidelně podporovaných z městské, krajské či celostátní úrovně.

Aktualizace strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje.

Zde je na str. 32 nadefinován cíl: Rozvoj environmentálního vzdělávání výchovy a osvěty (EVVO) v Ústeckém kraji s indikátory, kterými jsou neinvestiční dotace a investiční podpora EVVO na obyvatele.

2.2.4.3. Posouzení vlivů Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje na životní prostředí.

Mezi příležitosti ze SWOT analýzy (str. 17) byl nadefinován růst environmentálního vědomí a podpora EVVO.

Strategický cíl na str. 26: Zvýšit podíl podniků Ústeckého kraje se zavedeným environmentálně orientovaným systémem řízení, se schválenou environmentální politikou a certifikovaných podle EMAS, resp. podle norem řady ISO 14000 na 5 % do r. 2020.

EVVO je zakomponováno i do cílů na str. 32 a 33 dokumentu. Jedná se o cíl zvýšit podíl obcí, měst a mikroregionů Ústeckého kraje zapojených do Národní sítě zdravých měst ČR nebo Týmové iniciativy pro místní udržitelný rozvoj na 10 % do r. 2020. Zvýšit podíl finančních prostředků na environmentální výchovu, vzdělávání a

osvětu z celkových finančních prostředků Ústeckého kraje určených na veřejně prospěšné projekty do r. 2020. Zpracovat za přímé účasti veřejnosti a schválit environmentální politiky navazující na Strategii udržitelného rozvoje i na Environmentální politiku kraje ve všech obcích s rozšířenou působností Ústeckého kraje do r. 2020. Zpracovat za přímé účasti veřejnosti a schválit Místní strategii udržitelného rozvoje navazující na Krajskou strategii udržitelného rozvoje i na Environmentální politiku kraje ve všech obcích s rozšířenou působností Ústeckého kraje do r. 2020.

Na str. 36 se vyskytuje další cíl, a to posilovat environmentálně odpovědné chování občanů, zejména podnikatelů a pracovníků veřejné správy.

2.2.4.4. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Ústeckém kraji 2012/2016

V kapitole „VI. Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta v Ústeckém kraji“ je definována finanční podpora pro rozvoj EVVO prostřednictvím *Programu rozvoje EVVO* a dále je uvedena spolupráce odborů ZPZ a SMT. Závěrem je vymezen návrh opatření k rozvoji EVVO v kraji vůči školám a školským zařízením.

2.2.4.5. Strategie rozvoje kultury a památkové péče v Ústeckém kraji

Muzea jsou jedním z poskytovatelů EVVO a byť není environmentální výchova přímo citovaná, je zřejmé, že svým náplní a obsahem se o EVVO jedná. Citace z dokumentu: „V kraji působí více jak 60 odborných pracovníků a jejich poznatky z oblasti společenských a přírodních věd mohou dát odpověď na téměř každou otázku od geologické stavby kraje přes historii až po užité kvality některých živočichů a schopnost kvalifikovaně posoudit případné dopady narušení životního prostředí. Muzea svým působením patří ke kulturně-vzdělávacím institucím, které výraznou formou poskytují dětem i dospělým poznatky, jejichž prostřednictvím se formuje vztah k místu bydliště a regionu.“

2.2.4.6. Strategie rozvoje cestovního ruchu Ústeckého kraje na roky 2010-2015

EVVO není opět výslovně zmiňováno, ale v tomto dokumentu jsou cíle a činnosti, které svým obsahem EVVO naplňují. Jedná se o aktivity a projekty naplňující opatření (str. 47) - Rozvoj a zkvalitňování sítě informačních středisek v atraktivních turistických centrech (veřejní nebo neziskoví provozovatelé turistických informačních středisek, veřejní nebo neziskoví zájemci o zřízení nových turistických informačních středisek) a dále Obnova a výstavba rozhleden a dalších výhledových míst a doprovodné infrastruktury s nabídkou služeb (vlastníci a provozovatelé výhledových míst, zájemci o obnovu, stavební úpravu nebo novostavbu

výhledových míst, vlastníci a provozovatelé uhelných a větrných elektráren či jiných industriálních staveb). Další opatření spadající pod EVVO je na str. 51 a jedná se o opatření doplnit nabídku turistických tras v regionu o tematické trasy.

2.2.4.7. Strategie rozvoje venkovských oblastí Ústeckého kraje

V tomto dokumentu není EVVO explicitně zmiňována, ale strategie rozvoje venkovských oblastí s EVVO souvisí a obsahem některé s EVVO úzce souvisí. Na str. 66 dokumentu je v rámci kapitoly Podpora infrastruktury uvedeno jako opatření obnova a rozvoj naučných stezek a informačních tabulí. Na str. 70 v dokumentu, Vzhled krajiny a obcí je jedním z opatření obnova přírodních pozoruhodností, což s EVVO také souvisí.

2.2.4.8. Dotační program - Program rozvoje ekologické výchovy, vzdělání a osvěty v Ústeckém kraji na období let 2009-2012:

Za účelem podpory rozvoje EVVO v Ústeckém kraji zavedl kraj dotační program - **Program rozvoje EVVO v Ústeckém kraji:** (Níže uvedené znění je k datu zpracování aktualizované Konceptce EVVO)

Finanční prostředky z rozpočtu kraje bylo možné do roku 2012 získat na:

Dotační titul č. 1: Získávání prostředků na rozvoj EVVO z vnějších zdrojů

1.1. Podpora získávání prostředků na realizaci EVVO z vnějších zdrojů (např. příprava projektů a žádostí o podporu realizace EVVO z vnějších zdrojů,...)

1.2. Podpora zajištění vlastních zdrojů k realizaci programů EVVO podporovaných z jiných vnějších zdrojů (finanční spoluúčast kraje na realizaci významných projektů EVVO při čerpání podpůrných prostředků z vnějších zdrojů)

Dotační titul č. 2: Rozvoj EVVO ve školách a školských zařízeních

2.1. Podpora vzdělávání pedagogů všech stupňů a aprobací v oblasti EVVO a trvale udržitelného rozvoje.

2.2. Podpora aktivní role škol při vytváření mimoškolních aktivit s environmentální tematikou (vlastní programy a projekty škol).

2.3. Podpora aktivit EVVO škol zajišťovaných ve spolupráci se zahraničními partnery s přednostním zaměřením na zajišťování finančních zdrojů EU či partnerských států pro společné projekty zaměřené na ochranu přírody, její zpřístupnění a propagaci, na zlepšování stavu životního prostředí a na naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství Ústeckého kraje.

Dotační titul č. 3: Rozvoj EVVO v oblasti NNO a zapojování veřejnosti

3.1. Podpora programů realizovaných za účelem naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství Ústeckého kraje, především v oblasti nakládání s odpady, jejich třídění a využití, realizovaných středisky ekologické výchovy, neziskovými organizacemi, zájmovými sdruženími, DDM a veřejně prospěšnými organizacemi (semináře, kurzy, diskusní programy, konkrétní akce).

3.2. Podpora akcí realizovaných při příležitosti významných dat a událostí (Den Země, Světový den vody, Uklidíme svět, Otevírání studánek).

Dotační titul č. 4: Rozvoj projektů EVVO

4.1. Podpora realizace konkrétních projektů v oblasti EVVO určených k ochraně přírody, životního prostředí a zajištění trvale udržitelného rozvoje se zaměřením na budování a péči o naučné stezky, obnovu studánek, revitalizaci vodních toků a zadržení vody v krajině.

2.3 Struktura zajištění EVVO v ČR

2.3.1 Přehled kompetencí jednotlivých orgánů veřejné správy a institucí povinných zajišťovat EVVO včetně jejich specializovaných složek

Všeobecné povinnosti vyplývají zejména ze zákona č. 17/1992 Sb. – z tohoto zákona vyplývá, že každý, kdo provádí výchovnou, osvětovou a vzdělávací činnost, je povinen činit tak, aby tato činnost vedla k ekologicky odpovědnému jednání (§ 16): „Výchova, osvěta a vzdělávání se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách.“

Kompetence a povinnosti ústředních orgánů státní správy

MŽP – vyplývají zejména ze zákonů č. 114/1992 Sb. a 123/1998 Sb. a ze Státního programu EVVO. MŽP je hlavním koordinátorem a gestorem EVVO z hlediska ústřední státní správy.

MŠMT – v oblasti EVVO jsou v současné době dány zejména následujícími právními předpisy:

Zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů

Další podrobnější kompetence a povinnosti vyplývají ze Státního programu EVVO, jeho akčních plánů a z Meziresortní dohody o spolupráci v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty mezi MŠMT a MŽP.

Mezi svými cíli Státní program uvádí celou řadu cílů, které spadají do kompetencí MŠMT (např. systematická a komplexní implementace ekologických aspektů do vzdělávacích programů na všech úrovních školství, podpora spolupráce škol s mimoškolní oblastí – s rodinou, obcí, podniky, NNO, SEV, osvětovými a kulturně vzdělávacími zařízeními, se sdělovacími prostředky, příprava učebních dokumentů, metodických námětů a doporučení a učebních pomůcek, ovlivňování prostředí škol a jejich okolí a zabezpečení provozu škol šetrného k životnímu prostředí, zvyšování kvalifikace učitelů a ostatních pedagogických pracovníků pro EVVO, rozšíření využití programů a projektů CEV/SEV).

Další ústřední orgány státní správy – jejich kompetence a povinnosti vyplývají zejména ze Státního programu EVVO a jeho aktuálních akčních plánů.

Kompetence a povinnosti kraje (přenesená a samostatná působnost v oblasti EVVO)

V současné době jsou dány zejména následujícími právními předpisy:

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny:

§ 77a odst. 4 písm. w) orgán kraje v přenesené působnosti spolupracuje s ostatními správními úřady na zajišťování ekologické výchovy a vzdělávání

Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí:

§ 13 odst. 2 – kraje v samostatné působnosti jsou povinny podporovat environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu vycházející z principů udržitelného rozvoje zajišťované prostřednictvím státních i nestátních organizací

§ 13 odst. 5 - kraje v samostatné působnosti:

- a) zpracovávají, koordinují a aktualizují krajské koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále jen "krajská koncepce") vycházející ze Státního programu a
- b) podporují rozvoj environmentálního poradenství

§ 13 odst. 6 - kraje umožňují obcím v samostatné působnosti podílet se na realizaci krajských koncepcí a vytvářet v této oblasti vlastní programy

§ 13 odst. 7 - orgány veřejné správy s výjimkou organizačních složek státu mohou k podpoře environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty zřizovat zvláštní fondy

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 129/2000 Sb. Zákon o krajích (zejména vzhledem k zřizovatelské funkci středních a speciálních škol + dalších školských zařízení)

Kompetence a povinnosti dalších orgánů a institucí působících na území kraje

Kompetence a povinnosti mateřských, základních a středních škol a školských zařízení – zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, Národní program rozvoje vzdělávání, metodický pokyn MŠMT č. j. 16 745/2008 - 22 Metodický pokyn MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)

Kompetence a povinnosti správ NP a CHKO – zákon č. 114/1992 Sb., SPEVVO a Akční plány SPEVVO

Kompetence a povinnosti měst a obcí – zákon č. 17/1992 Sb., vzhledem k jejich zřizovatelské funkci ve vztahu ke školám - zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů a doporučení SPEVVO, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích a Akční plány SPEVVO

2.3.2 Možnosti financování EVVO

- Přehled dosavadních a potenciálních finančních zdrojů pro EVVO:
  - Granty a dotace:
    - a) státní správy:
      - * granty a dotace vypisované přímo Evropskou komisí
      - * granty z fondů a Operačních programů distribuované v České republice (ESF, ERDF, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
      - * granty a dotace ministerstev, zejména MŽP, MŠMT, MMR, MZd, MK, MZe, agentur zřizovaných ministerstvy – např. Česká rozvojová agentura, Česká energetická agentura, a státních fondů - SFŽP
      - * granty vlád jiných zemí – např. granty velvyslanectví USA
    - b) krajů
    - c) měst a obcí
    - d) nadací, nadačních fondů apod. (včetně zahraničních)

Z hlediska podpory EVVO byly doposud nejvýznamnější:

- Evropské strukturální fondy - zejména Operační program vzdělání pro konkurenceschopnost, Operační program Životní prostředí, Program rozvoje venkova ČR (v jeho rámci program Leader uplatňovaný MAS) a vzhledem k poloze kraje i Operační program Česko
- Přeshraniční spolupráce Česká republika - Cíl 3/ Ziel 3.
- Národní programy SFŽP
- Dotace MŽP

Vzhledem k zhoršené ekonomické situaci a zároveň konci programovacího období Evropských strukturálních fondů 2007-2013 se bude struktura zdrojů pro EVVO výrazně měnit a pravděpodobně snižovat. Lze předpokládat zejména zásadní úbytek zdrojů české státní správy. Zatím otevřené je, nakolik pro oblast EVVO bude možno využít v novém programovacím období 2014+ Evropské fondy (předpokládá se snížení počtu programů a koncentrace podpory na méně vybraných oblastí). O to důležitější budou zdroje samosprávy a zdroje soukromé – nadační, sponzoring, vlastní činnost. Význam krajské samosprávy v podpoře EVVO by měl proto výrazně narůst.

- o Další zdroje:
  - a) příjmy z vlastní činnosti organizací (platby za služby v EVVO a z jiné výtěžné činnosti) – včetně zakázek veřejné správy za veřejně prospěšné služby v EVVO poskytované obyvatelům (kurzy, vzdělávací programy, poradenství apod.) a za odborné studie,
  - b) firemní sponzoring a individuální dárci, včetně věcné podpory a podpory dobrovolnickou prací.

3 ANALYTICKÁ ČÁST

3.1 Postup zpracování analytické části

Návrh aktualizace Koncepce EVVO Ústeckého kraje byl zpracováván za přispění aktivních členů Poradního sboru EVVO v období prosinec 2011 - březen 2012. Důležitou roli pro zpracování návrhu hrála efektivní meziodborová spolupráce Krajského úřadu Ústeckého kraje, zejména odboru životního prostředí a zemědělství a odboru školství, mládeže a tělovýchovy. Na základě získaných dostupných podkladů a výstupů dotazníkového šetření je vypracován u každé prioritní oblasti souhrnný přehled, jak byly koncepcí stanovené cíle plněny. Každý souhrnný přehled je doplněn strukturovaným komentářem a důležitými grafy vycházejícími z dotazníkového šetření. Původní cíle prioritních oblastí vycházející z Koncepce EVVO (rok 2004 - Návrhová část str. 75-80) jsou označeny dle stupně plnění v této škále hodnocení:

SPLNĚNO

ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO

NESPLNĚNO

Přehled významu stupně hodnocení s vazbou na aktualizovanou koncepci EVVO

Splněno: cíl a indikátory byly pro dané období (2004-2011) splněny (dokončeny), dle potřeby budou zařazeny na nadcházející období.

Částečně splněno: cíl a indikátory byly pro dané období (2004-2011) splněny jen z části, dle potřeby budou znovu zařazeny na nadcházející období.

Nesplněno: cíl a indikátory nebyly nikdy naplněny pro dané období (2004-2011), dle potřeby budou znovu zařazeny na nadcházející období.

S analytickou částí úzce souvisí část návrhová, v které jsou návrhy dalšího postupu podrobně rozpracovány. Analytická i Návrhová část aktualizované koncepce bude mít shodné členění, které zachovává právě strukturu původního dokumentu v prioritních oblastech.

Prioritní oblasti:

A. Zakotvení EVVO v dokumentech kraje

B. Personální a institucionální zajištění (management) EVVO

C. Vytvořený systém financování EVVO

D. Rozvoj aktivit EVVO

D. 1. Rozvoj průřezových (mezisektorových) aktivit EVVO

D. 2. Rozvoj aktivit EVVO v prioritních oblastech

D. 2.1. Rozvoj aktivit EVVO ve veřejné správě

D. 2.2. Rozvoj aktivit EVVO na školách a ve školských zařízeních

D. 2.3. Rozvoj aktivit EVVO v oblasti zapojování veřejnosti a NNO

D. 2.4. Rozvoj aktivit EVVO v podnikatelské sféře

3.2 Dotazníkové šetření

Pro potřeby analýzy stavu EVVO v Ústeckém kraji a porovnání stavu s výstupy posledního dotazníkového průzkumu, který byl realizován v roce 2003, bylo použito několik typů dotazníků. Odlišnosti otázek vycházely z oslovovaných skupin, které jsou činné v oblasti EVVO:

- Školy
- Nestátní neziskové organizace a školská zařízení (Domy dětí a mládeže)
- Veřejná správa
- Podnikatelské subjekty

Cílem šetření bylo získat dostatek informací nutných pro vytvoření objektivní charakteristiky současného stavu ekologické výchovy v Ústeckém kraji. Zároveň byly otázky formulovány tak, aby bylo možné srovnání s výstupy posledního dotazníkového šetření.

Celkem bylo osloveno (348 škol, 18 DDM, 48 NNO, osloveno 30 obcí a dále zástupci veřejné správy s přímým dopadem na EVVO, 97 podniků) Specifickými cíli šetření bylo identifikovat potřeby a hlavní problémové oblasti, které realizaci EVVO v každé dotazované skupině omezují a zmapovat aktivity EVVO, které se na území Ústeckého kraje realizují.

3.2.1 ŠKOLY

Systém školství je jediným prostředím, které oslovuje v určitém časovém období každého jedince české populace a ovlivňuje jeho chování. Škola přitom působí jak svým vzdělávacím programem, tak svým celkovým fungováním. To platí i pro oblast EVVO.

V souladu s novými principy kurikulární politiky, zformulovanými v Národním programu rozvoje vzdělávání v ČR (tzv. Bílé knize) a zakotvenými v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, se do vzdělávací soustavy zavádí nový systém kurikulárních dokumentů pro vzdělávání žáků od 3 do 19 let. Kurikulární dokumenty jsou vytvářeny na dvou úrovních – státní a školní. Státní úroveň v systému kurikulárních dokumentů představují Národní program rozvoje vzdělávání (NPV) a Rámcové vzdělávací programy (RVP). Zatímco NPV formuluje požadavky na vzdělávání, které jsou platné v počátečním vzdělávání jako celku, RVP vymezují závazné rámce vzdělávání pro jeho jednotlivé etapy (pro předškolní, základní, a střední vzdělávání). Školní úroveň představují školní vzdělávací programy (ŠVP), podle nichž se uskutečňuje vzdělávání na jednotlivých školách. Školní vzdělávací program si vytváří aktivně každá škola

zvlášť podle zásad stanovených v příslušném RVP. Rámcové i školní vzdělávací programy jsou veřejné dokumenty přístupné pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost. Součástí všech rámcových programů je důraz **na environmentální výchovu a vzdělávání jakožto jednoho z průřezových témat a tzv. klíčových kompetencí.**

VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Celkem bylo vráceno k vyhodnocení 185 dotazníků ze škol Ústeckého kraje, tj. 53 % z celkem rozeslaných dotazníků. Z toho bylo 107 základních škol, 54 středních škol, 22 mateřských škol a 2 vyšší odborné školy.

EVVO žáků se na škole realizuje formou:

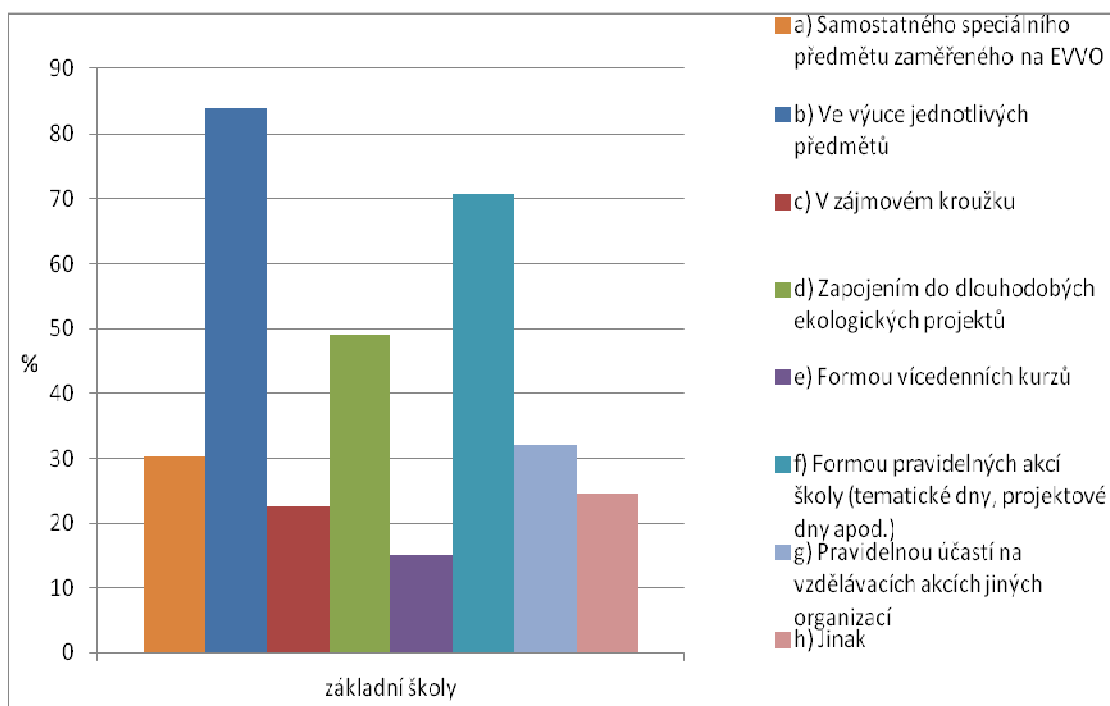
Nejčastější forma EVVO, která se realizuje na základních školách, je zařazení do výuky jednotlivých předmětů. Druhou nejrozšířenější formou EVVO je na základních školách pořádání pravidelných akcí (tematické dny, projektové dny apod.). Školy také upřednostňují zapojení se do dlouhodobých projektů (Ekoškola, Les, Jak se mají smrky, Envi Game, Recyklohraní, Ekopolis).

Ve srovnání s výsledky posledního dotazníkového šetření je zřejmé, že dlouhodobé projekty, výuka jednotlivých předmětů a pravidelné akce školy patří stále mezi nejvíce využívané formy zapojení do EVVO. Tak jako v roce 2003 i v roce 2012 je školami nejméně využívanou formou zapojení se do vícedenních kurzů.

Školy v dotazníkovém šetření uvedly organizace, jejichž služeb nejvíce využívají:

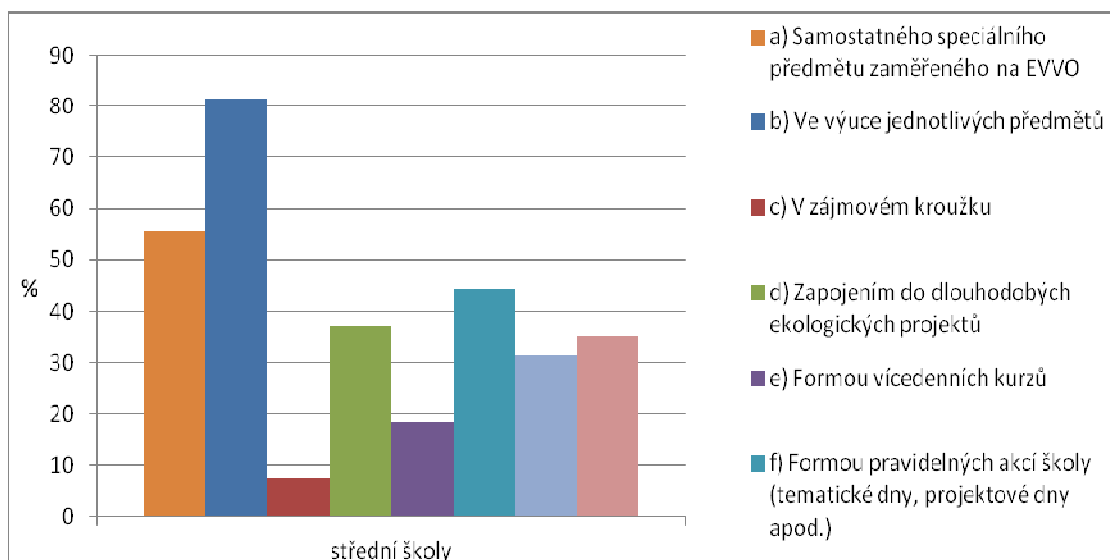
- DDM Kadaň
- DDM Rumburk
- DDM Ústí nad Labem
- Ekocentrum Schola Humanitas
- Ekocentrum Děčín
- Ekocentrum Most
- Ekocentrum Podkrušnohorského zooparku Chomutov
- EKO-KOM
- Klub ekologické výchovy
- Lesná o. p. s.
- Natura Rumburk
- NP České Švýcarsko
- Pedagogické centrum
- Správa České středohoří
- Správa CHKO Labské pískovce a KS Ústí n/L
- Středisko ekologické výchovy Sever Litoměřice
- ZOO Děčín
- ZOO Ústí nad Labem
- Oblastní muzeum Litoměřice

Nejčastější forma realizace EVVO na škole

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

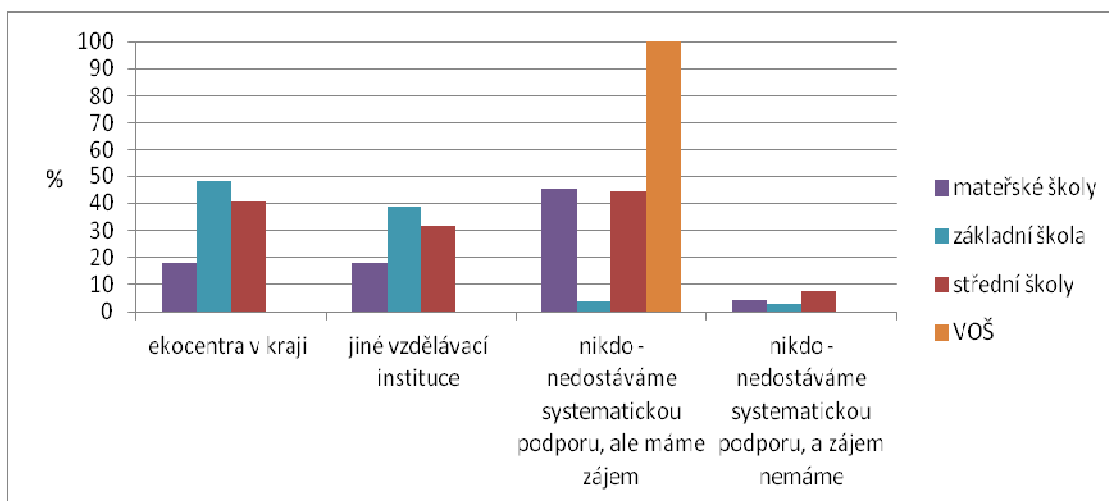
Nejčastější forma realizace EVVO na škole

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

U středních škol je stejně jako v roce 2003 nejvíce preferovaná forma výuky EVVO v jednotlivých předmětech, ale ve srovnání se školami základními přes 50 % dotázaných škol využívá možnost začlenění i speciálního předmětu zaměřeného na EVVO.

Škole systematicky metodicky pomáhají

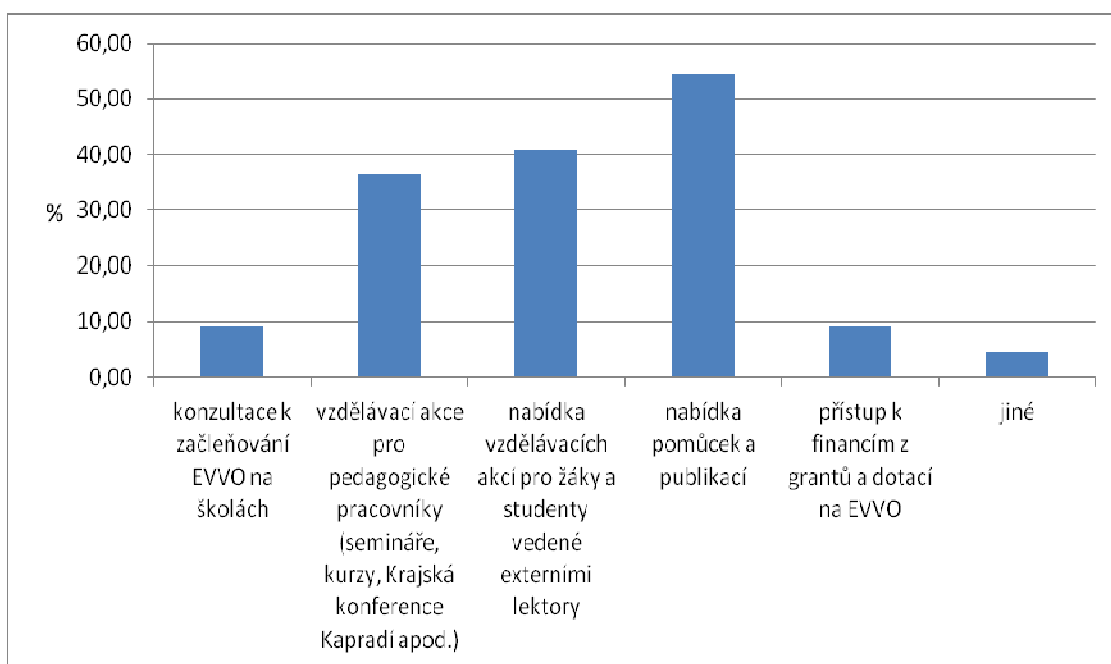

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Pokud se zaměříme na spolupráci škol s ostatními subjekty, největší množství organizací a institucí spolupracují ze základními a středními školami. Tento stav se od posledního průzkumu v roce 2003 nezměnil.

Základním a středním školám nejvíce metodicky pomáhají ekocentra v kraji. Nejvíce postrádají systematickou podporu s EVVO Vyšší odborné školy. Školami uváděná ekocentra v Ústeckém kraji : CEV Viana (6x), Sever Litoměřice (26 x), Ekocentrum Most (3x), Ekocentrum Děčín (2x), Ekocentrum Šťovík (1x), České Švýcarsko o. p. s. (3x), Natura Rumburk (1x), Dlouhá Louka Litvínov (1x), Klub ekologické výchovy (3x), Lesná (1x). Mezi nejčastěji uváděná ekocentra mimo Ústecký kraj patří Sdružení Tereza Praha a Kavyl Svatý Jan pod Skalou. Mezi jinými institucemi poskytující metodickou pomoc byly uvedeny správy CHKO, knihovny, muzea, městská policie.

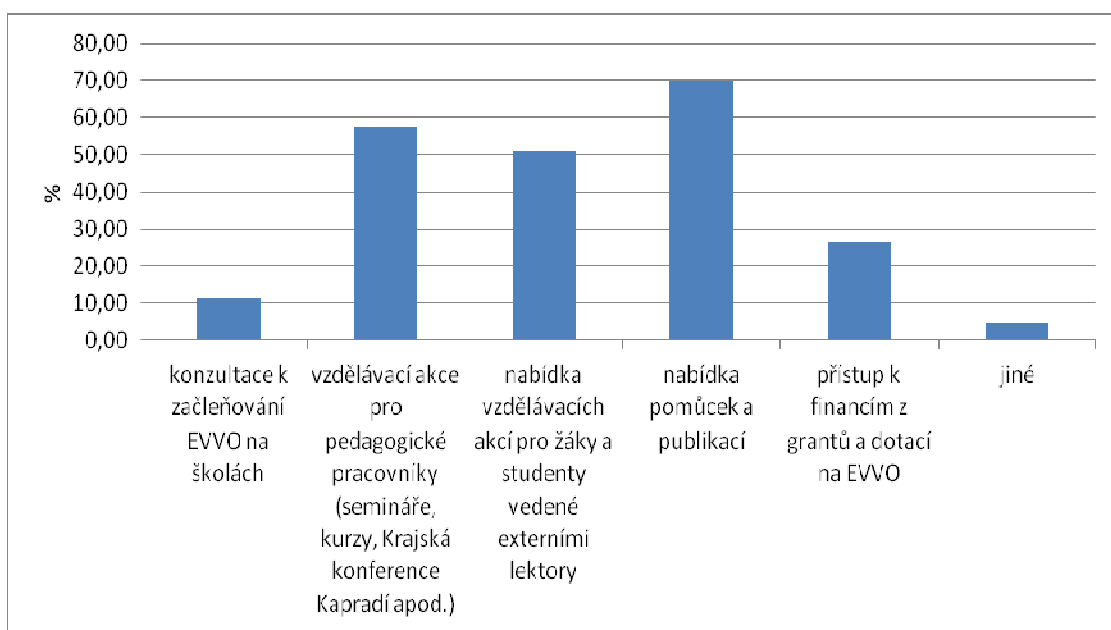
Nejčastější typy služeb využívané školami

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Z hlediska nabízených služeb, které školy zapojené do průzkumu nejvíce využívají, je na prvním místě prodej a výpůjčka pomůcek a publikací. Druhou nejčastěji využívanou službou školami jsou vzdělávací akce pro žáky a studenty vedené externími lektory. Třetí nejčastěji využívanou službou jsou vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky. Výstupy z dotazníkového šetření roku 2003 ukázaly, že z hlediska pomoci, kterou školy potřebovaly, byla na prvním místě právě poptávka po metodické pomoci, informacích, pomůckách. Jako druhá vítaná pomoc bylo vedení výukových programů pro žáky externím lektorem. Třetí vítanou pomocí byla nabídka vzdělávacích kurzů pro učitele. Je tedy možné konstatovat, že v současné době již nabídka těchto služeb existuje. V rámci Ústeckého kraje se však může velmi lišit její pokrytí. Což dokládá i časté doporučení od škol zapojených do průzkumu na ucelenou rovnoměrně pokrytou nabídku služeb v EVVO.

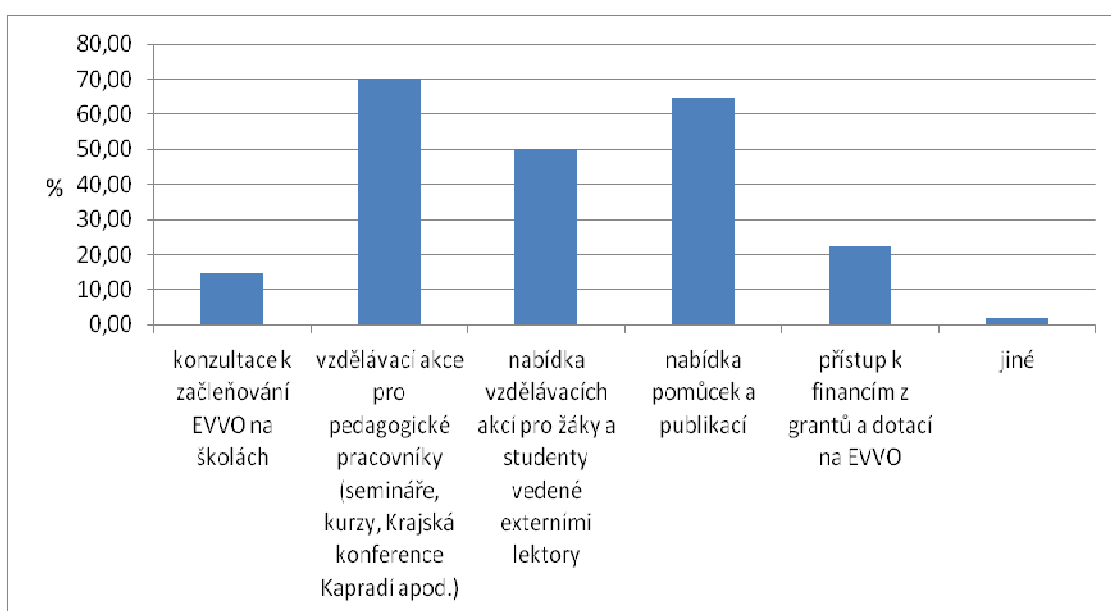
Typy služeb, které využívají základní školy

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Základním školám nejvíce při začleňování EVVO pomáhá nabídka pomůcek a publikací, nabídka vzdělávacích akcí pro pedagogické pracovníky a v neposlední řadě nabídka výukových programů. 27 % škol využívá přístup k financím z grantů a dotací. Odpovídá to obecně preferovaným typům služeb v oblasti EVVO i v obecném měřítku u škol v Ústeckém kraji.

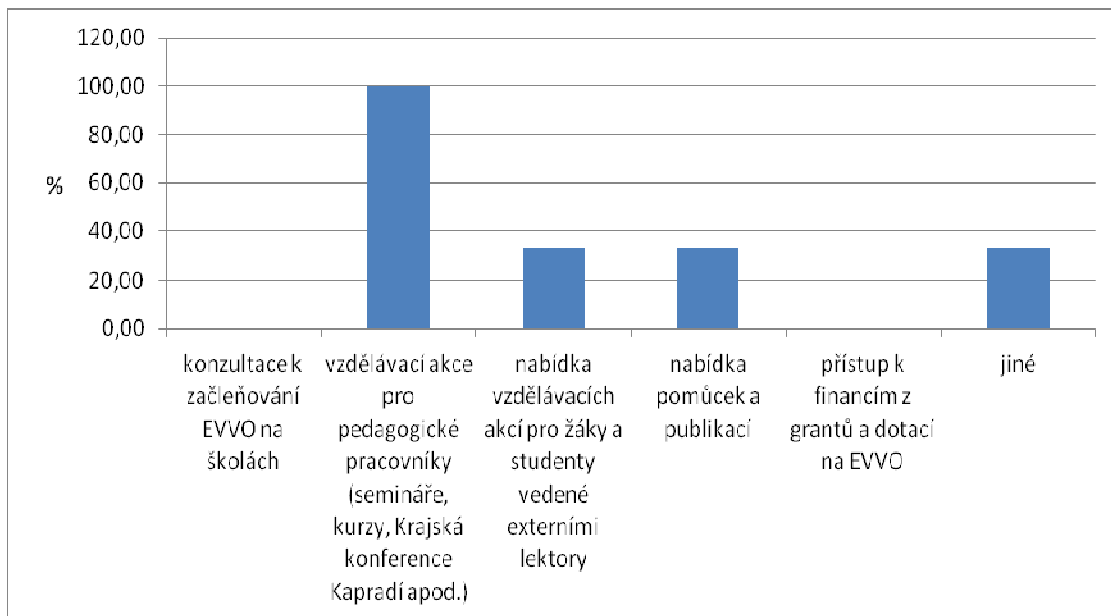
Typy služeb, které využívají střední školy

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Upřednostňované služby v oblasti EVVO jsou i u středních škol stejné. To znamená, že na prvních třech místech je nejvíce využívána nabídka akcí pro pedagogy, nabídka pomůcek a publikací a nabídka vzdělávacích akcí vedené externími lektory.

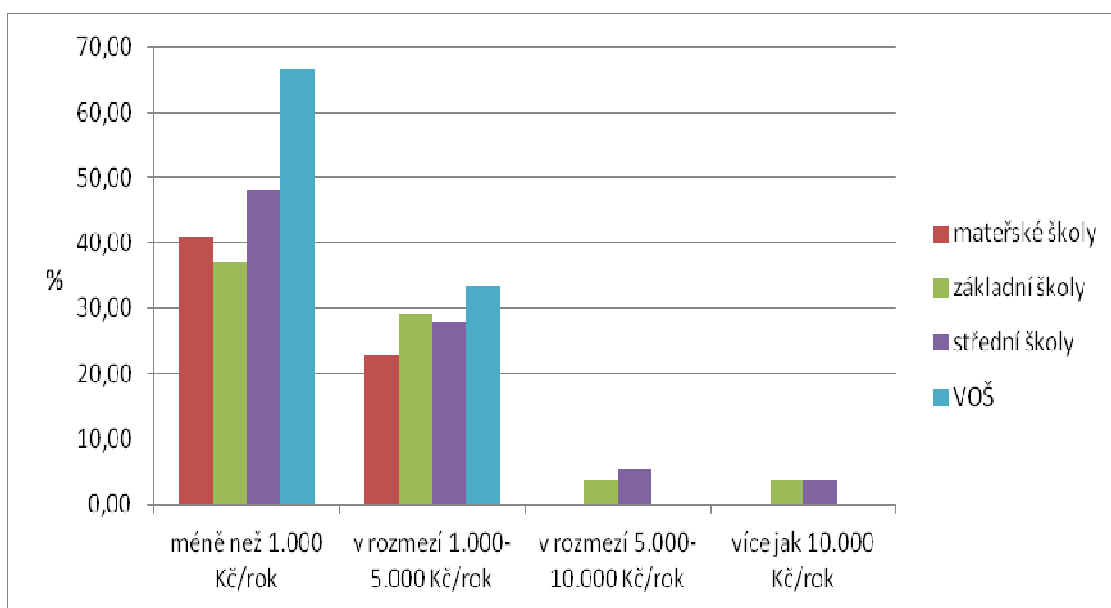
Typy služeb, které využívají vyšší odborné školy

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Výstupy u vyšších odborných škol se shodují s výstupy škol základních a středních u třech nejvíce využívaných služeb.

EVVO je financováno v rámci rozpočtových položek školy přidělených zřizovatelem

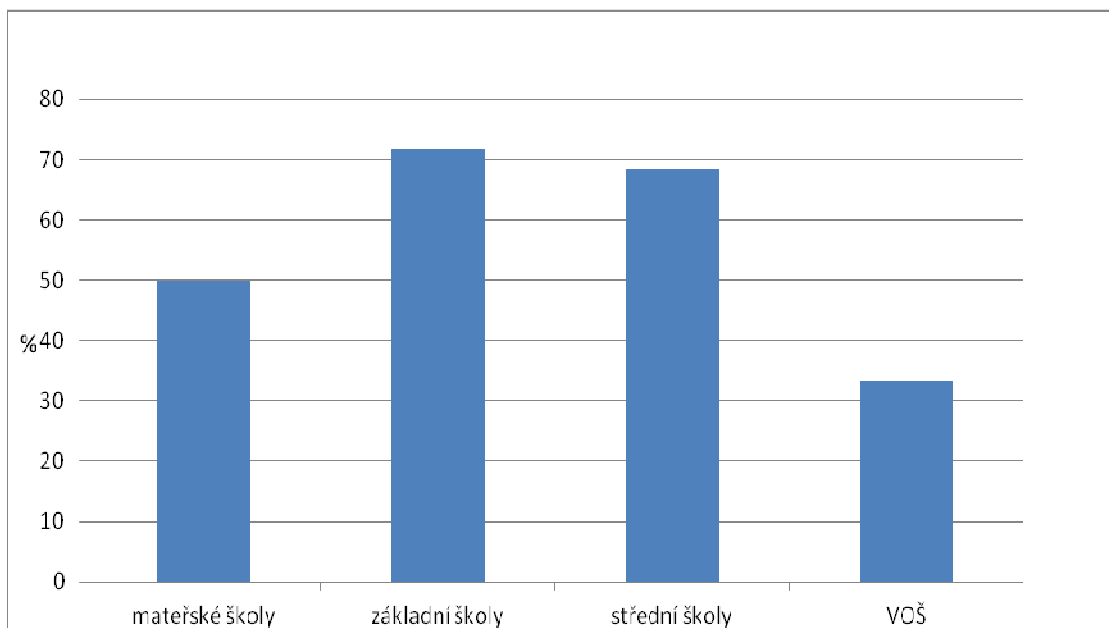
Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Dotazované školy bez rozlišení stupně vzdělání nejčastěji uvádějí finanční podporu na EVVO méně než 1000 Kč/ rok. Pouze 5 % dotazovaných má roční rozpočet na EVVO přes 10 tis.Kč/ ročně.

V rámci grantových programů nejčastěji základní i střední školy využívají prostředky od Krajského úřadu Ústeckého kraje.

Ustanovení školního koordinátora EVVO

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

V současné době je na 72 % základních škol, 68 % středních škol, 33 % vyšších odborných škol a 50 % mateřských škol, které se zapojily do dotazníkového šetření ustanovena funkce školního koordinátora EVVO.

SHRNUTÍ SOUČASNÉHO STAVU

- Všechny školy, které se zapojily do dotazníkového šetření, deklarují, že EVVO realizují v různých formách a v různém rozsahu.
- 65 % základních škol a 60 % středních škol zapojených do dotazníkového šetření má zpracovaný školní program EVVO.
- Školy nejvíce využívají v oblasti EVVO služeb ekocenter v Ústeckém kraji.

- Nejčastěji školy využívají: nabídku pomůcek a publikací k EVVO, vzdělávací akce pro pedagogy, výukové programy vedené externím lektorem, informace ke grantům a zakázkám.
- Školy by pro zlepšení systematické podpory v EVVO přivítaly:
  - Dotované vzdělávací programy (pro žáky, studenty, pedagogické pracovníky) organizací zajišťující EVVO nebo finanční podpora ekologických aktivit na škole
  - Vzdělávací akce pořádané přímo na školách nebo v jejím okolí
  - Pravidelný přísun informací o nabídkách služeb v EVVO a grantových výzev (elektronicky)
  - Podpora terénních učeben, terénních projektů a finanční podpora na dovybavení učeben chemie, přírodopisu
  - Nabídka materiálů použitelných pro přímou výuku a metodická pomoc
  - Ucelenou rovnoměrně pokrytou nabídku služeb v EVVO
  - Krajskou nebo celokrajskou koordinaci EVVO
  - Vytvoření navazujícího systému vzdělávacích akcí pro žáky všech ročníků, které budou školám každoročně nabízeny
  - Pravidelné setkávání koordinátorů EVVO na školách (různá místa setkávání)
  - Konzultační a metodickou pomoc k začleňování EVVO na školách
  - Specializační studium koordinátorů ekologické výchovy zajištěné z grantů

Podrobnější analýza současného zajištění EVVO na školách je popsána v analytické části na str. 65-72

3.2.2 NEVLÁDNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

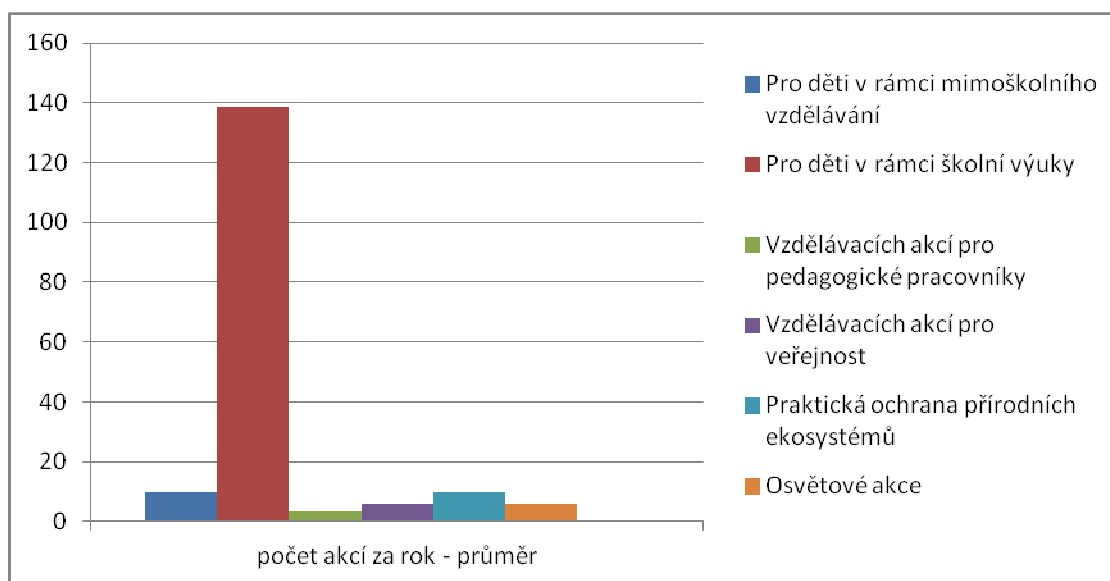
Nevládní neziskové organizace jsou významnou skupinou v oblasti EVVO. Jsou často tím, kdo uvádí do všech oblastí ekologické výchovy nový směr, nové metody práce s cílovými skupinami. Jejich role je v EVVO nezastupitelná.

NNO se mohou dělit dle oblastí svého zájmu. Pro potřeby dotazníkového šetření bylo využito databáze kontaktů neziskových organizací, které v Ústeckém kraji působí. Dále bylo využito databáze kontaktů členů Poradního sboru EVVO, kontaktů členů Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina a kontaktů dlouhodobě

spolupracujících organizací se Střediskem ekologické výchovy SEVER. Vzhledem k tomu, že DDM pracují převážně s dětmi a z důvodu stejné formulace otázek v dotazníkovém šetření, byly do hodnocení zahrnuty i vyplněné dotazníky z Domů dětí a mládeže.

Na základě výběru bylo prostřednictvím dotazníků osloveno 48 NNO organizací a 18 DDM. Celkem tedy 66 subjektů. Úspěšnost návratu vyplněných dotazníků byla 24 %.

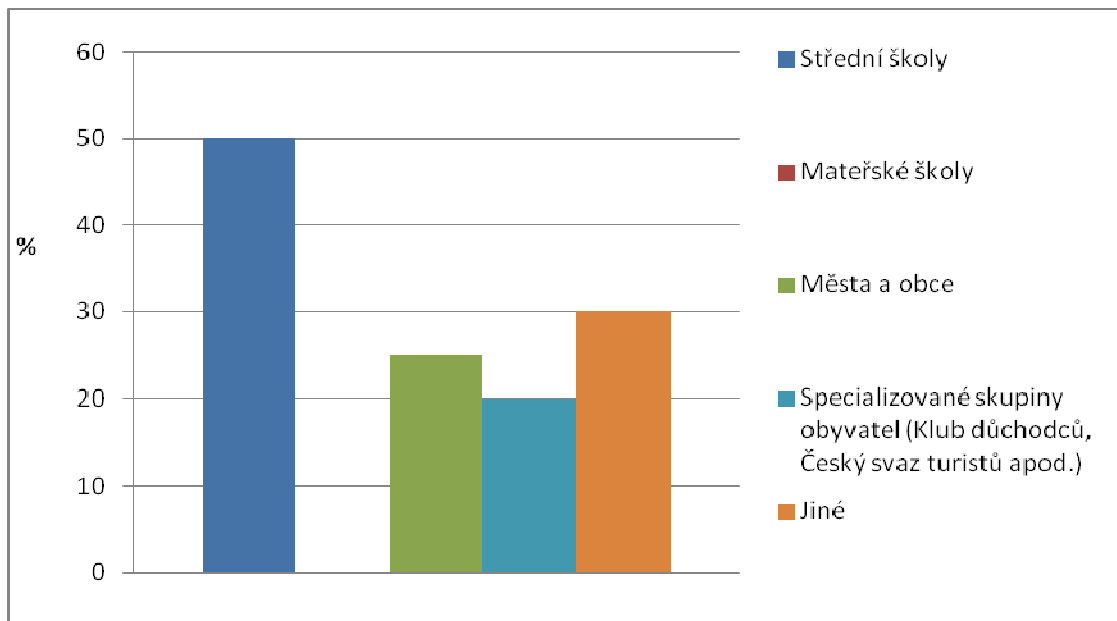
Nejčastější forma realizace EVVO

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Za nejvíce frekventovanou cílovou skupinu lze považovat patří děti v rámci školní výuky. Jak z grafu vyplývá, jsou vzdělávací výukové programy v rámci školní výuky nejvíce realizovanou aktivitou u neziskových organizací. Důvody pro nižší počet realizovaných akcí pro pedagogické pracovníky a praktické ochrany přírodních ekosystémů může vycházet z nedostatku kvalifikovaných pracovníků v neziskových organizacích. I z tohoto důvodu by bylo vhodné zajistit vzdělávání pracovníků v těchto oblastech EVVO.

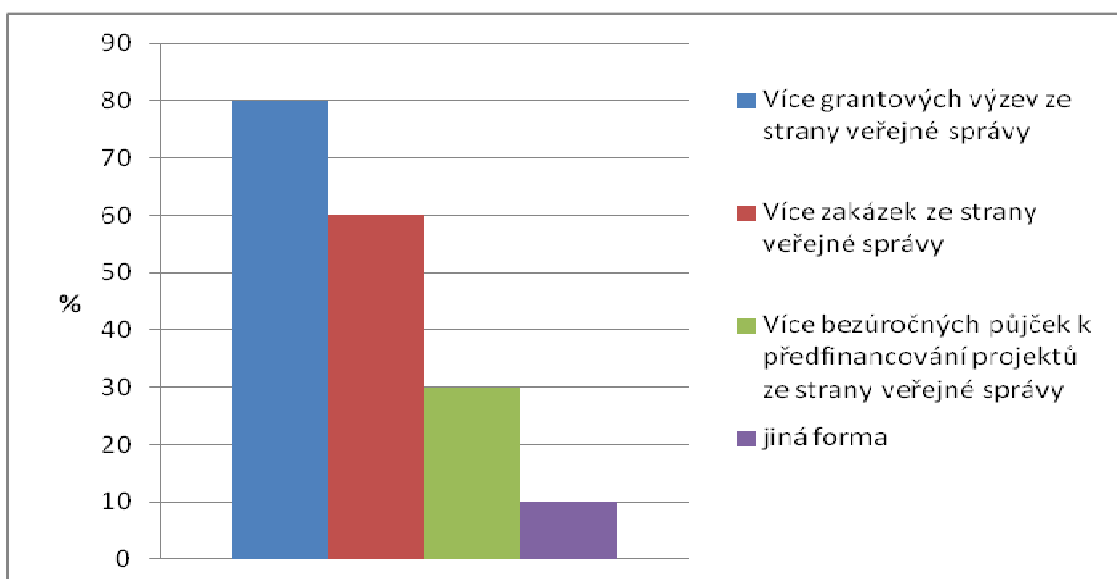
Nejčastější příjemci služeb EVVO

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Mezi nejčastějšími příjemci služeb patří základní školy, pak střední školy. Z výsledků dotazníků vyplynulo, že mateřské školy nevyužívají služeb NNO. Závěr může být však zkreslen tím, že dotazníkové šetření dělaly takové NNO, které se mateřskými školami nezabývají. Dalšími skupinami, s kterými NNO v Ústeckém kraji pracuje, jsou města a obce, specializované skupiny obyvatel (Klub důchodců, Český svaz turistů apod.). Mezi dotazovanými byly i organizace, které spolupracují s podniky (ZO ČSOP Ciconia - Stanice ekologické výchovy Ciconia).

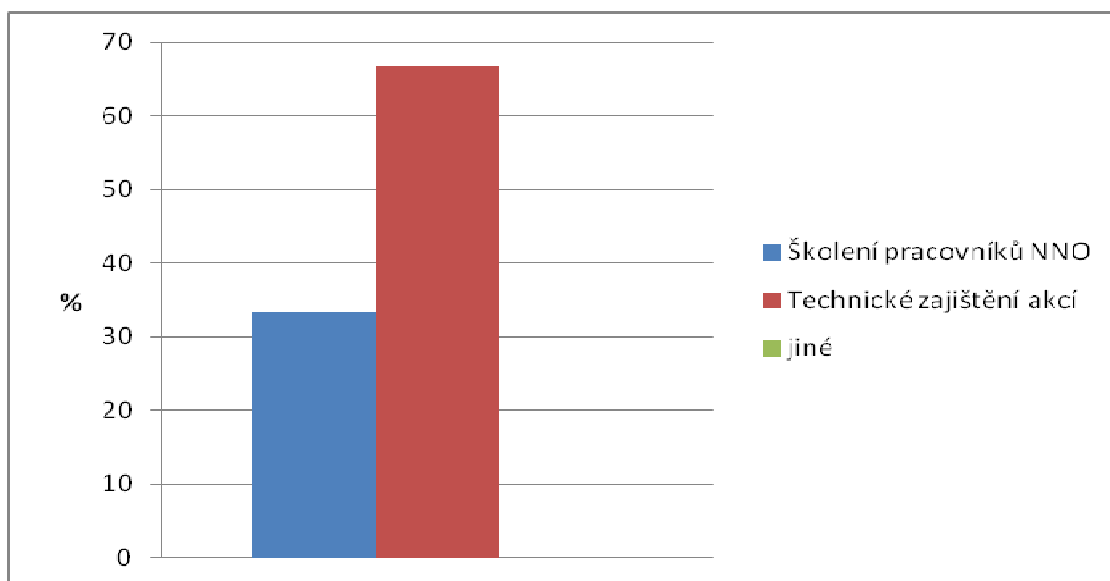
Chybějící finanční podpora pro činnost EVVO

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Aby mohly organizace zajišťovat širokou, kvalitní a aktualizovanou nabídku svých služeb, je nutné jejich činnost podpořit finančně. 80 % organizací zapojených do dotazníkového šetření uvedlo, že jim chybí větší nabídka grantových výzev ze strany veřejné správy, 60 % organizací by uvítalo více zakázek, 30 % chybí finanční podpora formou bezúročných půjček k předfinancování projektů.

Chybějící nefinanční podpora pro činnost EVVO

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Současně největší nefinanční podporu postrádají v technickém zajištění pořádaných akcí a v nedostatku nabídky školení pracovníků NNO pro zvýšení jejich kvalifikace. Ve srovnání s výstupy dotazníkového šetření provedeného v roce 2003 stále přetrvává potřeba řešit informovanost na úrovni kraje a zajistit vzdělávání dalších osob, které se EVVO budou věnovat.

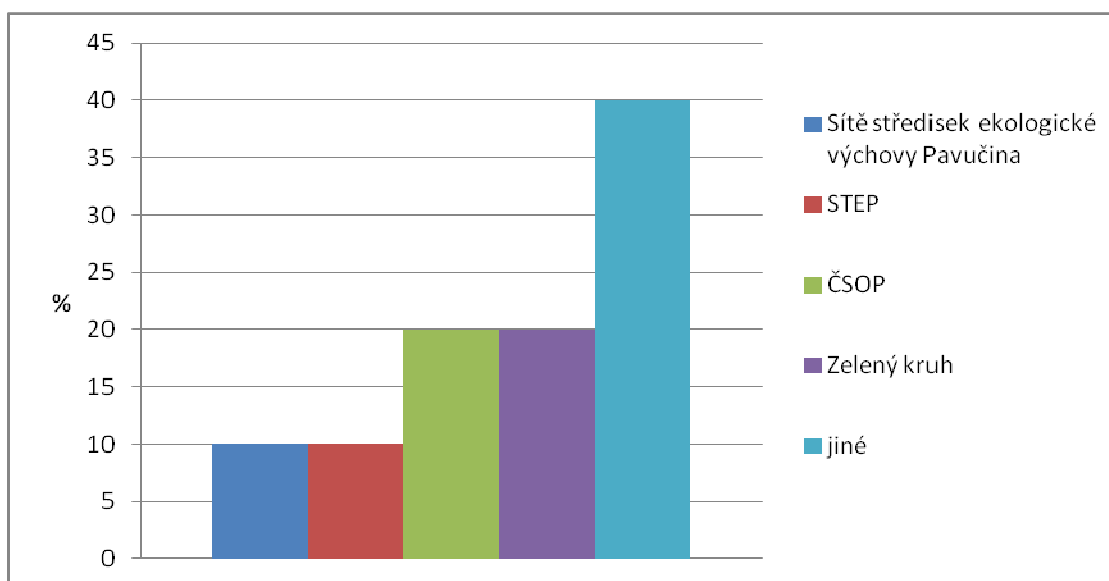
SHRNUTÍ SOUČASNÉHO STAVU

- Nabídka organizací je široká. Organizace pracují s různými věkovými skupinami. Zajišťují vzdělání a osvětu dětem předškolního věku až po vysokoškolské studenty, pro odbornou i širokou veřejnost, pro pedagogy všech stupňů škol. Většina z nich je závislá na grantových výzvách, zakázkách, aby mohla zajistit svoji činnost.
- Nejčastějšími příjemci jsou základní a střední školy, které využívají nabídky výukových programů.
- Ekocentra (Střediska ekologické výchovy) a školská zařízení typu DDM mají největší vliv na skupinu dětí a mládeže v Ústeckém kraji ve školních i

mimoškolních aktivitách v oblasti EVVO. Vychází to z jejich principů a smyslu činností. Jsou to zařízení pro výchovu, vzdělání a osvětu a pro poradenskou činnost.

V současné době pracují pro EVVO v organizacích v průměru 1-2 pracovníci se středoškolským nebo vysokoškolským vzděláním. Většina organizací využívá pro svou činnost dobrovolníků (studentů, důchodců).

Členství organizací

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Členství v organizacích zajišťuje koordinaci činnosti na celokrajské úrovni (např. v Síti středisek ekologické výchovy Pavučina, STEP, ČSOP, Zelený kruh, Asociace lesních mateřských školek, Unie center pro rodinu a komunitu a Koalice pro Naturu).

POTŘEBY NNO a DDM (srovnáno sestupně dle četnosti odpovědí v dotazníkovém šetření)

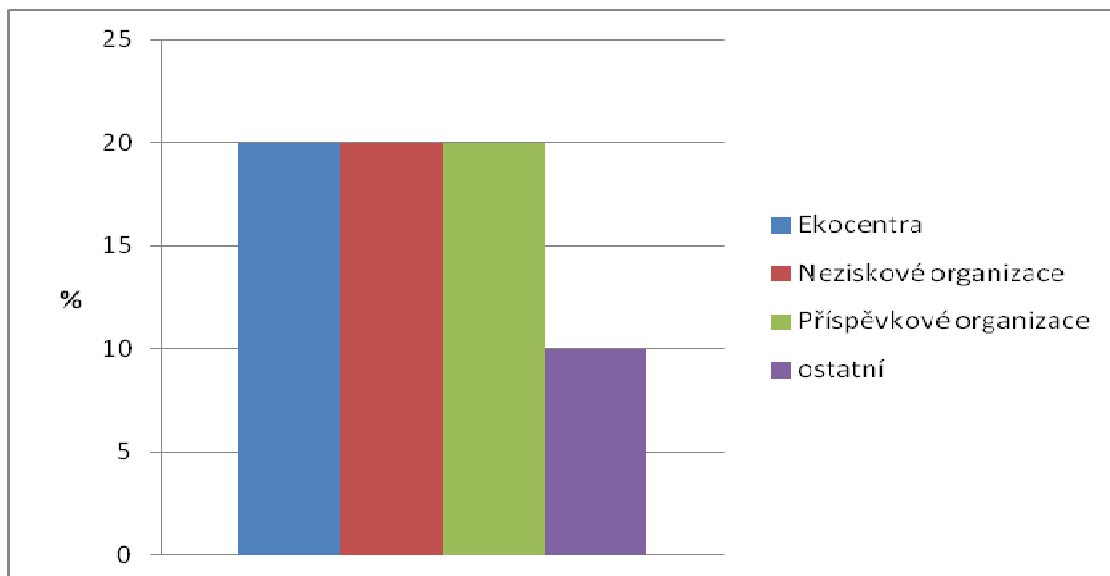
- Vytvoření systému podpory na předfinancování projektů
- Více finančních zdrojů na zajištění mezd
- Nastavit lépe podmínky pro získání finanční podpory pro nově vzniklé organizace
- Chybějící koordinace činnosti v rámci Ústeckého kraje
- Zajistit funkčnost sítě organizací zabývajících se EVVO v kraji
- Podpora každoročně opakujících se akcí (osvětové akce a akce na podporu významných mezinárodních svátků apod.)
- Nastavení funkčního grantového programu v oblasti EVVO

3.2.3 STÁTNÍ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA

Obce a města patří mezi jeden z rozhodujících článků systému, který může sehrát v rozvoji a v oblasti podpory EVVO významnou úlohu. Obce a města mají možnost vyčlenit na EVVO vhodné prostory a také finanční prostředky na provoz subjektů, které se budou EVVO zabývat.

Byly osloveny všechny obce s rozšířenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem. Bylo osloveno 30 obcí (jednalo se o obce s rozšířenou správní působností v rámci Ústeckého kraje) a dále zástupci veřejné správy s přímým dopadem na EVVO tj. Správy chráněných krajinných oblastí, Správa národního parku, Česká inspekce životního prostředí. Celkem 34 subjektů. Celkem bylo vyhodnoceno 29 % z oslovených subjektů.

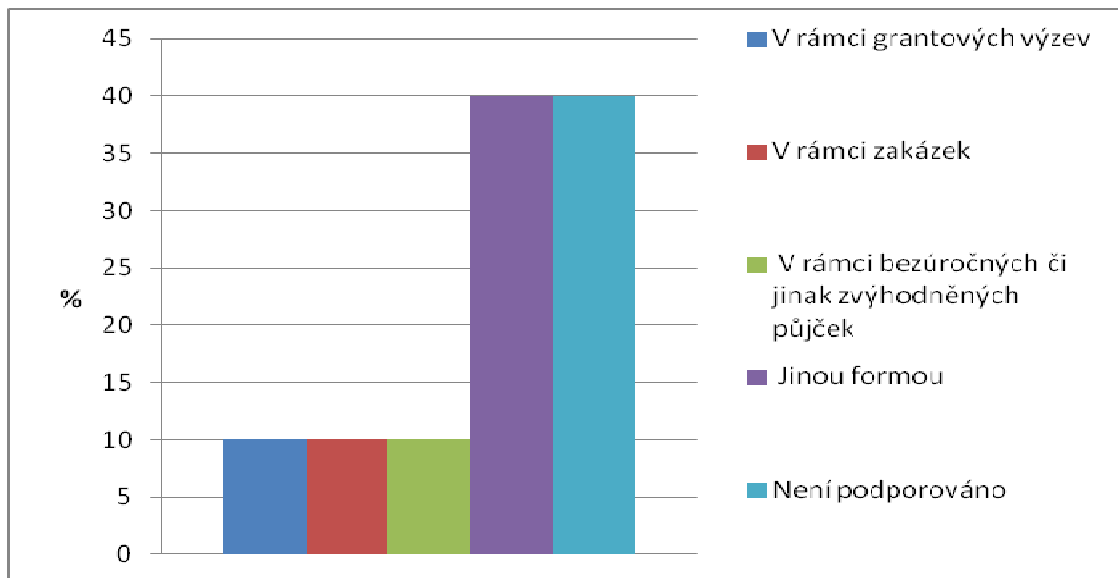
Evidence organizací zabývajících se EVVO na území měst a obcí

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Dle výsledků z dotazníkového šetření se na území měst a obcí vyskytovala ekocentra, neziskové organizace a příspěvkové organizace zabývajících se EVVO.

Finanční podpora EVVO

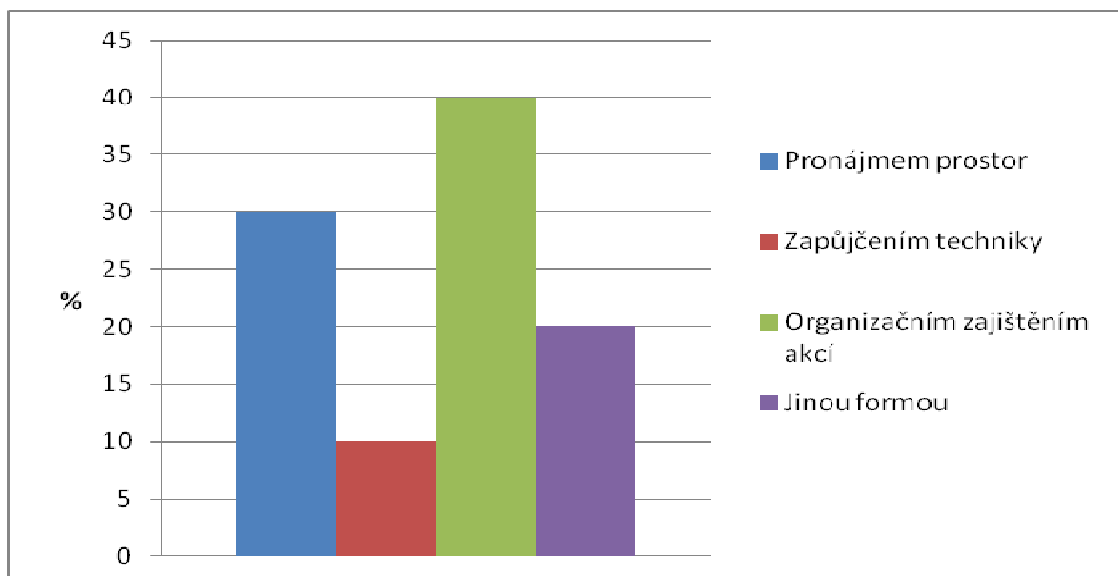

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Jinou formou jsou podporovány subjekty zabývající se EVVO v podobě bezplatné telefonní linky (Ekologické centrum Most) a dotační a zakázkovou politikou města. Další podporou byl uváděn bezplatný pronájem prostor, kde se subjekty nacházejí.

10 % dotázaných podporuje EVVO formou zakázky. Ty byly specifikovány u dvou subjektů na roční objem od 20 000 – 100 000 Kč.

Nefinanční podpora EVVO

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

SHRNUTÍ SOUČASNÉHO STAVU

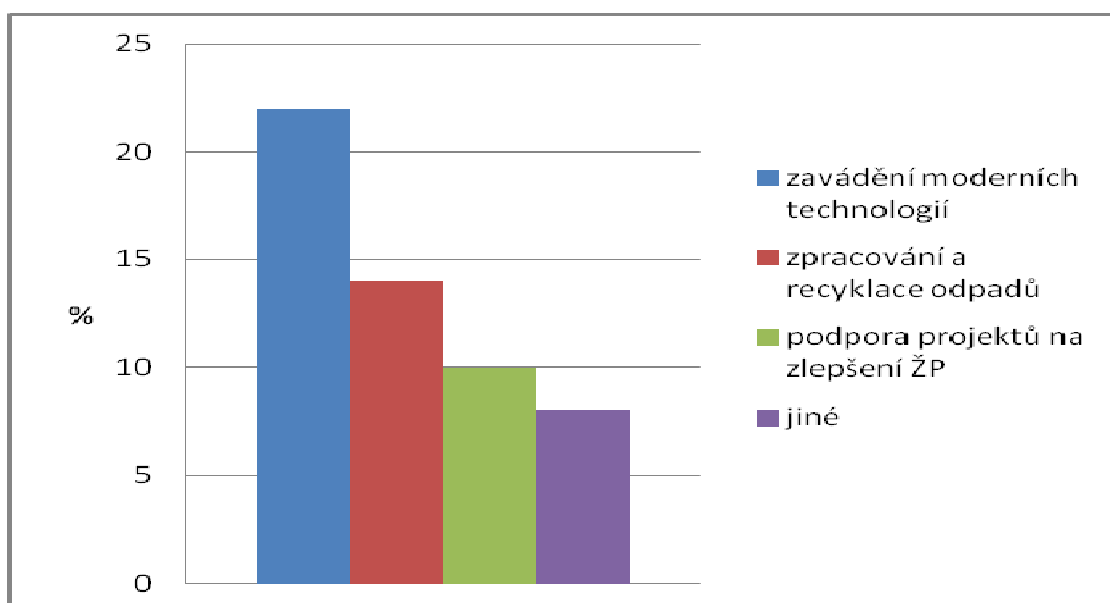
Za největší problém v podpoře EVVO v místě působení se jeví:

- Pro zajištění EVVO uvedlo 60 % subjektů státní správy a samosprávy zapojených do dotazníkového šetření, že nemá vyčleněný úvazek.
- Minimální spolupráce místních institucí zabývajících se EVVO.
- Nedostatek financí na podporu EVVO vzhledem k úsporám ve státní sféře.
- Nedostatečná systematická podpora.

3.2.4 PODNIKOVÁ SFÉRA

Podnikatelská sféra byla pro svoji specifičnost v minulosti poněkud opomíjenou cílovou skupinou Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Regulace vztahu podnikání a životního prostředí především normativními nástroji neposkytovala dostatečný prostor pro aplikaci "dobrovolných" postupů, jejichž využívání je přímo závislé na úrovni environmentálního vědomí vlastníků a managementu podniků. V poslední době však lze identifikovat postupný rozvoj systémů environmentálního managementu, čistší produkce, dobrovolných postupů v oblasti prevence havárií, apod., a jejich zveřejňování s cílem využití těchto aktivit také jako potenciální konkurenční výhody.

Realizace opatření za účelem zlepšení životního prostředí

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Konceptu EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Z dotazníkového šetření zpracovatele koncepce byla celkem 24x odpověď, že jsou v podniku zavedené moderní technologie šetrné k životnímu prostředí. V šestnácti dotázaných podnicích se zpracovává a recykluje produkovaný odpad. V jedenácti případech podniky podporují projekty na zlepšení životního prostředí v regionu. U jiných bylo uvedeno např. plynofikace kotelny na tuhá paliva, čištění komunálních a průmyslových vod, kontinuální alkalizace, instalace odlučovačů.

SHRNUTÍ SOUČASNÉHO STAVU

- Podniky ve většině případů nemají zájem podporovat projekty orientované na EVVO v Ústeckém kraji (77 % podniků).
- U zbývajících 23 % podniků je zájem o podporu projektů. Zde jsou za oblasti, které by podniky podpořily, uváděny následující:
  - energie, horniny, půda, ovzduší, odpady
- Za nejčastější formu finanční podpory podniky uvedly (jedná se o 23 % kladných odpovědí pro podporu projektů): nadace 4x, přímá podpora 2x, vlastní grantový systém 1x
- Zájem o školení svých zaměstnanců projevilo 33 % podniků
- Při řešení problematiky životního prostředí podniky nejčastěji spolupracují:

Ministerstvo životního prostředí

Krajský úřad Ústeckého kraje (ZPZ)

Magistrát v Ústí nad Labem

Českou inspekcí životního prostředí – Oblastní inspektorát v Ústí nad Labem

Krajská hygienická stanice Ústí nad labem

UJEP Ústí nad Labem

Technická univerzita vo Zvolene

VŠCHT Praha

Pelamis s.r.o. Česká Lípa

AZ CONSULT s. r.o. Ústí nad Labem

Envirocont, s. r.o. Ústí nad Labem

Ekologické centrum Most

Ekologické centrum Kralupy

3.3 Hodnocení plnění cílů v prioritních oblastech

3.3.1 Hodnocení oblasti A. Zakotvení EVVO v dokumentech kraje

Souhrnný přehled

Návrh cíle (2004)	Stanovená doba plnění (k roku 2004)	Stav (2012)	Návrhy opatření
A.1. EVVO se promítne do všech relevantních strategických a programových dokumentů kraje, včetně Programu rozvoje kraje dokumentů na úseku životního prostředí, školství, mládeže a tělovýchovy a regionálního rozvoje.	Dlouhodobý cíl (2010)	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Koordinátor EVVO musí navrhovat začlenění EVVO do relevantních rozvojových dokumentů ve spolupráci s příslušnými odbory a dalšími kompetentními osobami a organizacemi (např. Regionálního operačního programu NUTS II Severozápad pro období od roku 2014). Současně nutno aktualizovat začlenění EVVO v Programu rozvoje Ústeckého kraje.
A.2. Naplňování koncepce EVVO bude pravidelně vyhodnocováno a koncepce EVVO bude pravidelně aktualizována (nejpozději vždy po 3 letech).	Průběžný cíl	NESPLNĚNO	Vyhodnocování bude realizovat koordinátor EVVO ve spolupráci s PS EVVO.
A.3. EVVO se promítne do nově vytvářených a aktualizovaných strategických a programových dokumentů kraje.	Střednědobý cíl (2006)	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Dtto bod A.1.
A.4. Koncepce EVVO bude nejpozději po třech letech aktualizována.	Střednědobý cíl (2006)	NESPLNĚNO	Koordinátor zajistí plnění aktualizace. V rozpočtu Kraje musí být na příslušné období na aktualizaci alokovány finanční prostředky.
A.5. Základním dokumentem k EVVO v rámci kraje bude schválená koncepce EVVO ÚK.	Krátkodobý cíl (2004)	SPLNĚNO	

3.3.1.1 Komentáře k cílům:

A1 a A3:

Dokumenty, kde je EVVO přímo či nepřímo zakomponováno:

- Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje
- Aktualizace strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje
- Program rozvoje Ústeckého kraje 2008 - 2013
- Posouzení vlivů Strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje na životní prostředí
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Ústeckém kraji 2012/2016
- Strategie rozvoje kultury a památkové péče v Ústeckém kraji
- Strategie rozvoje cestovního ruchu Ústeckého kraje na roky 2010-2015
- Strategie rozvoje venkovských oblastí Ústeckého kraje

EVVO není zakomponována do dokumentu Regionální operační program Nuts II Severozápad pro období 2007 - 2013.

3.3.2 Hodnocení oblasti B. Personální a institucionální zajištění (management) EVVO

Souhrnný přehled

Návrh cíle (2004)	Stanovená doba plnění (k roku 2004)	Stav (2012)	Návrhy opatření
B.1. V kraji funguje řada institucí, které se podílejí na systému EVVO. V nich je realizace EVVO personálně zajištěna. Na celokrajské úrovni hrají ve výkonu EVVO klíčovou roli příslušné odbory Krajského úřadu a jejich pracovníci pro EVVO, jedna nebo více odborných servisních organizací s celokrajnou působností, Krajská rada EVVO.	Dlouhodobý cíl (2010)	NESPLNĚNO	Minimálně na jednom odboru Krajského úřadu ustanovit a obsadit funkci koordinátora EVVO a vyčleněnými finančními prostředky podporovat činnost organizací podílejících se na EVVO.
B.2. Kostrou praktické EVVO v kraji je síť středisek ekologické výchovy, ekologických informačních a poradenských středisek a ekocenter, vytvářená s podporou orgánů kraje.	Dlouhodobý cíl (2010)	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Vyčleněnými finančními prostředky podporovat organizace poskytující výchovu, informační a poradenské služby v EVVO.
B.3. Krajská rada EVVO a stálá pracovní skupina se schází minimálně 2x ročně a její členové průběžně navzájem komunikují.	Průběžný cíl	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Koordinátor EVVO spolupracuje na zajišťování pravidelných setkání PS EVVO.
B.4. Vzájemná komunikace a koordinace probíhá prostřednictvím Krajské rady EVVO a stálé pracovní skupiny EVVO, která je otevřená všem institucím činným v EVVO v rámci kraje, má propojení s orgány kraje a je reprezentativním partnerem kraje v otázkách EVVO. Je zajištěno jejich trvalé administrativní zázemí.	Střednědobý cíl (2006)	NESPLNĚNO	Nezřizovat Krajskou radu EVVO, ale zařadit problematiku EVVO pod komisi Rady Ústeckého kraje s tím, že člen komise je zároveň členem PS EVVO (nahradil stálou pracovní skupinu EVVO). Nutná též fungující pozice koordinátora EVVO.
B.5. Je ustanovena Krajská rada EVVO a stálá pracovní skupina EVVO a vytvořen systém průběžné komunikace jejich členů.	Krátkodobý cíl (2004)	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Dtto bod B.3.

Návrh cíle (2004)	Stanovená doba plnění (k roku 2004)	Stav (2012)	Návrhy opatření
B.6. Na odboru školství a na odboru životního prostředí KÚ pracují pracovníci odpovědní za oblast EVVO s dostatečným časovým úvazkem, na dalších relevantních odborech existují kontaktní pracovníci.	Střednědobý cíl (2006)	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Bude ustanoven koordinátor EVVO s relevantním úvazkem na jednom z odborů (z hlediska převažující náplně práce v odboru ZPZ).
B.7. Na odboru školství a na odboru životního prostředí KÚ jsou určeni pracovníci odpovědní za oblast EVVO.	Krátkodobý cíl (2004)	SPLNĚNO.	
B.8. Odborné činnosti pravidelně zajišťuje jedna nebo více vybraných organizací specializovaných na EVVO (= existuje krajské metodické a konzultační pracoviště pro EVVO).	Střednědobý cíl (2006)	NESPLNĚNO	Vhodné zajistit formou veřejné zakázky.
B.9. Plnění některých průřezových odborných činností (např. vedení databází, metodická a poradenská činnost, pravidelné šíření informací) je zajištěno na zakázku kraje prostřednictvím vybrané/-ých organizace/-í činné/-ých v EVVO.	Krátkodobý cíl (2004)	NESPLNĚNO	Vhodné zajistit formou veřejné zakázky.
B.10. Síť středisek ekologické výchovy a ekologických informačních a poradenských středisek (ekocenter) tvoří základní kostru pro praktickou realizaci EVVO v kraji, regionech, obcích. Jsou pravidelně podporována krajem a obcemi, pro něž vykonávají služby.	Střednědobý cíl (2006)	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Vhodné zajistit formou veřejné zakázky.
B.11. Síť je průběžně doplňována o nově vzniklá pracoviště, která mají potenciál plnit funkci střediska ekologické výchovy či ekologického informačního a poradenského střediska.	Průběžný cíl	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Možno zajistit prostřednictvím vhodného dotačního titulu, který umožní vznik a financování nových pracovišť. Kraj může ovlivnit vypsáním vhodného grantu v rámci své působnosti nebo se může sám stát příjemcem dotace toto zajišťující.
B.12. Jsou vybrána a podpořena pracoviště, která mají potenciál plnit funkci střediska ekologické výchovy a/či ekologického informačního a poradenského střediska.	Krátkodobý cíl (2004)	NESPLNĚNO	Vhodné zajistit formou veřejné zakázky.

3.3.2.1 Komentáře k cílům:

B.1. V kraji reálně působí řada institucí, které se podílejí na systému EVVO - zejména zoologické zahrady, základní a střední školy, DDM nebo muzea. Ovšem významnou roli hrají NNO, kde je problém v dlouhodobém personálním zajištění. Na odborech Krajského úřadu jsou pracovníci, kteří se zabývají EVVO v rámci svých agend, je však potřeba obsazené pozice koordinátora EVVO ve struktuře krajského úřadu.

B.2., B.10., B.11., B.12 V Ústeckém kraji je síť středisek ekologické výchovy a ekocenter vzniklých za významné podpory kraje prostřednictvím projektu Ústecký kraj – kraj přírody a člověka. Tento projekt napomohl vzniku nových a rozvoji fungujících ekocenter. Nyní by bylo třeba zajistit podporu fungujícím organizacím, aby byly schopny personálně zajišťovat aktivity EVVO. Spíše než mít snahu vytvářet nová ekocentra, je účelnější podpořit a stabilizovat ta, která již dlouhodobě fungují, mají zkušenosti v oblasti EVVO.

B.3., B.4., B.5. Krajská rada EVVO nebyla ustanovena a stálá pracovní skupina se transformovala do Poradního sboru EVVO. Poradní sbor se schází minimálně 2x ročně a jeho členové průběžně navzájem komunikují. Chybí zde propojení s orgány kraje. Krajským úřadem je poskytováno servisní zázemí (poskytnutí prostor pro jednání, rozesílání dokumentů školám).

B.6., B.7. Na odborech SMT a ZPZ krajského úřadu jsou pracovníci odpovědní za oblast EVVO. Již zcela není naplněna podmínka dostatečného časového úvazku, zejména však chybí systemizované pracovní místo koordinátora EVVO, který by převážnou část agendy zajišťoval.

B.8., B.9. Nebyl nastaven systém vykonávání průřezových odborných činností (metodická a poradenská činnost, vedení databází, pravidelné šíření informací) například zajišťovaný jednou nebo více vybranými organizacemi specializovanými na EVVO (neexistuje krajské metodické a konzultační pracoviště pro EVVO). Některé odborné činnosti jsou k tomuto účelu skutečně některými organizacemi zajišťovány, ovšem z vlastní iniciativy a ne na základě přímé objednávky (zakázky) ze strany Kraje.

Zpracovatel dále provedl rozbor původně navržené struktury managementu rozvoje EVVO v kraji z pohledu funkčnosti s následujícími závěry a dále byly vyhodnoceny možné varianty zajištění řídicích složek systému EVVO v kraji.

Dle koncepce EVVO ponese hlavní garanci za EVVO v Ústeckém kraji Krajská rada EVVO Ústeckého kraje, jmenovaná Radou Ústeckého kraje. Její funkce je řídicí a kontrolní. Nemá právní subjektivitu.

Je tvořena: zástupcem komise pro životní prostředí a zemědělství Rady ÚK (člen Rady ÚK), zástupcem výboru pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost (člen Rady ÚK), zástupcem OŽP KÚ, zástupcem OŠMT KÚ, zástupcem UJEP, zástupcem Správy NP České Švýcarsko, zástupcem podnikatelského sektoru (KHK),

zástupcem rozvojové agentury (která se na koncepci EVVO podílela), zástupcem PC a pěti zástupci zvolenými Stálou pracovní skupinou EVVO v Ústeckém kraji.

Zastoupení 4 cílových skupin z hlediska managementu v Krajské radě EVVO:

- *Veřejná správa – zástupci Ústeckého kraje*
- *Školy a školská zařízení – zvolený zástupce Stálé pracovní skupiny EVVO ze školy nebo školského zařízení*
- *Neziskové organizace a veřejnost – zvolený zástupce Stálé pracovní skupiny EVVO delegovaný „střešní organizací“ NNO*
- *Podniková sféra – zvolený zástupce KHK (Krajská hospodářská komora)*

Výkonným orgánem rady bude koordinátor (zaměstnanec krajského úřadu) s poradním orgánem tzv. Stálá pracovní skupina EVVO.

Řídící a kontrolní složka se bude scházet dle potřeby, nejméně však 2x za rok. Při jednáních se bude řídit jednacím řádem schváleným touto radou. Pro svá jednání bude mít řídicí složka k dispozici kvalitní podklady, předložené výkonnou složkou (koordinátorem), event. další podklady a podněty z veřejnosti. Řídící a kontrolní složka bude zejména:

- *Připravovat zásady grantového řízení v oblasti EVVO vyhlášené ZPZ a SMT krajského úřadu,*
- *projednávat podklady koordinátora ohledně postupu realizace koncepce,*
- *projednávat možnosti co nejúčelnějšího využití externích zdrojů financování a možnosti iniciace opatření koncepce,*
- *projednávat připomínky a podněty veřejnosti,*
- *projednávat návrhy na aktualizaci koncepce EVVO Ústeckého kraje a návrh grantových okruhů pro konkrétní rok,*
- *projednávat návrhy na aktualizaci a doplnění koncepce předkládané koordinátorem,*
- *projednávat další návrhy a problémy, spojené s realizací koncepce, jejichž rozměr a složitost přesahují možnosti koordinátora,*
- *vyhodnocovat činnost koordinátora a z vyhodnocení vyvozovat závěry a důsledky.*

*V Koncepci bylo dále definováno **Stanovení koordinátora** následovně:*

*Výkonnou složkou Krajské rady EVVO Ústeckého kraje **tzv. koordinátorem** bude zaměstnanec OŽP Krajského úřadu, který bude svou funkci vykonávat na plný úvazek. Jeho nejbližším spolupracovníkem a zástupcem bude zaměstnanec OŠMT (pro EVVO na ½ úvazku). **Tato skutečnost však nebyla naplněna.***

*Předpokládá se, z plnění některých specifických problémů bude krajským koordinátorem zajištěno formou zakázek dalším organizacím a odborníkům. **Ani tato část koncepce nebyla v minulosti dostatečně naplňována.***

Zpracovatel zhodnotil, že k naplnění této části Koncepce EVVO nedošlo, neboť Krajská rada EVVO Ústeckého kraje a funkce koordinátora EVVO nebyly ustanoveny. Z těchto důvodů bylo posouzeno několik variant revize shora uvedené části Koncepce a to s ohledem na aktuální legislativu (zejména zákon č. 129/2000 Sb., zákon o krajích (krajské zřízení)). Na základě tohoto posouzení navrhuje v návrhové části strukturu novou.

Nejprve bylo vycházeno z předpokladu, že budou zřízeny (a budou funkční) dle původní koncepce následující orgány - Krajská rada EVVO Ústeckého kraje, koordinátor EVVO a byla vzata existující Stálá pracovní skupina, která se v současné době transformovala do orgánu s ustáleným názvem „Poradní sbor EVVO“.

Navržené varianty:

1. Krajská rada EVVO má statut komise Rady Ústeckého kraje
  - Výhody:
    - a. Krajská rada EVVO je jednoznačně ukotvena do samosprávného systému organizační struktury Ústeckého kraje.
    - b. Výstupy Krajské rady EVVO mají přímou vazbu na Radu Ústeckého kraje.
    - c. Politická reprezentace má v komisi své zástupce, Rada Ústeckého kraje je informována o problematice a činnosti.
2. Krajská rada EVVO má statut „subkomise“ některé komise Rady Kraje
  - Výhody:
    - a. Krajská rada bude začleněna pod ustanovenou komisi Rady Ústeckého kraje.
  - Nevýhody:

Vzhledem k přesahu do minimálně dvou oblastí (životní prostředí a školství) bude jednostranně zvýrazněna vazba jen na oblast spadající do kompetence základní komise.
3. Krajská rada EVVO má statut výboru Zastupitelstva Ústeckého kraje
  - Výhody:
    - Krajská rada EVVO je jednoznačně ukotvena do samosprávného systému organizační struktury Kraje.
    - Výstupy Krajské rady EVVO mají přímou vazbu na Zastupitelstvo Ústeckého kraje.
    - Politická reprezentace má v komisi své zástupce, člen zastupitelstva je předsedou, zastupitelé Ústeckého kraje jsou informováni o problematice a činnosti.
  - Nevýhody:
    - Nyní již existují Výbor pro zemědělství, životní prostředí a venkov a Výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost. Samostatný výbor pro oblast EVVO by byl příliš specializovaným orgánem.

4. Krajská rada EVVO nebude zřízena.

Předpoklady pro fungující systém EVVO bez zřízení Krajské rady EVVO: Musela by se posílit role Poradní sboru EVVO a Koordinátora EVVO. Koordinátorem by nebyl zaměstnanec KÚ, ale organizace vybíraná dle dohodnutých pravidel. Ta by měla povinnost písemnou formou informovat o činnosti Radu Ústeckého kraje a příslušný odbor Krajského úřadu.

- **Výhody:**

- Posílení role koordinátora může mít pozitivní dopad, neboť by se mělo jednat o profesně způsobilou organizaci.

- **Nevýhody:**

- Ztrácí se vazba na politickou reprezentaci, obtížněji se pak prosazují zásadní rozhodnutí a naplňování koncepce jako takové.

Na základě předchozího posouzení se jeví ustanovení Krajské rady EVVO nereálným a proto byly zpracovatelem definovány varianty vymezující organizační strukturu řídicích orgánů EVVO Ústeckého kraje a možné stanovení kompetencí. Varianty byly jako pracovní materiál předloženy při pracovním jednání PS EVVO (doplňného o odborníky), které se konalo dne 30. 1. 2012. Byly navrženy tři pracovní varianty organizační struktury a u každé byly hodnoceny potenciální výhody a nevýhody.

- **PS EVVO + koordinátor**

Tuto variantu nikdo z přítomných 15-ti osob nepodpořil.

Výhody:

Nebyly nadefinovány

Nevýhody:

Není vazba na orgán Ústeckého kraje.

- **PS EVVO + koordinátor + Krajská rada EVVO**

Tuto variantu nikdo z přítomných 15-ti osob nepodpořil.

Výhody:

Nebyly nadefinovány

Nevýhody:

Nedaří se včlenit do systému a není jistota existence navrhovaného uskupení řídicích orgánů, že by se to podařilo i po schválení této aktualizace. Další obava byla ohledně pravomocí a kompetencí.

- **PS EVVO + koordinátor + Komise Rady Ústeckého kraje**

Tuto variantu podpořilo všech 15 přítomných osob.

Výhody:

Vazba na orgán Ústeckého kraje, nebude zřízen další organizační článek (orgán kraje), je zajištěn přenos doporučení k rozvoji EVVO přes komisi k projednání v radě kraje, nemuselo by docházet k volbě z členů PS EVVO do Krajské rady EVVO.

Nevýhody:

Hrozba omezené komunikace s odborem SMT. Není zajištěna nominace člena komise Rady Ústeckého kraje do PS EVVO .

Zpracovatel zhodnotil všechny možné varianty a k nim dané argumenty a do návrhové části aktualizace Koncepce EVVO zpracoval tento variantní návrh managementu rozvoje EVVO:

1. **Koordinátor EVVO**
2. **PS EVVO**
3. **Komise Rady Ústeckého kraje**

Ad1) Koordinátor EVVO

Zpracovatel se dále zabýval otázkou, zda má být Koordinátorem EVVO zaměstnanec Krajského úřadu Ústeckého kraje nebo externí organizace, která bude tuto činnost zaštiťovat a realizovat na základě zakázky od Ústeckého kraje. Je možná i kombinace obou variant, kdy část povinností a kompetencí bude rozdělena mezi kmenového zaměstnance Krajského úřadu a externí organizaci.

Výhody a nevýhody u typu Koordinátora EVVO:

Koordinátor – externí organizace.

Výhody:

Z hlediska finančních nákladů může být zajišťování externí organizací levnější, pružnější, větší motivace, větší možnost investovat do rozvoje EVVO i další zdroje – dobrovolnictví, granty mimo kraj.

U externí organizace se automaticky předpokládá zastupitelnost jejich pracovníků, práce na EVVO tedy může probíhat kontinuálně, bez jakýchkoli výpadků.

Jako další výhoda byl nadefinován široký rádius kontaktů, větší veřejná podpora a tlak na naplňování schválené koncepce EVVO.

Nevýhody:

Předpoklad výběrového nebo poptávkového řízení a zároveň zajištění kontinuity, zde by byl předpoklad alespoň fungování Koordinátora v délce 3 let.

Externí organizace může hůře prosazovat zájmy v orgánech kraje.

Menší možnost kontaktů na jednotlivé úřady.

Koordinátor-zaměstnanec krajského úřadu. - podpora od členů PS EVVO

K tomuto typu se klonilo 7 členů PS EVVO.

Výhody:

Koordinátor by byl pevně začleněný do struktury krajského úřadu.

Měl by lepší ovlivnění státní správy v oblasti EVVO.

Možnost zřízení místa na ZPZ + část úvazku na odboru SMT (lepší kontakty na školy a školská zařízení) a tím pokrytí spektra obou odborů s průnikem do oblasti EVVO

Nevýhody:

Nebezpečí nedostatku času, respektive převážení jiného typu práce v rámci odboru.

Po posouzení zmíněných variant se jeví jako nejvhodnější ustanovení do pozice koordinátora EVVO zaměstnance krajského úřadu. Souhrn činností koordinátora EVVO je uveden v příloze č. 1.

Návrh zastřešujícího subjektu v obcích s rozšířenou působností, které budou garantovat úroveň systému EVVO v územním obvodu Obce III. stupně a plnit roli koordinátora.

Na úrovni Obcí III. stupně je možné zřizovat Rady EVVO pro danou spádovou obec. V této radě by měli být zejména zastoupeni: vybraný člen rady města, zástupci příslušných komisí a odborů, zástupci škol a školských zařízení a NNO, včetně ekocenter. Koordinátorem všech aktivit by měl být pověřený pracovník (nejčastěji OZP nebo OSMT), nebo obcí smluvně zajištěná organizace např. NNO, DDM, škola, kulturně osvětová instituce.

Zpracovatel navrhuje výše popsaný návrh zastřešujícího subjektu v obcích s rozšířenou působností ponechat, byť se jedná pouze o doporučující stanovisko směrem k Obcím III. stupně. Nicméně, obce by měly vzít v potaz tento strategický dokument kraje a snažit se ho v rámci svých možností naplňovat. I z tohoto důvodu vidíme jako vhodné ustanovení mít i v Aktualizaci koncepce.

Ad 2) PS EVVO

Návrh na složení PS EVVO :

PS EVVO má funkci poradní, úzce spolupracuje s koordinátorem EVVO. V PS EVVO je zastoupen člen Komise Rady Ústeckého kraje jako reprezentant orgánu Ústeckého kraje. V PS EVVO jsou dále zástupci následujících cílových skupin EVVO :

- Škol a školských zařízení
- Nestátní neziskových organizací
- Veřejné správy
- Členem poradního sboru může být i jiný zástupce, pokud to nebude odporovat interním pravidlům Poradního sboru EVVO.

Poradní sbor EVVO nemá právní subjektivitu a stojí vně organizační strukturu Ústeckého kraje. Poradní sbor EVVO se řídí pravidly, která si sám určí.

Ad 3) Komise Rady Ústeckého kraje

Komise posuzuje a doporučuje Radě Ústeckého kraje k projednání návrhy týkající se rozvoje EVVO vymezené v souladu s cíli koncepce EVVO v Ústeckém kraji. Za účelem nastavení zpětné vazby v navrhovaných orgánech managementu EVVO je vhodné, aby člen komise byl současně členem PS EVVO. Role komise v oblasti rozvoje EVVO musí být včleněna do jejího statutu.

Závěr

V kraji se na systému EVVO podílí řada institucí. V nich je realizace EVVO personálně zajištěna. Na celokrajské úrovni hrají ve výkonu EVVO klíčovou roli příslušné odbory Krajského úřadu a jejich pracovníci pro EVVO, případně jedna nebo více odborných servisních organizací s celokrajskou působností. Management EVVO v Ústeckém kraji zajišťuje koordinátor EVVO, Poradní sbor EVVO, Komise Rady Ústeckého kraje.

3.3.3 Hodnocení oblasti C. Vytvořený systém financování EVVO

Souhrnný přehled

Návrh cíle (2004)	Stanovená doba plnění (k roku 2004)	Stav (2012)	Návrhy opatření
C.1. Základem systému financování EVVO v kraji jsou zdroje kraje: zvláštní grantový program EVVO, který umožní podporu iniciativy různých subjektů EVVO.	Dlouhodobý (2010)	SPLNĚNO	Existující Program rozvoje EVVO v Ústeckém kraji bude zachován a dojde k navyšování alokovaných financí. Pravidla pro poskytování dotace budou upravena dle potřeb žadatelů (aktuálně vychází z dotazníkového šetření a z analýzy stavu čerpání předchozích let). Bude vytvořen účelový fond pro podporu rozvoje EVVO v Ústeckém kraji.
C.2. Základem systému financování EVVO v kraji jsou zdroje kraje: zakázky z rozpočtu kraje, které zajistí realizaci dlouhodobých systematických činností, které tvoří základ systému EVVO	Dlouhodobý (2010)	NESPLNĚNO	V rozpočtu Ústeckého kraje budou vyčleněny finanční prostředky prostřednictvím položek v rozpočtech odborů ZPZ a SMT, které budou využity k naplňování systematických činností v souladu s aktualizovanou koncepcí EVVO.
C.3. Součástí systému jsou další zdroje mimo rozpočet kraje, přičemž krajský systém EVVO usnadní přístup k nim.	Dlouhodobý (2010)	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Kraj podporuje výzvy v rámci Operačních programů (OP) například Operační program vzdělávání pro konkurenceschopnost.
C.4. K dalším zdrojům patří projekt spolupráce Provincie Jižní Holandsko a Ústeckého kraje „Ekologická výchova v severních Cechách“, přeshraniční spolupráce se Svobodným státem Sasko, prostředky státu a státních fondů, EU, měst a obcí a soukromé prostředky (podniky, nadace).	Dlouhodobý (2010)	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Kraj podporuje další zdroje financování EVVO. Vytváří a aktualizuje databázi těchto zdrojů. Dtto body C.1.- C.3.
C.5. Grantové programy pro EVVO jsou vypisovány každoročně.	Průběžný cíl	SPLNĚNO	Vyhlášení Program rozvoje EVVO v Ústeckém kraji na příslušné období platnosti.

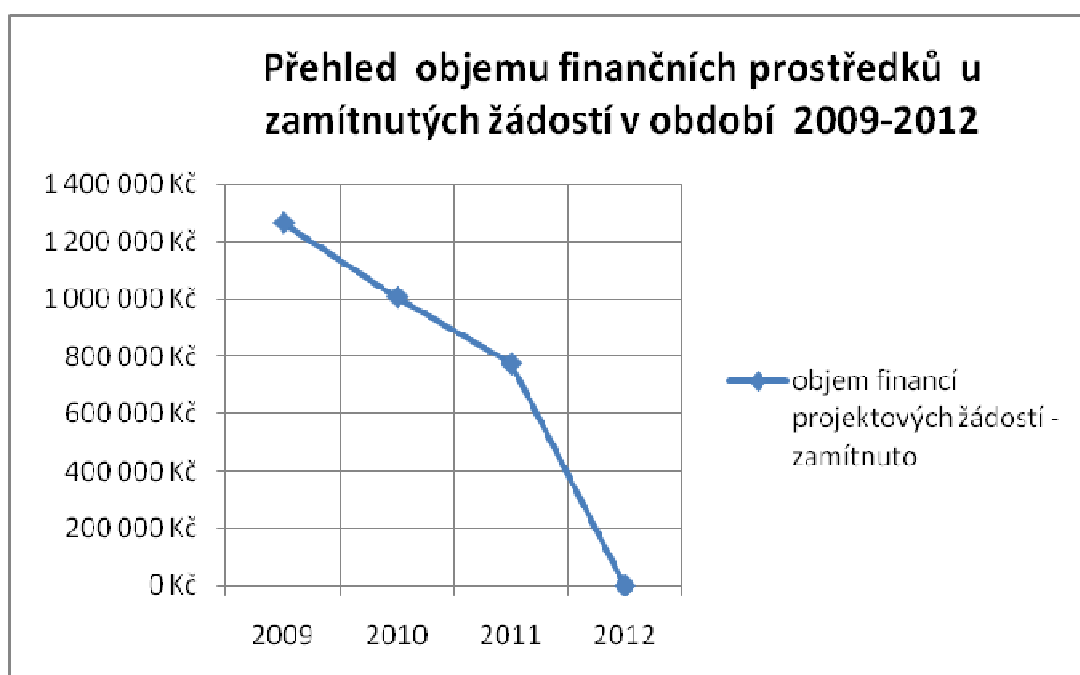
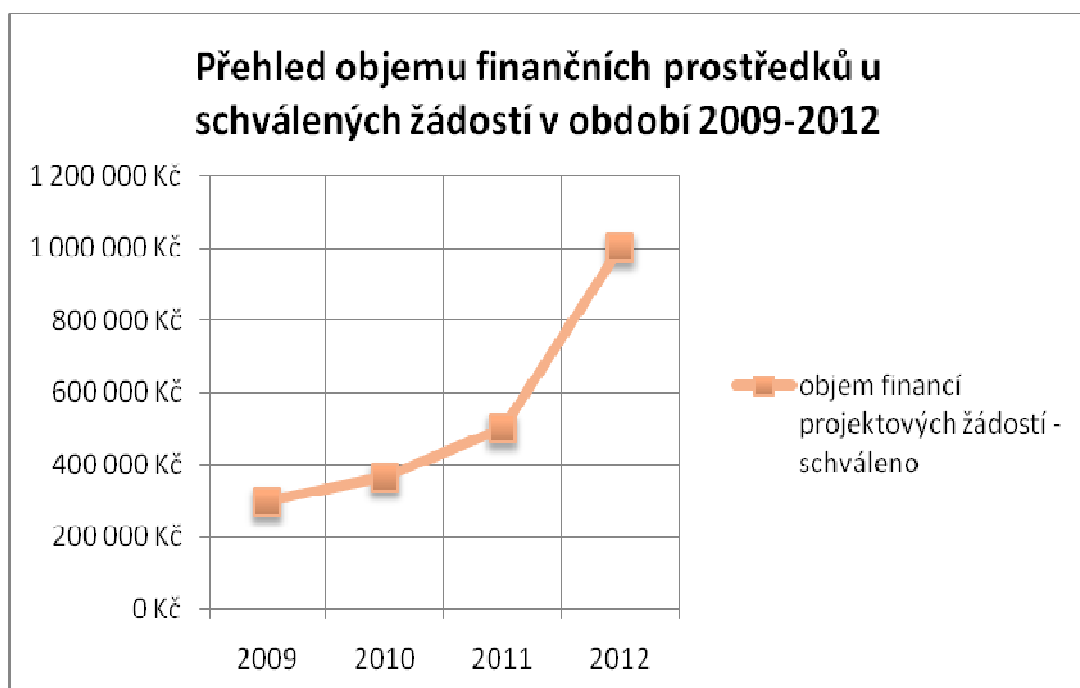
Návrh cíle (2004)	Stanovená doba plnění (k roku 2004)	Stav (2012)	Návrhy opatření
C.6. Jsou vypsány první grantové programy pro EVVO, vyváženě zaměřené na prioritní oblasti, na podporu školní i mimoškolní EVVO, procesu MA 21, osvětu veřejnosti, vznik a rozvoj ekocenter apod.	Krátkodobý cíl (2004)	SPLNĚNO	Dtto bod C.5.
C.7. Zakázky z rozpočtu kraje a krajského úřadu (zejména odboru ŽP a odboru školství) zajistí realizaci dlouhodobých systematických činností, které tvoří základ systému EVVO a které kraj chápe jako standardní službu pro své občany	Střednědobý cíl (2006)	NESPLNĚNO	Dtto bod C.2.
C.8. Zakázky z rozpočtu kraje jsou vypisovány každoročně	Průběžný cíl	NESPLNĚNO	Dtto bod C.2.
C.9. Je vytvořen systém zakázek z rozpočtu krajského úřadu (zejména odboru ŽP a odboru školství) a z rozpočtu kraje	Krátkodobý cíl (2004)	NESPLNĚNO	Dtto bod C.2.
C.10. Usnadnění přístupu k dalším zdrojům (ČR, EU, obce a města, soukromé zdroje – nadace apod.) díky vzniku krajského systému EVVO. Zdroje obcí a měst jsou směřovány především do zajištění činností, které probíhají v dané lokalitě a jsou svého druhu službou pro občany, zejména pak pravidelné činnosti. Ostatní zdroje financují či kofinancují činnosti, které jsou mimo možnosti kraje, obcí a měst i jednotlivých organizací, zejména pak akce rozvojové a investiční.	Střednědobý cíl (2006)	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Dtto body C.1. – C.3.
C.11. Kraj podporuje financování aktivit různých subjektů v kraji z vnějších zdrojů, motivuje obce a města v kraji k podpoře EVVO	Průběžný cíl	NESPLNĚNO	Dtto bod C.4.
C.12. Do financování EVVO v kraji bude zapojeno několik vnějších zdrojů, bude zmapováno financování EVVO městy a obcemi jako podklad pro jejich budoucí motivaci	Krátkodobý cíl (2004)	NESPLNĚNO	Dtto bod C.4.

3.3.3.1 Komentáře k cílům

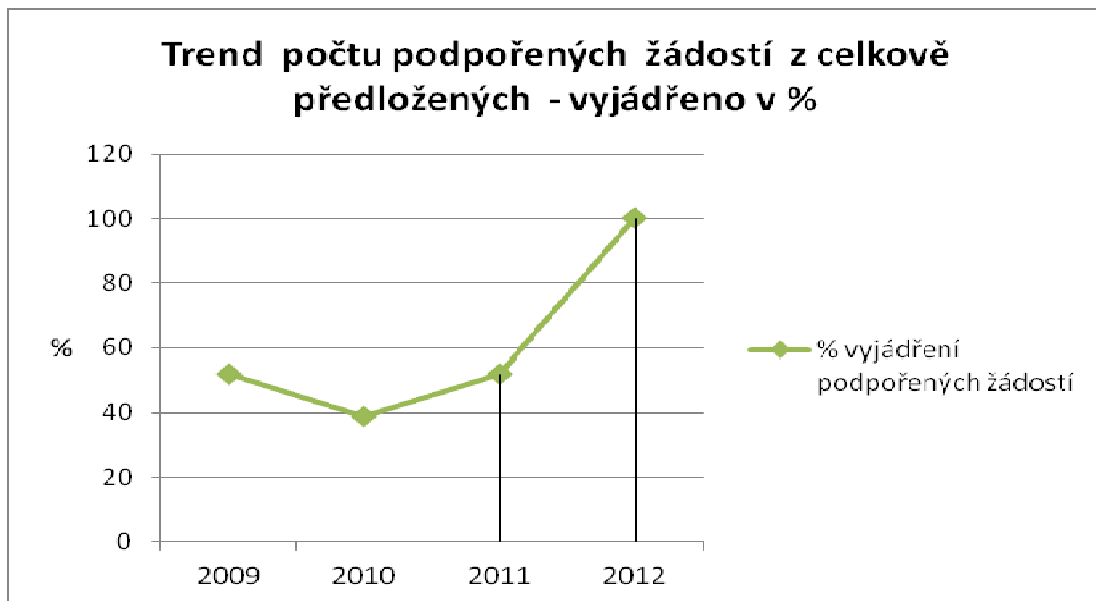
C.1., C.5., C.6.

Ústeckým krajem je vyhlášen Program rozvoje EVVO. Poskytování finančních prostředků prostřednictvím tohoto programu je každoroční. Administraci zajišťuje odbor ZPZ.

Vývoj objemu požadovaných a poskytnutých dotací v „Programu rozvoje EVVO v Ústeckém kraji“

Zdroj: ZPZ

Zdroj: ZPZ

- V roce 2009 byla rozdělována částka 270 000,- Kč. Z tohoto objemu peněz bylo podpořeno 11 projektových žádostí. 10 projektových žádostí bylo zamítnuto.
- V roce 2010 byl program opětovně vyhlášen - celková částka pro přerozdělení jednotlivým projektům byla mírně navýšena (o 96 090 Kč) ve srovnání s rokem 2009. V roce 2010 bylo podpořeno 11 projektových žádostí. 17 projektových žádostí bylo zamítnuto. Celkem z rozpočtu Ústeckého kraje bylo uvolněno 366 090,-Kč.
- Pro rok 2011 se podařilo alokovanou částku navýšit a rozdělovalo se v rámci grantového programu 490 000,- Kč.
Pro rok 2011 bylo v kraji v rámci tohoto programu finančně podpořeno celkem 11 projektů. 10 projektových žádostí bylo zamítnuto.
- Pro rok 2012 byly podpořené žádosti v celkové výši 1 000 000,- Kč. Všechny předložené projektové žádosti, kterých bylo celkem 25, byly podpořeny. U projektových žádostí došlo ke snížení požadované výše finančních prostředků na realizaci akcí z celkového žádaného objemu 1 410 903,- Kč na 1 000 000,- Kč.

C.3.

V letech 2009-2012 využívaly subjekty možnost podávání žádostí na podporu EVVO v rámci výzev OP globálních grantů Ústeckého kraje (Zdroj: Výroční zpráva "O STAVU A ROZVOJI VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY V ÚSTECKÉM KRAJI VE ŠKOLNÍM ROCE 2009/2010":

Číslo kola výzvy	Oblast podpory	Schválená finanční částka v Kč	Předkladatel	Název projektu
2. kolo	1.1.	14 314 700	SC-Bronco, a.s. Praha	Lesnicko-environmentální vzdělávání
2. kolo	1.1.	14 998 221	Gymnázium Most	Environment jako nedílná součást výuky i života
2. kolo	1.1.	14 647 960	SŠ energetická a stavební, Chomutov	Environmentální vzdělávání pro život
2. kolo	1.1.	10 244 067	Okresní hospodářská komora Ústí nad Labem	Zvýšení kvality praxe technicko - řemeslně stavebních oborů s důrazem na environmentální oblast
3.kolo	1.1.	9 891 156	Střední odborná škola pro ochranu a obnovu životního prostředí – Schola Humanitas, Litvínov	Ekologická měření v praxi-odborné kompetence žáků
4.kolo	1.1.	5 770 523	Re.p.H. spol.s.r.o Chomutov	Za Ústecký kraj zelenější
4.kolo	1.2.	5 996 001,66	Minifarma Teplice	Hrátky se zvířátky
1.kolo	3.2.	9 180 519	Okresní hospodářská komora Ústí nad Labem	Environmentální vzdělávací nabídka určená pro potřeby zaměstnavatelů OHK

Cíle C.2., C.7.,C.8.,C.9.,

Cíle se vztahovaly ke každoročnímu uvolňování finančních prostředků z rozpočtu kraje a krajského úřadu (zejména odborů ZPZ a SMT) na zakázky pro dlouhodobé systematické činnosti, které tvoří základ systému EVVO jako služba občanům. Systém zakázek nebyl nastaven.

C.4.

V letech 1998-2004 byl realizován projekt „**Ekologická výchova v Severních Čechách**“, který koordinovalo Středisko ekologické výchovy SEVER. V rámci

projektu vláda partnerské provincie Jižní Holandsko finančně podpořilo vznik krajského systému ekologické výchovy v Ústeckém kraji. V letech 2005-2006 finanční podpora pokračovala v rámci nizozemsko-českého projektu „Regionální systém ekologické výchovy v Ústeckém kraji“ opět podpořený Provincíí Jižní Holandsko.

C.10., C.11.

V současné době finanční podpora systému EVVO (kampaně, osvětové dny) v Ústeckém kraji na úrovni měst existuje v rámci Národní sítě Zdravých měst (NSZM).

Navržené nové cíle stanovené na základě analýzy a dotazníkového šetření:

- Upravit Program na podporu EVVO pro období po roce 2013 dle potřeb a zkušeností z předchozích let a četnosti čerpání z jednotlivých podporovaných oblastí (viz. návrhové znění v příloze č. 2).
- Alokovaná výše financí do Programu na podporu EVVO bude zachována minimálně ve výši roku 2011, pokud nebude docházet k jejímu navyšování.
- Vytvořit a rozvíjet diferenciované finanční nástroje podpory EVVO ze strany kraje:
  - a) nastavit systém finanční podpory za přispění podnikové sféry,
  - b) zakázky z rozpočtu kraje: pro činnosti vyplývající z aktualizované Koncepce EVVO.
- Motivovat a podporovat veřejnou správu, soukromý i podnikový sektor k rozvoji a podpoře aktivit EVVO působících na jejich území a monitorovat je.
- Podílet se na přípravě a realizaci projektů EVVO s využitím evropských, národních, mezinárodních a nadačních a státních prostředků (např. z ESF, OP LZZ, z programů MŽP, SFŽP, MŠMT apod.).

3.3.4 Hodnocení oblasti D.1 Rozvoj průřezových (mezisektorových) aktivit EVVO

Souhrnný přehled

Návrh cíle (2004)	Stanovená doba plnění (k roku 2004)	Stav (2012)	Návrhy opatření
D.1.1. Stav EVVO v Ústeckém kraji je monitorován, existuje aktuální adresář a databáze. Instituce činné v EVVO mezi sebou dobře komunikují a spolupracují. Činnost v EVVO je prezentována. Významný je i podíl partnerů mimo kraj – např. celostátních sítí EVVO a organizací působících v EVVO a zahraničních partnerů.	Střednědobý cíl (2006)	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	V rámci webových stránek zajistit aktualizaci adresáře a databáze organizací činných v EVVO. Podpora setkávání a koordinace činností institucí činných v EVVO v rámci existujícího PS EVVO.
D.1.2. Bude probíhat soustavný sběr informací o EVVO v kraji. Průběžná aktualizace souhrnného adresáře a databáze institucí, osobností, aktivit.	Průběžný cíl	NESPLNĚNO	Dtto bod D.1.1.
D.1.3. Vytvoření souhrnného adresáře a databáze institucí, osobností, aktivit.	Krátkodobý cíl (2004)	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Dtto bod D.1.1.
D.1.4. Šíření informací o EVVO – krajský informační systém EVVO. Poskytování informací subjektům EVVO – prostřednictvím webových stránek a pravidelného vydávání tištěného a/či elektronického zpravodaje – informačního materiálu EVVO, včetně aktuální nabídky aktivit organizovaných subjekty EVVO.	Průběžný cíl	NESPLNĚNO	Vytvoření specializovaných webových stránek o EVVO v Ústeckém kraji.
D.1.5. Vznik webových stránek a krajského zpravodaje EVVO.	Krátkodobý cíl (2004)	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Dtto bod D.1.4.
D.1.6. Zajištění trvalé metodické podpory a konzultací pro subjekty činné v EVVO v kraji.	Průběžný cíl	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Metodická a konzultační pomoc bude zajištěna centrálně prostřednictvím koordinátora EVVO.
D.1.7. Jedna nebo více vybraných organizací specializovaných na EVVO začne poskytovat metodické a konzultační služby v EVVO subjektům v jednotlivých sektorech .	Krátkodobý cíl (2004)	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Dtto bod D.1.6.

Návrh cíle (2004)	Stanovená doba plnění (k roku 2004)	Stav (2012)	Návrhy opatření
D.1.8. Organizace pravidelné krajské konference EVVO v Ústeckém kraji a organizace dalších společných akcí na základě námětů subjektů EVVO v regionu.	Průběžný cíl	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Zajištění pravidelných krajských konferencí a dalších společných akcí bude v náplni koordinátora EVVO.
D.1.9. Uspořádání krajské konference EVVO v Ústeckém kraji.	Krátkodobý cíl (2004)	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Dtto bod D.1.8.
D.1.10. Rozvinutí spolupráce se zahraničím – zejména s partnerskou provincií Jižní Holandsko a se Svobodným státem Sasko.	Průběžný cíl	SPLNĚNO	
D.1.11. Realizace započatých společných projektů EVVO s partnerskou provincií Jižní Holandsko.	Krátkodobý cíl (2004)	SPLNĚNO	

3.3.4.1 Komentáře k cílům

D.1.1.- D.1.5

Cíle souvisely se zřízením a aktualizováním databáze subjektů činných v oblasti EVVO, nabídkou jejich služeb. V současné době existují webové stránky k EVVO pro Ústecký kraj www.ekologickavychova.cz, které spravuje Středisko ekologické výchovy SEVER. Na tvorbu stránek bylo využito dotací ze SFŽP. Databáze organizací lze vyhledat na webových stránkách organizací zastřešující celorepublikové sítě (Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina, Národní síť EVVO, STEP).

D.1.6.,D.1.7.

Zajištění trvalé metodické podpory a konzultací měla zajišťovat jedna nebo více organizací specializovaných na EVVO. V roce 2012 zajišťují tyto a další služby následující organizace. (Nabídka a úroveň jejich služeb se však liší - od nahodilých akcí až po systematickou práci v oblasti EVVO):

Poradenské služby v současné době poskytují tato ekocentra:

- EC Žatec
- Ekologické centrum Meluzína
- Ekologické centrum Most pro Krušnohoří
- o.p.s. České Švýcarsko
- SEVER Litoměřice (členem STEP)
- ZO ČSOP Tilia Krásná Lípa

Další služby EVVO v Ústeckém kraji

V Ústeckém kraji v současné době vykonávají činnost související s EVVO tyto organizace

Výukové programy:

- 4. ZO ČSOP Tilia Krásná Lípa
- Centrum Lesná
- České Švýcarsko o.p.s.
- ČSOP 37/02 ZO Litoměřice
- Ekocentrum - Magistrát Děčín
- Ekocentrum Dymnivka Postoloprty
- Ekocentrum při Podkrušnohorském zooparku Chomutov
- Ekofarma Babiny
- Ekologické centrum Meluzína
- Ekologické centrum Most pro Krušnohoří
- Lesní klub - JURTA o.s.
- Lesy ČR
- Minifarma Dlouhá Louka (Osek u Duchcova)
- Mozaika o.s. Lovosice
- Oper o.s. (Litoměřice)
- RADKA o.s. (Kadaň)
- Správa CHKO České středohoří
- Správa CHKO Labské pískovce a KS Ústí n/L
- Správa Národního parku ČS
- Stanice mladých přírodovědců Sedmíkráska Libverda Děčín
- Středisko ekologické výchovy SEVER Litoměřice
- VIANA- EC při Schole Humanitas Litvínov
- ZO ČSOP 39/02 Klíny
- ZO ČSOP Ciconia a Stanice ekologické výchovy
- ZOO Děčín
- ZOO Ústí nad Labem

Vzdělávání pedagogických pracovníků:

- KEV Most
- o.p.s. České Švýcarsko
- Správa Národního parku ČŠ
- Středisko ekologické výchovy SEVER Litoměřice
- VIANA -EC při Schole Humanitas Litvínov

Osvětové akce:

- 4. ZO ČSOP Tilia Krásná Lípa
- Ekocentrum při Podkrušnohorském Zooparku Chomutov
- Ekologické centrum Meluzína
- České Švýcarsko o.p.s.
- Oblastní muzeum v Litoměřicích
- Pobočky ČSOP

- Rodina spolu o.s.
- Středisko ekologické výchovy SEVER Litoměřice
- VIANA- EC při Schole Humanitas Litvínov
- ZO ČSOP 39/02 Klíny
- ZOO Děčín
- ZOO Ústí nad Labem

D.1.8.,D.1.9

V roce 2011 proběhl již 11. ročník Krajské konference k ekologické výchově KAPRADÍ. Každým rokem se na ZŠ Na Valech Litoměřice sejdou zástupci škol a organizací rozvíjející ekologickou výchovu v Ústeckém kraji. Jsou pro ně připraveny praktické dílny, pomůcky a metodické materiály, které pomáhají se začleňováním ekologické výchovy do výuky. Konferenci pořádá Středisko ekologické výchovy SEVER v Litoměřicích. Součástí konference pravidelně bývá setkání zástupců neziskového sektoru, škol a veřejné správy k aktuálnímu tématu v EVVO.

Ve stejném roce (2011) proběhl 2. ročník konference koordinátorů ekologické výchovy v Ústeckém kraji pořádaný Klubem ekologické výchovy.

D.1.10., D.1.11.

V letech 1998- 2004 proběhl projekt „**Ekologická výchova v Severních Čechách**“, který koordinovalo Středisko ekologické výchovy SEVER. V rámci projektu vláda partnerské provincie Jižní Holandsko finančně podpořilo vznik krajského systému ekologické výchovy v Ústeckém kraji. V letech 2005-2006 finanční podpora pokračovala v rámci nizozemsko-českého projektu „Regionální systém ekologické výchovy v Ústeckém kraji“ opět podpořený Provincí Jižní Holandsko.

3.3.5 Hodnocení oblasti D. 2.1. Rozvoj aktivit EVVO ve veřejné správě

Souhrnný přehled

Návrh cíle (2004)	Stanovená doba plnění (k roku 2004)	Stav (2012)	Návrhy opatření
D.2.1.1. Vytvoření systému vzdělávání zaměstnanců veřejné správy a volených zástupců veřejnosti (zastupitelů).	Střednědobý cíl (2006)	NESPLNĚNO	Předpoklad průběžné součinnosti koordinátora EVVO na systému vzdělávání s organizacemi pracujícími v EVVO, tj. zajišťování aktuální potřeby cílové skupiny. Bude vhodné systémem podpořit prostřednictvím grantového systému.
D.2.1.2. Vytvoření systému nástrojů pro podporu ekologického chování obcí, svazku obcí a kraje. Podpora sítí obcí a měst zabývajících se EVVO (např. MA 21, Zdravá města, Program obnovy venkova).	Střednědobý cíl (2006)	NESPLNĚNO	Snaha o zapojení Ústeckého kraje do projektu Zdravých měst a MA21. V návaznosti pak poskytovat metodickou a konzultační činnost. Subjektům zapojených do agendy Zdravých města MA21 (např. obce, města, mikroregiony, místní akční skupiny atp.)
D.2.1.3. Rozvoj EVVO ve veřejné správě. Zvýšení aktivit veřejné správy v oblasti informování obyvatel o EVVO, zlepšení vzájemné komunikace mezi veřejnou správou a veřejností v obcích za účelem zapojení veřejnosti do řešení komunálních problémů ZP.	Průběžný cíl	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Bude průběžně zajištěno koordinátorem EVVO.

3.3.5.1 Komentáře k cílům

D.2.1.1.

Vytvoření systému vzdělávání zaměstnanců veřejné správy a volených zástupců veřejnosti (zastupitelů) je cíl složitý, který není snadné naplňovat. Už z hlediska toho, že EVVO není správní činností a není dominantní oblastí ve výkonu oblasti životního prostředí a školství, ale je spíše oblastí průřezovou. Z tohoto hlediska lze EVVO zařazovat jako minoritní téma k jiné školené otázce nebo se snažit školit EVVO jako samostatnou otázku v případě potřeby a zájmu.

D.2.1.2.

Vytvoření systému nástrojů pro podporu ekologického chování obcí, svazku obcí a kraje a podpora sítí obcí a měst zabývajících se EVVO (např. MA 21, Zdravá města, Program obnovy venkova) lze zajistit dobrovolným přistoupením samosprávy k MA

21 a ke kampani Zdravých měst. Tyto nástroje pak automaticky garantují ekologické chování členů.

D.2.1.3.

Také cíl rozvoj EVVO ve veřejné správě a zvýšení aktivit veřejné správy v oblasti informování obyvatel o EVVO, zlepšení vzájemné komunikace mezi veřejnou správou a veřejností v obcích za účelem zapojení veřejnosti do řešení komunálních problémů ŽP je průběžný. Naplnění těchto cílů garantuje stejně jako u oblasti D.2.1.2. zapojení do MA 21 a ke kampani Zdravých měst. U zapojených subjektů samosprávy se automaticky předpokládá informování a zapojování veřejnosti, kdy k tomuto existují standardizované postupy a příklady dobré praxe.

Zhodnocení stavu k roku 2012:

V Ústeckém kraji nefunguje stálá a systematická podpora pracovníků veřejné správy v oblasti EVVO, která by pokrývala jejich spektrum na celém území kraje a nejednalo se pouze o zaměstnance, kteří se z hlediska své profesní náplně zabývají oblastí ochrany životního prostředí či jinak zasahují do kompetencí EVVO. Je však realitou, že jen velmi těžko může dojít k tomuto naplnění. Nicméně by mělo být ambicí veřejné správy se maximálně přiblížit stavu, kdy zaměstnanci veřejné správy budou mít základní povědomí o EVVO a bude existovat nabídka školení, které budou moci absolvovat.

Definice veřejné správy jako cílové skupiny z hlediska EVVO. Jedná se o kraj, města a obce všech typů i některé příspěvkové organizace (zejména muzea, ale např. i knihovny a informační centra). Zajímavé možnosti mají určitě muzea, jako instituce, kde dokážou zprostředkovat pro širokou veřejnost přírodovědné expozice či sbírky zaměřené na ochranu přírody a krajiny. Muzea však mají potenciál z hlediska například realizace přednášek, tematických krátkodobých výstav a dalších akcí, například určených pro školy. Určitě sem musíme zařadit Agenturu ochrany přírody a krajiny ČR, Správy chráněných krajinných oblastí a České inspekce životního prostředí.

Významný zdroj informací a dat poskytuje Portál Informačního systému ochrany přírody spravovaný Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky (http://portal.nature.cz/publik_syst/ctihtmlpage.php?what=3&nabidka=hlavni)

Co se týká vztahu EVVO a jednotlivých měst a obcí, lze konstatovat, že jsou zde značné rozdíly. Větší a systematičtější podpora EVVO je znatelná ve městech, kde fungují aktivní NNO v oblasti EVVO. Zde docházíme k oboustranné prospěšné spolupráci. Finanční podpora ze strany samospráv je formou zakázek v oblasti EVVO a vypisování grantových programů. Nelze říci, že by byly vypisovány granty pouze zaměřené na oblast EVVO, jak je tomu u kraje, ale projekty s náplní EVVO lze zařadit do dotačních výzev například v oblasti volnočasových aktivit mládeže.

Další významná podpora (a zde spíše u menších obcí) je v rámci EVVO vůči zřizovaným školám, které se v rámci EVVO profilují nebo se alespoň EVVO nárazově zabývají. Obecně lze říci, že podporu ze strany samospráv mají osvětové akce na třídění odpadů a dále na významné dny (Den Země, Světový den zvířat). Podporované jsou i volnočasové aktivity mládeže se zaměřením na EVVO jako jsou

úklidové akce (Uklidíme svět, obnova studánek atp.). Zatím však nedošlo k tomu, aby se v podstatné míře došlo k tomu, že města mají zpracované své ekologické koncepce, kterých je EVVO nedílnou součástí.

Kde má Ústecký kraj určité rezervy, je masivnější zapojení jednotlivých subjektů (kraj, obce, mikroregiony) do Národní sítě zdravých měst České republiky (NSZM) a Místní agendy 21 (MA 21). Toto konstatování je opřeno o statistiku zapojení v rámci ČR a Ústeckého kraje.

Samosprávy zapojené do NSZM :

V rámci ČR jsou zapojeny 4 kraje, 83 měst a obcí, 19 mikroregionů. Z toho v Ústeckém kraji pouze 4 města a 1 mikroregion. Jedná se o:

- Litoměřice (od roku 2000)
- Štětí (od roku 2003)
- Ústí nad Labem (od r. 2005)
- Varnsdorf (od r. 2007)
- Mikroregion Krušné hory-západ (od roku 2008)

Výhody členství v NSZM :

Zdravá města, obce a regiony jsou v České republice zastřešeny asociací Národní sítě Zdravých měst ČR (NSZM). Tato asociace je certifikována ze strany Světové zdravotní organizace (WHO) jako kvalitní realizační platforma Projektu Zdravé město WHO v ČR. Síťová spolupráce umožňuje členům NSZM sdílet zkušenosti a dobrou praxi v nejrůznějších oblastech jejich rozvoje. NSZM pořádá pro své členy školení a vzdělávání, podporuje projekty související s MA21, umožňuje najít vhodné partnery. I z těchto důvodů jsou města a obce sdružené v NSZM úspěšná v čerpání dotací. Národní síť pomáhá svým členům také se strategickým a komunitním plánováním a učí, jak efektivně komunikovat s veřejností.

Rozvoj EVVO ve veřejné správě

- Uspořádání osvětových kampaní za účelem zvýšení povědomí o MA 21 a možnostech zapojení do Národní sítě Zdravých měst České republiky.
- Vytvoření podmínek pro komplexní nabídku vzdělávání pracovníků veřejné správy v oblasti EVVO.
- Podpora nástrojů pro vzájemnou výměnu zkušeností subjektů veřejné správy na úseku EVVO a možnosti spolupráce.
- Vytvoření podmínek pro zlepšení komunikace mezi veřejnou správou a veřejností na území kraje a sjednocování informačních toků ze strany veřejné správy vůči obyvatelstvu.
- Zlepšení vzájemné komunikace mezi veřejnou správou a obyvatelstvem za účelem aktivního zapojování veřejnosti do řešení problémů životního prostředí.

Za účelem hodnocení a srovnání úrovně realizace procesu MA 21 vytvořila Pracovní skupina Rady vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR) přehlednou a v praxi vyzkoušenou sadu Kritérií MA 21. Ta je členěna do čtyř hlavních kategorií MA 21 (A-D) a zahrnuje také „startovací“ skupinu Zájemci. Každá z těchto kategorií má vlastní kritéria a měřitelné ukazatele, kterými lze proces MA 21 v dané municipalitě (tj. obci/městě/regionu) hodnotit. Součástí kritérií je i podpora kampaní a osvětových dní.

Kategorie D již vyžaduje realizaci aktivit, založených na principu partnerství, a také vytvoření organizačního zázemí pro MA 21 na straně obce, města či regionu.

Municipality zařazené v kategorii D:

- Varnsdorf

- ustanoven zodpovědný politik a koordinátor pro MA 21,
- existuje neformální skupina pro MA 21,
- veřejnost je zapojována do oblasti plánování a rozhodování - pravidelná Fóra Zdravého města, veřejné diskuse a kulaté stoly, soutěže atd.,
- město prezentuje činnosti a výstupy MA 21 prostřednictvím webových stránek a médií,
- probíhá spolupráce/partnerství sektoru veřejné správy, občanského sektoru a podnikatelského sektoru - spolupráce např. na osvětových kampaních k udržitelnému rozvoji (Den Země, Evropský den bez aut atd.)

Kategorie C vyžaduje zejména propracovanější organizační strukturu, hlubší politické zastřešení a vyšší míru aktivní účasti obyvatel na aktivitách MA21. Nedílnou součástí je ustavení oficiálního orgánu samosprávy pro MA21 a schválení oficiálního dokumentu přihlášení se k MA21 v podobě deklarace, charty apod. Významná jsou také pravidelná setkání na veřejném fóru, kde má kterýkoli z občanů dané lokality možnost diskutovat o věcech veřejných.

Municipality zařazené v kategorii C:

- Ústí nad Labem

- ustanoven zodpovědný politik a koordinátor pro MA21,
- existuje Komise Projektu Zdravé město a MA 21,
- veřejnost je zapojována do oblasti plánování a rozhodování - pravidelná Fóra Zdravého města a kulaté stoly, výtvarné soutěže a fotosoutěže („Naše město“),
- město prezentuje činnosti a výstupy MA 21 prostřednictvím webových stránek a médií,
- probíhá spolupráce/partnerství sektoru veřejné správy, občanského sektoru a podnikatelského sektoru - spolupráce na osvětových kampaních k udržitelnému rozvoji (Evropský týden mobility, Den Země atd.), akcích a

projektech – Cyklozávody Jezero Milada, Slavné lokální značky z Ústí nad Labem atd.)

- město zřídilo Dotační program projektu Zdravé město a Místní Agenda 21 atd.

Druhá nejvyšší **kategorie B** doplňuje předchozí kategorii o řadu významných prvků. Kromě toho, že dílčí koncepce respektují principy udržitelného rozvoje, dochází v této fázi k vytvoření ucelené strategie udržitelného rozvoje daného regionu za účasti expertů, partnerů a samozřejmě veřejnosti. Zastupitelstvo města, obce či regionu v kategorii B by mělo rozhodnout o vhodném systému finanční podpory aktivit MA21 – může jít o zdroje vlastní i vnější, z národních i třeba evropských fondů. Municipality v této kategorii sledují svoje směřování k udržitelnému rozvoji pomocí měřitelných indikátorů, které si za účasti občanů definují samy (reflexe konkrétních cílů), nebo vyberou z již existujících sad (například sady společných evropských indikátorů, známé pod zkratkou ECI), může sledovat svoji ekologickou stopu apod. Své přístupy veřejně prezentují a sdílejí své zkušenosti s ostatními na společných setkáních anebo třeba v on-line systému sdílení příkladů dobré praxe (<http://www.dobrapraxe.cz>).

Municipality zařazené v kategorii B:

- Litoměřice

- ustanoven zodpovědný politik a koordinátor pro MA 21,
- existuje Komise Projektu Zdravé město a MA 21,
- veřejnost je zapojována do oblasti plánování a rozhodování - pravidelná Fóra Zdravého města a kulaté stoly,
- město prezentuje činnosti a výstupy MA 21 prostřednictvím webových stránek a médií,
- probíhá spolupráce/partnerství sektoru veřejné správy, občanského sektoru a podnikatelského sektoru - spolupráce na osvětových kampaních k udržitelnému rozvoji (Evropský týden mobility, Den Země, Dny zdraví atd.) a mezinárodních projektech – Display (kampaň zaměřená na energetické úspory v budovách), Sunflower (projekt zaměřený na podporu a rozvoj obnovitelných zdrojů energie),
- za účelem finanční podpory MA 21 (z rozpočtu města) město zřídilo Interní grantový systém Zdravého města Litoměřice (funguje již od roku 2002),
- probíhá sledování vlastních indikátorů vyplývajících z komunitního plánování i mezinárodně standardizovaných indikátorů udržitelného rozvoje (A.1 – Spokojenost občanů s místním společenstvím, B.6 – Cesty dětí do školy a zpět, B.10 – Ekologická stopa),
- Strategický plán města Litoměřice je zpracován v souladu s principy udržitelného rozvoje a spolu s dalšími rozvojovými dokumenty města byl projednáván s veřejností,

- město Litoměřice předává své zkušenosti a příklady dobré praxe všem zájemcům prostřednictvím prezentací na tematicky zaměřených akcích a Databáze příkladů Dobré praxe,
- město získává na realizaci MA 21 finanční prostředky z externích zdrojů (Revolvingový fond MŽP – projekt MARUEL = Místní Agenda a rozvoj udržitelné energetiky v Litoměřicích, Evropská komise – projekt Aware&Fair = projekt zvyšující povědomí veřejnosti o rozvojových cílech tisíciletí a fair trade) atd.

Nejvyšší **kategorie A** shrnuje všechny předchozí do jednoho vzájemně provázaného celku. Municipality v této kategorii propojuje jednotlivé oblasti své činnosti respektující principy udržitelného rozvoje do komplexního procesu strategického řízení. Realizace procesu MA 21 je zabezpečována stálým orgánem rady (komise MA 21) či zastupitelstva samosprávy. Město, obec či region zavádí systémy managementu kvality veřejné správy - např. ISO 9000, nebo 14000, či EMAS a průběžně sleduje a vyhodnocuje uplatňování principů udržitelného rozvoje na základě stanovených ukazatelů. V České republice dosud žádná z municipalit této nejvyšší kategorie nedosáhla.

Ke sledování stavu MA 21 v ČR, porovnávání s ostatními i k inspiraci k dalším krokům a aktivitám slouží oficiální Databáze MA 21 v ČR. Databázi spravuje CENIA, česká informační agentura životního prostředí na adrese <http://ma21.cenia.cz>.

3.3.6 Hodnocení oblasti D. 2. 2. Školy a školská zařízení

Souhrnný přehled

Návrh cíle (2004)	Stanovená doba plnění (k roku 2004)	Stav (2012)	Návrhy opatření
D.2.2.1. Zajištění informovanosti ředitelů škol a školských zařízení.	Střednědobé cíle (2006)	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Zajištění konzultačního a metodického pracoviště (jedno nebo více). Vznik aktualizované databáze organizací v kraji zajišťující EVVO pro školy a školská zařízení.
D.2.2.2. Vytvoření pestré nabídky výukových programů, školních ekologických projektů, materiálů a publikací školám.	Střednědobé cíle (2006)	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Organizace poskytující služby v EVVO budou zajišťovat širokou a pestrou nabídku služeb. Nabídka služeb bude napříč všemi stupni vzdělávání a bude rovnoměrně pokrývat Ústecký kraj.
D.2.2.3. Podpora sítě či sítí škol zabývajících se EVVO a podpora setkávání a vzájemné komunikace škol.	Střednědobé cíle (2006)	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Vznik systému setkávání formou workshopů pro školy v síti a pro pedagog. pracovníky, jmenované do funkce školního koordinátora. Zajištění setkávání a vzájemné komunikace škol na krajských konferencích.
D.2.2.4. Vznik konzultačních středisek a metodická pomoc školám při realizaci EVVO.	Střednědobé cíle (2006)	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Zajištění konzultačního a metodického pracoviště (jedno nebo více), některé konzultace lze poskytovat i elektronickou (nebo jinou cestou pomocí IT technologií).
D.2.2.5. Ucelená nabídka kurzů v rámci dalšího vzdělávání pracovníků EVVO (seznámení ředitelů škol s problematikou, základní kurz EVVO pro koordinátory EVVO a pro týmy škol, specializované semináře pro jednotlivé aprobace, pedagogický klub pro hlubší zájemce o EVVO).	Střednědobé cíle (2006)	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Podpora vzniku ucelené nabídky v rámci dalšího vzdělávání pracovníků EVVO (kurzy budou realizovat kompetentní subjekty např. NNO akreditované pro vzdělávání pedagogických pracovníků). Aktualizovanou nabídku bude spravovat koordinátor EVVO.
D.2.2.6. Začlenění EVVO a zásad udržitelného rozvoje do vzdělávací činnosti (včetně jednotlivých vyučovacích předmětů a mimoškolních aktivit) a do provozu škol a školských zařízení.	Průběžný cíl	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Budou nadále podporovány školní projekty, které řeší zásady UR do vzdělávací činnosti a v provozu škol a školských zařízení. Školy jsou do začlenění EVVO a zásad UR dostatečně motivovány (vznik systému ohodnocení, prestižní cena, propagace školy na krajské úrovni).

Návrh cíle (2004)	Stanovená doba plnění (k roku 2004)	Stav (2012)	Návrhy opatření
D.2.2.7. Zvýšení ekologické gramotnosti pedagogů všech stupňů a aprobací a vzdělávání koordinátorů EVVO na uvedených vzdělávacích zařízeních (pregraduální i další vzdělávání pedagogických pracovníků).	Průběžný cíl	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Podpora vzniku ucelené nabídky v rámci dalšího vzdělávání pracovníků EVVO (kurzy budou realizovat kompetentní subjekty např. NNO akreditované pro vzdělávání pedagogických pracovníků). Aktualizovanou nabídku bude spravovat koordinátor EVVO.

3.3.6.1 Komentáře k cílům

D.2.2.1, D.2.2.3, D.2.2.4.

Pro analýzu škol a školských zařízení s vazbou na počáteční vzdělávání bylo využito výstupů z monitoringu stavu EVVO v rámci celé České republiky z roku 2009, který zajistilo SSEV Pavučina. Zakázku zadalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Aktuálnost získaných dat byla zajištěna dotazníkovým šetřením na školách a školských zařízení pro účely aktualizace Konceptce EVVO v Ústeckém kraji.

Zajištění informovanosti škol a školských zařízení probíhá v současné době formou celorepublikového projektu Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy (M.R.K.E.V. pro základní a střední školy a MRKVIČKA pro mateřské školy) Jedná se o dlouhodobý program Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina (SSEV Pavučina), který je realizován od roku 2001 a který v Ústeckém kraji koordinuje SEVER. Jeho záměrem je vytvářet funkční systémy školního a mimoškolního EVVO, rozvíjet a podporovat regionální síť pedagogických pracovníků, škol a dalších organizací zabývajících se EVVO, podporovat proces vytváření a realizace školních programů EVVO a v posledních letech i podporovat pedagogické pracovníky při začleňování environmentální výchovy jako průřezového tématu do školních vzdělávacích programů.

V rámci realizace projektu M.R.K.E.V. a MRKVIČKA jsou školám zajištěny pravidelné rozesílky informačních a metodických materiálů včetně časopisu Bedrník a bulletinu Mrkvička, zvýhodněné účastnické poplatky na konferencích EVVO. V Ústeckém kraji je do projektu v současné době zapojeno 32 základních a středních škol a 85 mateřských škol. Poměrně nízký počet zapojených subjektů je nejspíš způsoben zavedením registračního poplatku, který činí 400 Kč na rok.

Další projekt s celorepublikovým významem je program Ekoškola (Tereza Praha). V tomto programu je z Ústeckého kraje v roce 2012 zapojeno 15 škol. Z toho již 9 škol získalo titul Ekoškola (www.ekoskola.cz).

Školy zapojené do programu (barevně označené školy získaly titul Ekoškola):

Děčín, ZŠ a MŠ Děčín XXVII, Kosmonautů
Duchcov, ZŠ Antonína Sochora, Teplická
Dubí, SŠ Sociální PERSPEKTIVA a VOŠ s.r.o., Mírová
Kadaň, Gymnázium Kadaň, 5.května
Krupka, Masarykova ZŠ a MŠ Krupka, Masarykova
Krupka 1, Biskupské gymnázium Krupka 1 - Bohosudov, Koněvova
Litoměřice, ZŠ Litoměřice, Na Valech
Měcholupy, ZŠ Měcholupy, Holeděčská
Most, ZŠ Most, Jakuba Arbesa
Podbořany, ZŠ T.G.Masaryka, Husova
Povrly, ZŠ a MŠ Povrly, 5. května
Staré Křečany, ZŠ a MŠ Staré Křečany
Třebenice, ZŠ Třebenice, Paříkovo nám.
Údlice, ZŠ Údlice, Stará Čtvrť
Ústí nad Labem, ZŠ Karla IV, Karla IV

V roce 2012 titul Ekoškola čestně obhájily školy – ZŠ Údlice, Gymnázium Kadaň. Nově v tomto roce titul dostaly – ZŠ Litoměřice Na Valech, ZŠ Karla IV Ústí nad Labem a ZŠ Třebenice.

Školy se také aktivně zapojují do projektu Škola pro udržitelný život (ŠUŽ). V Ústeckém kraji bylo z tohoto projektu podpořeno v období 2005-2010 celkem 10 škol (<http://www.nadacepartnerstvi.cz/skola>)

Škola pro udržitelný život - školy, které se dlouhodobě zaměřují na spolupráci školy s místní komunitou (rodiče, přátelé školy, obec) a jako součást ŠVP uplatňují principy projektové výuky.

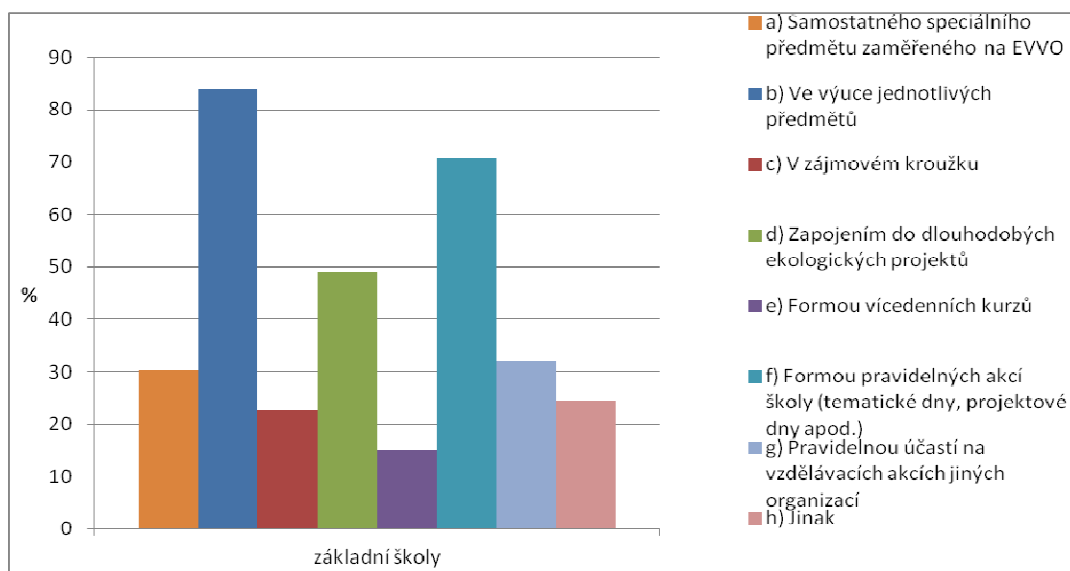
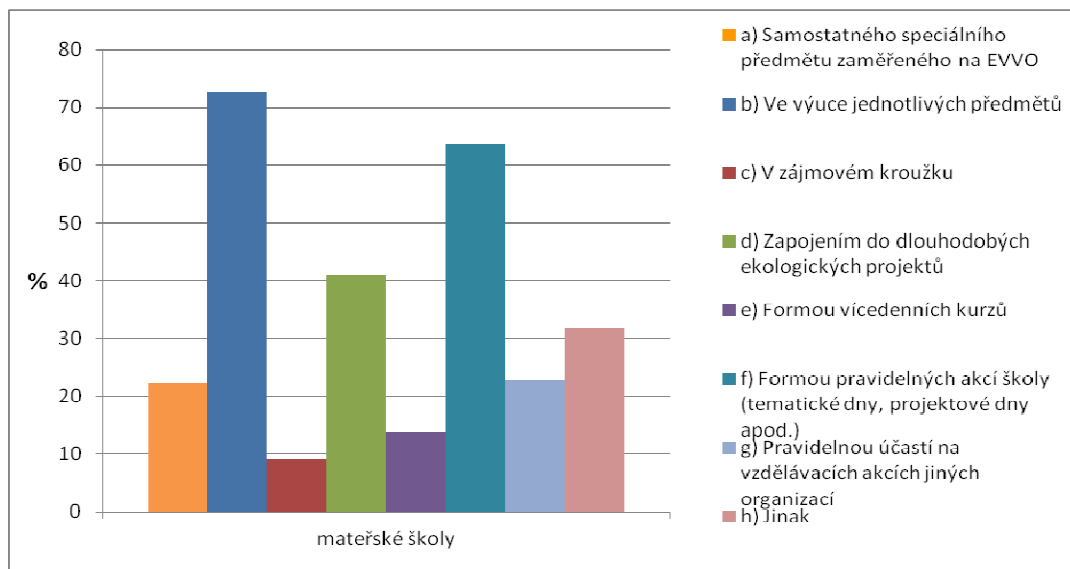
Školy, které vstoupily do programu v období 2010 – 2012:

Biskupské gymnázium a Základní škola Bohosudov
Základní škola a Mateřská škola Ploskovice
Základní škola speciální Litvínov,
Základní škola speciální, Základní škola praktická a Praktická škola, Most
Základní škola Teplice, ul. U Nových lázní
Střední škola stavební a technická, Ústí nad Labem
Základní škola a mateřská škola Jílové
Základní škola a mateřská škola Třebenice
Speciální základní škola a Praktická škola, Šluknov
Základní škola Měcholupy
Základní škola a Mateřská škola Nový Oldřichov
Základní škola Ústí nad Labem, Vojnovičova ul.
Mateřská škola Žitenice
Základní škola Antonína Sochora Duchcov, Teplická ul.
Základní škola Litoměřice, ul. Na Valech

Několik škol získalo certifikát Školy udržitelného rozvoje od Klubu ekologické výchovy (KEV). Na webových stránkách KEV nejsou kontakty těchto škol zveřejněny.

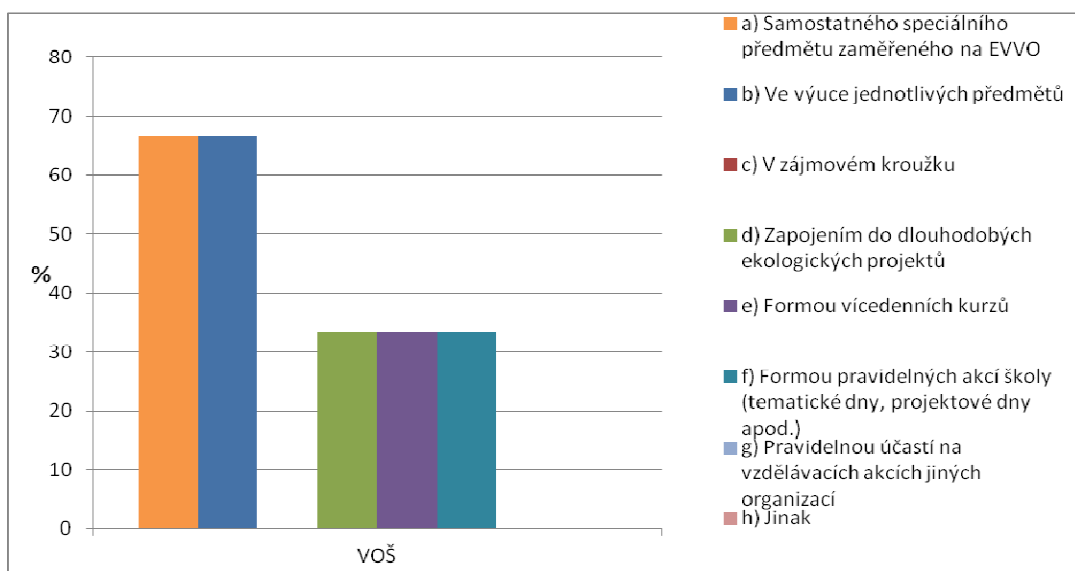
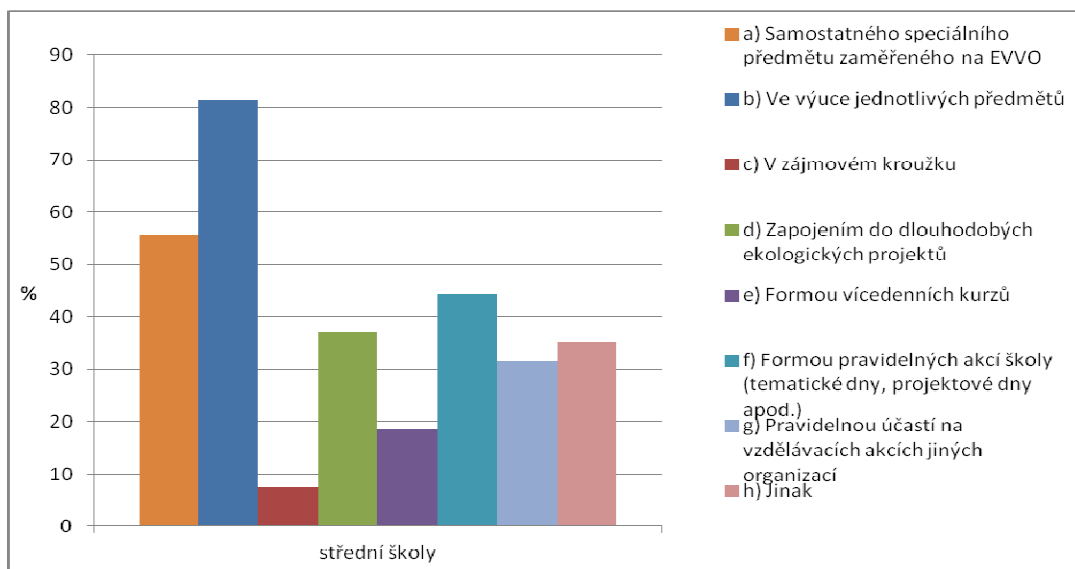
První titul Férové školy, která podporuje myšlenku Fair Trade obchodu, v roce 2012 získala ZŠ Litoměřice Masarykova.

Formy realizace EVVO na školách

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Nejčastější forma realizace EVVO na všech typech škol je zařazení do výuky jednotlivých předmětů. U základních a mateřských škol je dále nejčastější pořádání pravidelných akcí školy (tematické dny, projektové dny apod.). Okolo 35 % středních a VOŠ škol v Ústeckém kraji, které se zapojily do dotazníkového šetření, je aktivních v dlouhodobých ekologických projektech. U mateřských a základních škol je tato forma realizace EVVO přes 40 %. Základní a mateřské školy často (přes 60 %) využívají možnost účasti na vzdělávacích akcích jiných organizací.

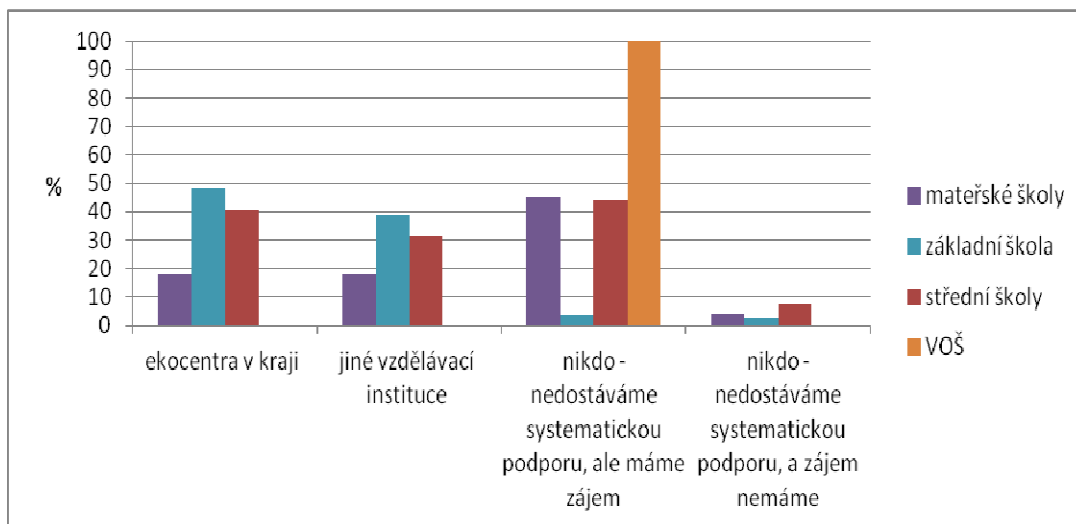
Významnou roli při realizaci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty do škol všech stupňů hrají specializovaná zařízení (centra a střediska ekologické výchovy). Nejčastěji jsou zřizována nestátními neziskovými organizacemi. V rámci Ústeckého kraje jsou dalšími subjekty, které zřizují taková střediska, školy např. Schola Humanitas či zoologické zahrady zřizované městy.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že školy využívají a zároveň preferují zejména:

- vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky (semináře, kurzy, konference)
- konzultace k začleňování EVVO na školách
- nabídku vzdělávacích akcí pro žáky a studenty vedených externími lektory
- nabídku pomůcek a materiálů, přístup k financím z grantů a dotací.

V nabídce jim však chybí systematičnost, přehlednost a koordinace všech subjektů, které nabídku poskytují. V současné době jim chybí koordinovaná a průběžně aktualizovaná nabídka služeb nebo možnost využít jasně určeného subjektu (případně více specializovaných) v Ústeckém kraji jako konzultační a metodické středisko, na které by se mohly obracet, a které by jim zprostředkovalo informace o všech výše zmíněných službách.

Zastoupení subjektů poskytující školám metodickou pomoc v EVVO

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

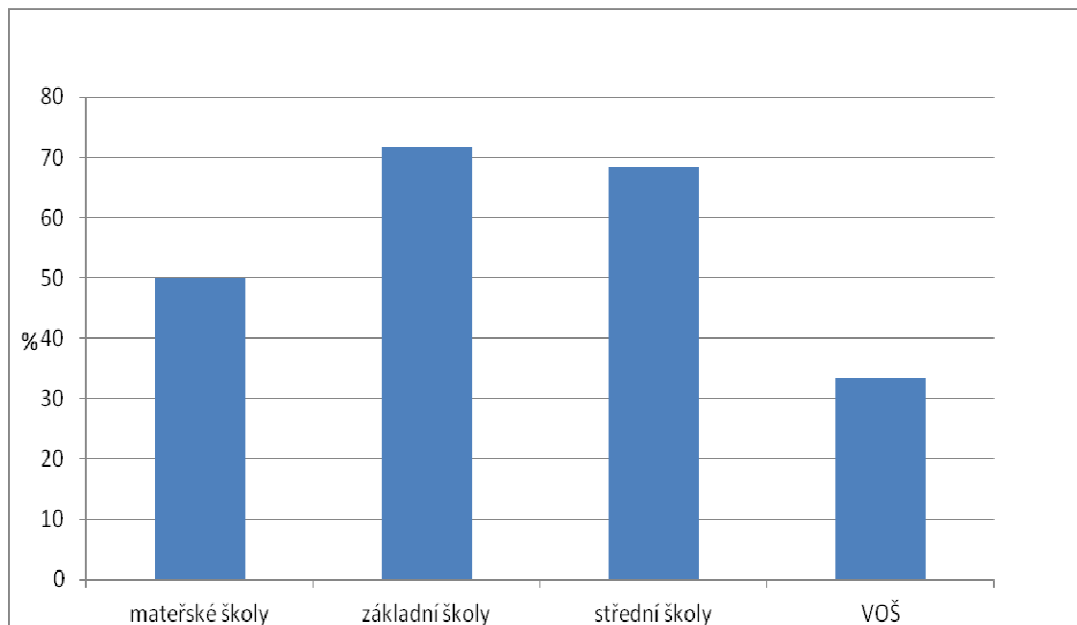
D.2.2.5, D.2.2.7

Školy mají mít dle Metodického pokynu MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) pověřeného pedagogického pracovníka do funkce koordinátora, který by měl absolvovat studium k výkonu specializačních činností v oblasti environmentální výchovy tzv. Specializační studium školních koordinátorů. V Ústeckém kraji proběhla doposud 2 taková studia – v roce 2008-2009 proběhlo Specializační studium pro školní koordinátory EVVO zajištěné Střediskem ekologické výchovy SEVER (Studium bylo akreditováno). V roce 2010-2011 proběhl druhý běh Specializačního studia zajištěného Sdružením středisek ekologické výchovy Pavučina a pro NUTS II Severozápad jej koordinovalo Ekocentrum Ametyst. O pokračování dalších ročníků studia je, jak jednoznačně vyplývá z dotazníkového šetření, ze strany škol velký zájem.

Školní koordinátor EVVO je jmenovaný na základě Metodického pokynu k EVVO ve školách a školských zařízeních. Je to osoba zodpovědná za koordinaci, plánování a realizaci EVVO na dané škole.

Koordinací EVVO mohou ředitelé škol pověřit jednoho (případně více) pedagogického pracovníka. Při pověřování dbají na odpovídající kvalifikační úroveň koordinátora EVVO. Přednostně by touto činností měli být pověřováni pedagogičtí pracovníci, kteří úspěšně absolvovali studium k výkonu specializačních činností v oblasti environmentální výchovy (v souladu s § 9, odst. 1, písm. d) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb.).

Ustanovení školního koordinátora EVVO

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

V rámci monitoringu stavu EVVO v ČR (zpracováno Sdružením středisek ekologické výchovy Pavučina) z roku 2009 bylo zjištěno, že existence osoby pro koordinaci EVVO na škole je u 85 % škol. Dle odpovědí zapojených škol do dotazníkového šetření v Ústeckém kraji v roce 2012 bylo zjištěno, že koordinátora EVVO má 72 % základních škol, 68 % středních škol, 50% mateřských a 33 % VOŠ.

D.2.2.2

Cíl vytvoření databáze a ucelené nabídky služeb pro školy a školská zařízení úzce souvisí s cílem D.1.1.- D.1.5. tzn. že v současné době existují webové stránky Krajského úřadu Ústeckého kraje <http://www.kr-ustecky.cz/evvo.asp> a dále www.ekologickavychova.cz, které spravuje Středisko ekologické výchovy SEVER. Na tvorbu stránek bylo využito dotací ze Státního fondu životního prostředí (SFŽP). Databáze organizací lze vyhledat na webových stránkách organizací zastřešující celorepublikové sítě (Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina, Národní síť, STEP).

Navržené nové cíle stanovené na základě analýzy a dotazníkového šetření:

Podpora rozvoje aktivit EVVO na školách a ve školských zařízeních

- Školy jsou pro zapojení do sítě škol zaměřených na ekologickou výchovu motivovány ohodnocením a granty. Podpora odměňování a vytváření motivačních podmínek pedagogického pracovníka, který absolvoval Specializační studium, jmenovaného na funkci školního koordinátor.
- Podpora zapojování škol do celostátních projektů. Možnost zakomponování projektových poplatků do projektové žádosti předkládané do Programu na podporu EVVO (Ekoškola, MRKEV, MRKVIČKA).
- Metodická a odborná pomoc vedení škol a pedagogických pracovníků při podpoře EVVO na škole zajištěná konzultačním a metodickým pracovištěm (jedno nebo více v rámci Ústeckého kraje).
- Vytvoření centrální nabídky kontaktů, všech služeb v oblasti EVVO v Ústeckém kraji, která bude průběžně aktualizována.
- Vytvoření motivačního prostředí pro pedagogické i nepedagogické pracovníky podporující EVVO . Každoroční předávání prestižního ocenění za podporu EVVO v různých oblastech.

3.3.7 Hodnocení oblasti D. 2.3 Rozvoj aktivit EVVO v oblasti NNO a zapojování veřejnosti

Souhrnný přehled

Návrh cíle (2004)	Stanovená doba plnění (k roku 2004)	Stav (2012)	Další opatření
D.2.3.1. Vytvoření nabídky aktivit a služeb v těchto okruzích: Osvěta široké veřejnosti (zahrnující mj. působení médií, informační kampaně, naučné stezky, kulturní a společenské akce, přednášky apod.) Poradenství jako dlouhodobou systematickou činnost. Zapojování veřejnosti do řešení otázek ZP včetně propagace a podpory procesů Místní agendy 21 Mimoškolní EVVO dětí včetně vzdělávání pracovníků NNO, pedagogů volného času a vedoucích dětských kolektivů v oblasti EVVO.	Střednědobý cíl (2006)	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Pro udržení nabídky služeb a aktivit je nutná podpora činných organizací (funkční systém finanční podpory, koordinační podpora, funkční informační systém, morální a propagační podpora).
D.2.3.2. Podpora aktivit zaměřených na zapojování veřejnosti a na EVVO veřejnosti, včetně dětí a mládeže, podpora NNO a dalších organizací nabízejících EVVO veřejnosti (důležitou roli zde hraje kromě NNO také veřejná správa – tedy obce a města, média, kulturní instituce...), podpora vzájemné spolupráce, koordinace a komunikace NNO v EVVO a začlenění EVVO do společných systémů školení pracovníků NNO.	Průběžný cíl	SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	Pro udržení této speciální nabídky služeb a aktivit je taktéž nutná podpora činných organizací (funkční systém finanční podpory, koordinační podpora, funkční informační systém, morální a propagační podpora).

3.3.7.1 Komentář k cílům

D.2.3.1.- D.2.3.2.

Cíl částečně splněn prostřednictvím činných organizací v kraji. Nabídku služeb fungujících neziskových organizací zabývajících se EVVO je možné dohledat v jejich výročních zprávách nebo na jejich webových stránkách. V současné době neexistuje aktuální databáze těchto subjektů a jejich služeb. V různé kvalitě a četnosti probíhá realizace osvěty široké veřejnosti (zahrnující mj. působení médií, informační kampaně, naučné stezky, kulturní a společenské akce, přednášky

apod.), poradenství, zapojování veřejnosti do řešení otázek ZP včetně propagace a podpory procesů Místní agendy 21, mimoškolní EVVO dětí, včetně vzdělávání pracovníků NNO, pedagogů volného času a vedoucích dětských kolektivů v oblasti EVVO.

Jedním z projektů, který zajišťoval koordinovanou nabídku služeb byl projekt "Ústecký kraj – kraj přírody i člověka" realizovaný v období březen 2006 až únor 2008.

Aktivity v rámci projektu byly podpořeny z 2. výzvy grantového schématu „Sít environmentálních informačních a poradenských center“, vyhlášeného Ministerstvem životního prostředí (MŽP) v rámci opatření 4.2 Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů, v němž se rozdělovali prostředky Evropského sociálního fondu (ESF) na projekty neinvestičního charakteru. Jedním z hlavních cílů projektu bylo zvýšení environmentálního povědomí veřejnosti a zavádění principů MA 21 v kraji. Prostředkem k naplnění těchto cílů byla především úplná a z větší části profesionalizovaná síť environmentálních informačních a poradenských center. Tyto subjekty potřebují pro svou osvětovou činnost podporu místních úřadů, které mohou využít jejich služeb jako nástroje pro neformální komunikaci s občany. Akreditovaná environmentální a poradenská centra dávají obcím záruku kvality nabízených služeb. Základem pro naplnění cílů projektu bylo vytvoření společné platformy těchto subjektů, které se díky vzájemné spolupráci založené na výměně informací zkušeností stali nositeli know-how, jak realizovat ekologické služby pro místní úřady a jakým způsobem oslovovat a působit na širokou veřejnost. Koordinaci, administraci a finanční řízení projektu zajišťoval odbor evropských projektů Krajského úřadu Ústeckého kraje. Na realizaci se podílelo kromě Ústeckého kraje 6 partnerů, kterými jsou Český svaz ochránců přírody 4. ZO Tilia Krásná Lípa, Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory SEVER – Brontosaurus Krkonoše, Podkrušnohorský zoopark se sídlem v Chomutově, Fakulta životního prostředí Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a Střední škola EDUCHEM, a.s., se sídlem v Meziboří.

V rámci projektu proběhl monitoring bílých míst pro zajištění rovnoměrného pokrytí subjekty EVVO na území Ústeckého kraje a podpora 4 nově vzniklých ekocenter. Byli osloveni potenciální vhodní uchazeči v rámci prostorového zabezpečení pro nově vznikající subjekty EVVO.

Po prvotním monitoringu bylo rozšířeno 6 stávajících ekocenter o poradenské služby. Vznikla 4 úplně nová ekocentra:

- ekocentrum **Terra Natura v Bílině**, otevřeno **1. 9. 2006**
- ekocentrum **Stepník v Kadani**, otevřeno **12. 9. 2006**
- ekocentrum **Dymnívka v Postoloprtech**, otevřeno dne **24. 10. 2006**
- ekocentrum **Ekodomov v Žatci** otevřeno **12. 3. 2007**

Hlavními aktivitami projektu byly semináře a vzdělávací akce pro pracovníky NNO. Další aktivitou byl návrh systému akreditace ekocenter.

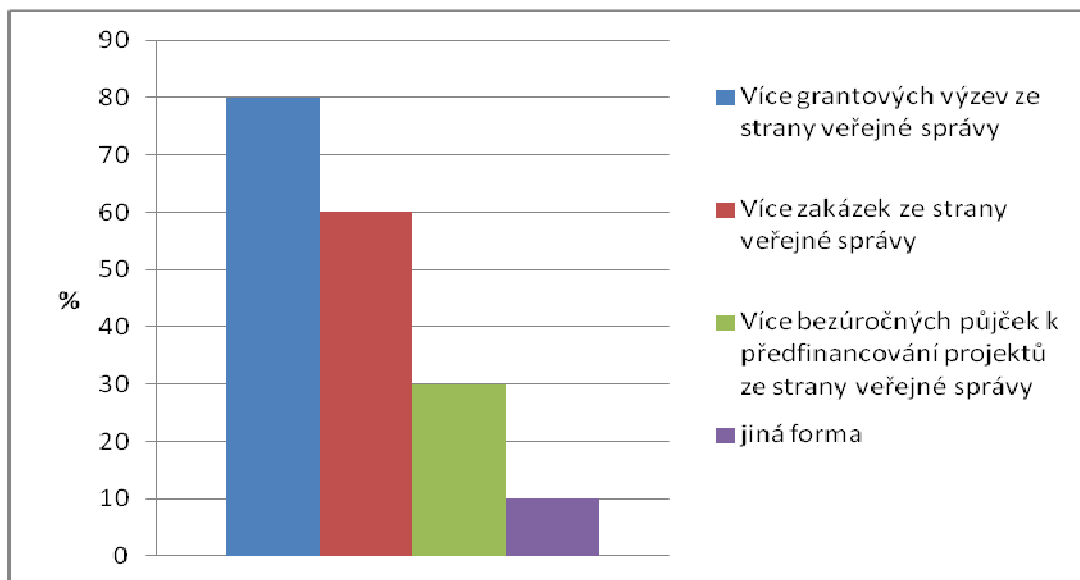
Klíčovou aktivitou projektu bylo také posílení kapacity ekocenter o oblast ekoporadenství a vzdělávání a osvěty dospělých. Poradenské služby v současné době poskytují tato ekocentra: SEV SEVER Litoměřice, EC Meluzína, EC Děčín, EC Šťovík, ČSOP Tilia, EC Stepník Kadaň, EC Dymnivka Postoloprty, Ekodomov, EC Žatec, České Švýcarsko o.p.s.

V tomto období také probíhala proškolení pracovníků ekocenter v oblasti ekoporadenství a MA 21.

Velký přínos projektu byl v koordinaci aktivit a ve spolupráci partnerských organizací. V současné době koordinaci částečně zajišťuje PS EVVO, který se nepravidelně schází v průběhu roku. Vzhledem k zastoupení členů PS EVVO, jehož největší zastoupení je ze strany škol a školských zařízení.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že největší zájem ze strany NNO v Ústeckém kraji je o koordinaci činností, stálou a aktuální nabídku grantů a jiných finančních zdrojů na zajištění jejich činnosti. Databáze subjektů s určením nabídky služeb by měla být centrálně doplňována a aktualizována.

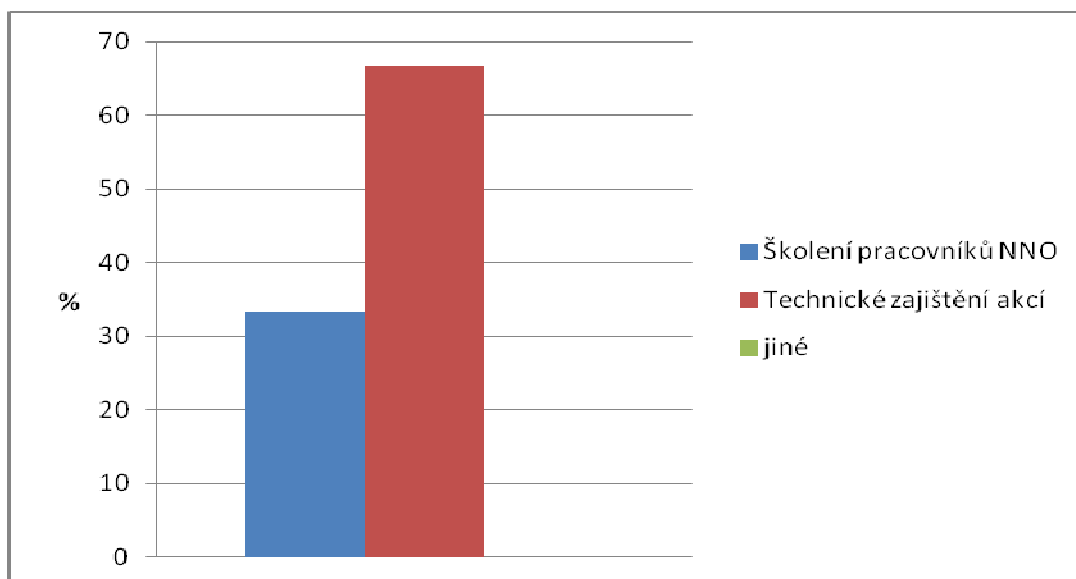
Doporučení, jak řešit finanční podporu pro činnost EVVO

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Aby mohly organizace zajišťovat širokou, kvalitní a aktualizovanou nabídku svých služeb je nutné jejich činnost podpořit finančně formou grantových výzev a zakázek. Velkou pomocí by byla i podpora formou bezúročných půjček k předfinancování projektů.

Chybějící nefinanční podpora pro činnost EVVO

Zdroj: Dotazníkové šetření realizované v rámci aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji březen 2012

Současně jako nejvíce postrádanou nefinanční podporu pociťují v technickém zajištění pořádaných akcí a v nedostatku možností školení pracovníků NNO pro zvýšení jejich kvalifikace.

Navržené nové cíle stanovené na základě analýzy a dotazníkového šetření:

- Neziskové organizace navzájem komunikují a koordinují svou činnost.
- Nastavení systému informování o grantových výzvách, vzdělávacích akcích.
- Z vyčleněných prioritních oblastí je tato nejširší a nejrozmanitější co do spektra nástrojů a institucí. Z hlediska krajského systému EVVO je užitečné zaměřit se zejména na vytvoření nabídky aktivit a služeb v těchto okruzích:
  - Osvěta široké veřejnosti (zahrnující mj. působení médií, informační kampaně, naučné stezky, kulturní a společenské akce, přednášky apod.)
  - Poradenství jako dlouhodobá systematická činnost poskytovaná v kraji
  - Zapojování veřejnosti do řešení otázek ŽP včetně propagace a podpory procesu Místní agendy 21
  - Vzdělávání pracovníků NNO, pedagogů volného času a vedoucích dětských kolektivů v oblasti EVVO
  - Vytvoření ucelené nabídky vzdělávacích programů napříč všemi věkovými kategoriemi školních dětí a mládeže
- Pro zajištění pestré a kvalitní nabídky rovnoměrně pokrytých služeb (v rámci Ústeckého kraje) je nutné nastavit systém finanční a nefinanční podpory

3.3.8 Hodnocení oblasti D. 2.4. Rozvoj aktivit EVVO v podnikatelské sféře

Souhrnný přehled

Návrh cíle (2004)	Stanovená doba plnění (k roku 2004)	Stav (2012)	Návrhy opatření
D.2.4.1. Nabídka vzdělávání managementu i pracovníků.	Střednědobý cíl (2006)	NESPLNĚNO	Cíl realizovat na základě spolupráce s vybranými podnikatelskými subjekty.
D.2.4.2. Podpora sítí podniků se vztahem k EVVO (Česká podnikatelská rada pro UR, CEMC, zemědělci - členové svaz ProBio či ECEAT).	Střednědobý cíl (2006)	NESPLNĚNO	Není v rámci rozvoje EVVO v Ústeckém kraji prioritou k řešení a konkrétním opatřením.
D.2.4.3. Propagace a ohodnocení podniků aktivních v EVVO.	Střednědobý cíl (2006)	NESPLNĚNO	Není v rámci rozvoje EVVO v Ústeckém kraji prioritou k řešení a konkrétním opatřením.
D.2.4.4. Podpora setkávání a vzájemné komunikace v EVVO.	Střednědobý cíl (2006)	NESPLNĚNO	Doporučení tento cíl zakomponovat do aktivit v rámci kampaně NSZM.
D.2.4.5. Zvýšení vzdělanosti zaměstnanců podniků na všech stupních v otázkách ŽP.	Průběžný cíl	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Tento cíl nelze mimo strukturu podnikatelských subjektů ovlivňovat, proto není podstatné ho přenášet do aktualizace koncepce EVVO.
D.2.4.6. Zlepšení osvěty, informovanosti a odborné podpory pro uplatňování ekologického systému řízení podniků, čisté produkce a nejlepších dostupných technologií.	Průběžný cíl	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Dtto bod D.2.4.1.
D.2.4.7. Zvýšení politické podpory spolupráce podniků s veřejností, veřejnou správou a NNO při řešení otázek životního prostředí v regionu.	Průběžný cíl	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Doporučení tento cíl zakomponovat do aktivit v rámci kampaně "Zdravých měst".
D. 2.4.8. Podnikatelský sektor navíc může být do budoucna významným zdrojem podpory EVVO i v jiných prioritních oblastech.	Průběžný cíl	ČÁSTEČNĚ SPLNĚNO	Vytvoření nástrojů na větší finanční zapojení podnikatelů do EVVO, a to přímou podporou, prostřednictvím fondu EVVO Ústeckého kraje.

3.3.8.1 Komentáře k cílům

D.2.4.1.

Nabídka vzdělávání managementu i pracovníků může být realizována ideálně prostřednictvím Hospodářské komory. Problémem je zde však poptávka po takovémto školení. Pokud není poptávka, je zhoršená pozice v přípravě aktuálních

školení, lektorů atp. V nabídce EVVO v rámci kraje se jedná a do budoucna i bude jednat spíše o okrajovou záležitost.

D.2.4.2., D.2.4.3.

Přímá a ani nepřímá podpora sítí podniků se vztahem k EVVO (Česká podnikatelská rada pro UR, CEMC, zemědělci - členové svazu ProBio či ECEAT) nebyla realizována a ukazuje se, že ve vztahu k cílové skupině by tento cíl nebyl příliš reálný. I vzhledem k možnostem kraje toto ovlivnit. Tento cíl není v rámci rozvoje EVVO v Ústeckém kraji prioritou k řešení a konkrétním opatřením. To se týká i propagace a ohodnocení podniků aktivních v EVVO.

D.2.4.4.

Cíl podpory setkávání a vzájemné komunikace v EVVO ve vztahu k podnikové sféře nebyl naplňován, ale jedná se o stav, který není příznivý v celé ČR. Opět by mohlo pomoci připojení se ke kampani Zdravých měst, kde se předpokládá v komisích účast podnikatelského sektoru a s tím souvisí pak i jeho zapojování.

D.2.4.5.

Také cíl zvýšení vzdělanosti zaměstnanců podniků na všech stupních v otázkách ŽP je těžko realizovatelný, neboť je závislý na zájmu cílové skupiny, který kraj a organizace působící v EVVO mohou ovlivňovat jen velmi zprostředkovaně. Proto není tento cíl zakomponován do návrhové části aktualizace koncepce EVVO.

D.2.4.6.

Zlepšení osvěty, informovanosti a odborné podpory pro uplatňování ekologického systému řízení podniků, čisté produkce a nejlepších dostupných technologií lze opět realizovat nejlépe ve spolupráci s Hospodářskou komorou. Situaci by mohl zlepšit vyhlášený dotační program např. ze strany MŽP nebo min. průmyslu. Pokud by se jednalo o možnost plošné osvěty u zájemců podnikatelské sféry na území Ústeckého kraje, jistě by došlo k posunu. Ovšem opět je těžké tento cíl ovlivňovat nebo naplňovat z pozice kraje.

D.2.4.7.

Cíl zvýšení politické podpory spolupráce podniků s veřejností, veřejnou správou a NNO při řešení otázek životního prostředí v regionu lze ideálně opět realizovat formou zapojení kampaně "Zdravých měst" a MA 21.

D. 2.4.8.

V koncepci byl také cíl, aby se podnikatelský sektor stal do budoucna významným zdrojem podpory EVVO i v jiných prioritních oblastech. Určitě jsou rezervy z hlediska donátorství od podnikatelské sféry, které bude třeba aktivněji využívat.

Zejména jde o to podchytit firmy, které nemají zřízené vlastní nadace, doposud oblast EVVO nepodporují a byl by z jejich strany potencionální zájem.

Obecné zhodnocení podnikové sféry, jako jedné z cílových skupin EVVO:

Podniková sféra v minulosti byla, a v současnosti stále je, spíše okrajovou cílovou skupinou v rámci EVVO. Zde musíme rozlišovat podporu ochrany životního prostředí z hlediska technického, jako je zavádění šetrných výrobních technologií, úspory energií atd. Zde určitě k posunu postupně dochází. To jsou však opatření technického směru, přičemž podstatou EVVO je především výchova a vzdělávání.

V rámci této části aktualizace EVVO lze určitě pozitivně hodnotit právní a další nástroje na národní i evropské úrovni, které směřují právě vůči předemtné cílové skupině, byť je diskutabilní, zda se jedná přímo o vazbu na EVVO, spíše se jedná o oblast zlepšování životního prostředí obecně. Ovšem vzhledem k tomu, že tyto oblasti jsou velmi úzce propojené, je nutné je zde alespoň částečně zmínit.

V ČR došlo k implementaci směrnice EU o integrované prevenci znečišťování (IPPC). Od zpracování koncepce EVVO Ústeckého kraje v roce 2003 je posun zákonodárství prevence závažných havárií a v oblasti nakládání s chemickými látkami. Podnikajícím subjektům byla dána nabídka na dobrovolné plnění závazků (mimo norem ISO 14000 nově například tzv. EMAS). U subjektů u kterých nalézáme integrované povolení (IPPC) jsou systemizována pracovní místa s akcentem na ochranu životního prostředí.

Podniková sféra může využít také například „Environmentální prohlášení o produktu“ (Environmental Product Declaration – EPD), což je soubor měřitelných informací o vlivu produktu (výrobku nebo služby) na životní prostředí v průběhu celého životního cyklu (např. spotřeba energií a vody, produkce odpadů, vliv na změnu klimatu, eutrofizaci, rozrušování ozonové vrstvy apod.). Tyto informace se zjišťují metodou analýzy životního cyklu (LCA) podle norem ČSN ISO 14040-49 a mohou být ještě doplněny různými dalšími údaji, jež jsou považovány za podstatné. Dokument (EPD) s těmito údaji musí být veřejně přístupný a údaje v něm obsažené musí být ověřitelné. V podstatě tedy jde o podrobný průkaz produktu o jeho vlivu na životní prostředí.

Další možností, jak mohou podniky deklarovat svůj pozitivní vztah k životnímu prostředí je tzv. „Ekoznačení“ (ecolabelling). Jedná se o označování výrobků a služeb, které jsou v průběhu celého životního cyklu prokazatelně šetrnější nejen k životnímu prostředí, ale i ke zdraví spotřebitele. Jejich kvalita přitom zůstává na velmi vysoké úrovni. Takové výrobky nebo služby lze (např. v obchodě) poznat podle jednoduchého a snadno zapamatovatelného symbolu, tzv. ekoznačky. Podnikající subjekty mohou ekoznačku efektivně využít při marketingu takto oceněných produktů a spotřebitelé zase jako vodítko při nákupu ekologicky šetrnějšího zboží a služeb.

V Ústeckém kraji (ale jedná se o skutečnost platnou pro celou ČR) je přetrvávající trend, že podnikající subjekty v rámci svých interních školení objednávají „komerční“ agentury a nemají snahu oslovovat NNO, byť jsou tuto službu schopny také poskytnout, a to v odpovídající kvalitě. V rámci poptávaného vzdělávání není

kladen požadavek na školení společenských požadavků, byť se jedná o oblast neméně důležitou, jako je personalistika, legislativa a oborově specializované kurzy.

Dle zpracovatele této aktualizace koncepce EVVO se nejedná o cílovou skupinu, na kterou je třeba soustředit cílenou snahu o systematickou podporu a zavádění systémů EVVO. Navíc možnost Kraje, obcí a dalších subjektů se v EVVO angažujících, je vůči aktivnímu zapojení podnikatelské sféry omezený. Případná školení zaměstnanců či managementu podniků v rámci EVVO je vždy úzce specializovaná, okrajová a týká se pouze souvislostí v rámci předmětu výroby nebo podnikání. Nelze proto mít ambice zapojit podnikající subjekty jako aktivní příjemce nebo poskytovatele EVVO na širší a obecné bázi, jak tomu může být u škol, školských zařízení, NNO nebo veřejné správy.

Existují firmy, které se z pozice své činnosti nebo v rámci společenské odpovědnosti EVVO věnují. V případě Ústeckého kraje se jedná o společnosti s národním nebo nadnárodním přesahem. Více než jiné se například v oblasti EVVO profilují firmy, jejichž předmětem činnosti je nakládání s odpady. Některé skutečně veliké společnosti mají své vlastní nadace nebo do některých nadací pravidelně přispívají, přičemž lze z těchto čerpat i na EVVO.

Kde se však naskýtá významnější role podnikatelské sféry vůči EVVO, je role donátorská a s tím související snaha o vícezdrojové financování aktivit EVVO. Finanční možnosti podpory EVVO ze strany podnikatelské sféry byly diskutovány i v pracovní skupině v rámci této aktualizace koncepce EVVO. Byly zvažovány různé možnosti finanční i nefinanční podpory a možnosti ovlivňování darování peněz na straně jedné a konečných příjemců a jejich aktivit na straně druhé. Nejvhodnější varianta spočívá v motivaci potenciálních dárců k zapojení se do přímého financování projektů žadatelů, kteří nebudou uspokojeni z Programu rozvoje EVVO (zejména z hlediska nesplnění formálních náležitostí). Další varianta předpokládající spolupráci s nadacemi byla shledána jako obtížně realizovatelná (nejasné funkční provázání nadace s územním samosprávným celkem) a proto nebyla tato varianta dále posuzována.

Konkrétní princip zapojení podnikové sféry do možného financování projektů EVVO je rozpracován v příslušné kapitole návrhové části.

4 NÁVRHOVÁ ČÁST

Metodika zpracování návrhové části:

Struktura návrhové části má shodné členění jako část analytická, která respektuje strukturu původního dokumentu Koncepce v jednotlivých prioritních oblastech, kterými jsou:

- Zakotvení EVVO v dokumentech kraje.
- Personální a institucionální zajištění (management) EVVO.
- Vytvořený systém financování EVVO.
- Rozvoj aktivit EVVO.

U každé prioritní oblasti jsou stanovené cíle, které vychází z analytické části. Dále je ke každému cíli vymezen indikátor popisující splnění, garant, finanční zajištění a časový úsek pro naplnění cíle, které jsou stanoveny následovně:

- průběžné,
- krátkodobé (2013-2014),
- střednědobé (2013-2016),
- dlouhodobé (2013-2020).

Souhrnné informace k naplňování cílů jsou uvedeny v příloze č. 4.

4.1 ZAKOTVENÍ EVVO V DOKUMENTECH KRAJE

4.1.1 Zakotvení EVVO ve strategických dokumentech Ústeckého kraje

EVVO se promítne do všech schvalovaných nebo aktualizovaných relevantních strategických a programových dokumentů kraje, zejména na úseku životního prostředí, školství, mládeže a tělovýchovy a regionálního rozvoje a dále do aktualizovaného znění Programu rozvoje Ústeckého kraje.

Konkrétní návrhy na zpracování EVVO v rámci aktualizace strategických dokumentů

Program rozvoje Ústeckého kraje:

V kapitole „Opatření 3.4“ návrhové části připravovaného návrhu Programu rozvoje Ústeckého kraje je doporučeno mezi aktivity Ústeckého kraje následující:

- „*Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta v oblasti ekologie a životního prostředí*“.
- „*Osvětové aktivity pro občany v oblasti ekologických forem vytápění*“

Aktualizace strategie udržitelného rozvoje Ústeckého kraje:

V rámci cíle 3.3.4. *Zlepšit kvalitu, efektivitu a transparentnost veřejné správy a zajistit efektivní nakládání s veřejnými prostředky* je doporučeno do opatření zahrnout návrh na doplnění o zapojení přímo Ústeckého kraje do aktivit a procesů směřujících k udržitelnému rozvoji jako je MA21 a NSZM.

V rámci cíle 3.4.4 *Rozvoj environmentálního vzdělávání výchovy a osvěty (EVVO) v Ústeckém kraji* je vhodné doplnit: „*Metodická a koordinační podpora EVVO ze strany*

*Ústeckého kraje prostřednictvím koordinačního pracovníka úřadu pro EVVO.“
Kraje prostřednictvím Koordinačního pracovníka úřadu pro EVVO.“*

Indikátory: Počet relevantních dokumentů, do kterých je EVVO promítnuto

Garant: Ústecký kraj - odbor ZPZ, koordinátor EVVO

Financování: Bez nároku na rozpočet kraje, zajištění vlastními zdroji

Průběžný cíl (nutno naplňovat při každé aktualizaci či tvorbě nového strategického dokumentu)

4.1.2 Vyhodnocování koncepce

Naplňování koncepce EVVO bude každoročně písemně vyhodnocováno dle indikátorů jednotlivých podkapitol návrhové části. Vyhodnocení bude předloženo ke schválení komisi Rady Ústeckého kraje a PS EVVO a dále orgánům Ústeckého kraje k projednání.

Indikátory: Vyhodnocení EVVO

Garant: Ústecký kraj - odbor ZPZ

Financování: Bez nároku na rozpočet kraje, zajištění vlastními zdroji

Průběžný cíl

4.1.3 Akční plán EVVO

Ve dvouletých intervalech bude vypracováván akční plán EVVO (první akční plán bude zpracován do roku 2014). Návrh akčního plánu bude předložen komisi Rady Ústeckého kraje k projednání a následně předložen Radě Ústeckého kraje ke schválení.

Indikátory: vyhodnocení a vypracování akčního plánu v daném časovém úseku

Garant: Ústecký kraj - odbor ZPZ

Financování: Bez nároku na rozpočet kraje, zajištění vlastními zdroji, v případě realizace formou zakázky od spolupracující vybrané organizace /cca 200 tis. Kč/ jednou za 2 roky

Průběžný cíl

4.2 PERSONÁLNÍ A INSTITUCIONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ (management) EVVO

4.2.1 Koordinátor EVVO

Garantem naplňování koncepce EVVO je koordinační pracovník úřadu pro EVVO – tzv. koordinátor EVVO, který je zařazen do odboru ZPZ krajského úřadu. Spolupracuje s komisí Rady Ústeckého kraje, PS EVVO a dále s vybranými organizacemi na dílčích specializovaných činnostech v rámci EVVO a s kontaktním pracovníkem z odboru SMT a RR. Konkrétní činnosti jsou uvedeny v příloze č. 1.

Indikátory: Systematizované místa koordinátora EVVO

Garant: Ústecký kraj - odbor ZPZ, SMT

Financování: V rámci kapitoly mzdových prostředků KÚ

Krátkodobý cíl (2012): Vytvoření pozice v organizační struktuře

Průběžný cíl: Plnění činností dle přílohy č. 1

4.2.2 Komise Rady Ústeckého kraje

Kompetentním výkonným orgánem pro oblast EVVO se stane komise Rady Ústeckého kraje, která je poradním a iniciativním orgánem Rady Ústeckého kraje dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení). Člen komise bude nominován do PS EVVO. Komise spolupracuje s koordinátorem EVVO a v rámci své poradní a iniciativní funkce vyplývající ze zákona o krajích poskytuje Radě Ústeckého kraje návrhy k dalšímu rozvoji EVVO v souladu s koncepcí.

Indikátory: Začlenění EVVO do statutu komise Rady Ústeckého kraje

Garant: Ústecký kraj - odbor ZPZ

Financování: Bez nároku na rozpočet kraje

Krátkodobý cíl (2013)

4.2.3 Poradní sbor EVVO

V Ústeckém kraji působí jako poradní orgán PS EVVO, který je personálně stabilizován (zástupci ekocenter, škol a školských zařízení, Správy CHKO České středohoří a NP České Švýcarsko, ZOO Děčín, UJEP). Členem PS EVVO se stane koordinátor EVVO, zástupce Komise Rady Ústeckého kraje a dále kontaktní pracovník pro EVVO z odboru SMT. PS EVVO zasedá minimálně 1 x ročně ohledně průběžného vyhodnocení aktivit spojených s EVVO v rámci Ústeckého kraje z pohledu všech dotčených subjektů vykonávající EVVO. Konkrétní činnost PS EVVO je vymezena statutem.

Indikátory: Počet schůzek PS EVVO

Garant: Ústecký kraj - odbor ZPZ, SMT, komise RÚK

Financování: Bez nároku na rozpočet kraje

Průběžný cíl

4.2.4 Spolupracující vybrané organizace

Ústecký kraj spolupracuje v oblasti EVVO s organizacemi podílejícími se na EVVO (školy všech stupňů, neziskové organizace, podnikatelské subjekty apod.), a to v rámci dílčích odborných činností a konzultací, v případě aktuální potřeby a dle rozpočtových možností.

Indikátory: Počet fungujících organizací v EVVO

Garant: Ústecký kraj - odbor ZPZ, SMT

Financování: Bez nároku na rozpočet kraje

Průběžný cíl

4.3 VYTVOŘENÝ SYSTÉM FINANCOVÁNÍ EVVO

4.3.1 Dotační program Ústeckého kraje

Rozsah dotační podpory EVVO byl v roce 2013 aktualizován na základě údajů ze zjišťovacího průzkumu k této aktualizaci a je zahrnut jako dílčí oblast podpory v „Programu pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2013 až 2016“, který byl Zastupitelstvem Ústeckého kraje vyhlášen usnesením č 98/3Z/2013 ze dne

27. 2. 2013. Případná následná aktualizace oblasti podpory EVVO bude provedena v rámci zpracování akčního plánu EVVO.

Indikátory: Počet uspokojených žadatelů (projektů)

Garant: Ústecký kraj - odbor ZPZ

Financování: Rozpočet kraje cca 1 mil. Kč/rok - je doporučeno meziročně navyšovat výši dosud vyčleněných finančních prostředků

Průběžný cíl

4.3.2 Položky v rozpočtu Ústeckého kraje

Budou vytvořeny položky v rozpočtech odborů ZPZ a SMT k naplňování systematické činnosti vyplývající z koncepce EVVO.

Indikátory: Rozpočtové položky odborů ZPZ, SMT

Garant: Ústecký kraj - odbory ZPZ, SMT

Financování: Rozpočet kraje cca 1 - 2 mil. Kč/rok

Střednědobý cíl (2016)

4.3.3 Podpora systému EVVO externími subjekty

a) Účelové poskytování finančních příspěvků z darů, příspěvků a jiných účelově určených peněžních plnění od ostatních fyzických a právnických osob či z pokut uložených na úseku ochrany životního prostředí, jejichž příjemcem je dle zvláštního právního předpisu kraj, prostřednictvím Fondu životního prostředí Ústeckého kraje.

Indikátory: Relokace prostředků z Fondu životního prostředí Ústeckého kraje

Garant: Ústecký kraj - odbor ZPZ

Financování: Bez nároku na rozpočet kraje

Dlouhodobý cíl (2020)

b) Vytvoření systému nabídky projektů v oblasti EVVO a jejich doporučení k realizaci vybraným subjektům působícím v Ústeckém kraji. Předpokládané způsoby řešení systému jsou v podobě zasílání emailových výzev o možné podpoře projektů nebo zveřejnění nabídky projektů v účelové sekci webových stránek k EVVO a zasílání avíz o jejich možné podpoře potencionálním subjektům (tzv. „burza“).

Indikátory: Návrh systému

Garant: Ústecký kraj - odbor ZPZ

Financování: Bez nároku na rozpočet kraje, zajištění vlastními zdroji

Dlouhodobý cíl (2020)

4.4 Rozvoj průřezových aktivit EVVO v Ústeckém kraji

4.4.1 Zajištění metodické podpory, osvětové a konzultační činnosti, poskytování nových informací v EVVO

Každoroční pořádání krajské konference EVVO. Prostřednictvím webových stránek EVVO budou zveřejňovány aktuální informace o EVVO - pořádané osvětové akce,

pravidelně aktualizovaná databáze a adresář subjektů působících v EVVO, vydané publikace a informační materiály, pravidelně zveřejňovaný grantový kalendář a kalendář akcí, informace o environmentálním poradenství apod.

Indikátory:

- Počet konferencí, konzultací a osvětových akcí
- Návštěvnost webu

Garant: Ústecký kraj - odbor ZPZ

Financování:

- o Rozpočet kraje:
- Zajištění konference vlastními zdroji nebo službou cca 50 tis. Kč/akce.
- Správa a údržba webového portálu – zajištění vlastními zdroji nebo službou cca 100 tis. Kč/rok.
- o Grantové výzvy z národních či EU zdrojů.

Průběžný cíl

4.4.2 Zajištění nabídky vzdělávání pracovníků EVVO

Organizační zajištění vzdělávacích akcí pro pedagogické i nepedagogické pracovníky činné v EVVO prostřednictvím tematických workshopů, kulatých stolů, přednášek apod.

Indikátory: Počet zúčastněných pracovníků, počet aktualizovaných nabídek vzdělávacích akcí

Garant: Ústecký kraj - odbor ZPZ

Financování: Bez nároku na rozpočet kraje – zajištění vlastními zdroji nebo službou cca 100 tis. Kč/rok, grantové výzvy z národních či EU zdrojů

Průběžný cíl

4.4.3 Aplikace motivačního nástroje pro pracovníky podporující EVVO

V rámci krajské konference EVVO bude jednou za 2 roky vyhlášena soutěž o cenu za podporu a přínos EVVO v Ústeckém kraji. Návrhy budou podávány širokou odbornou a laickou veřejností.

Indikátory: Vznik pravidel soutěže; počet nominovaných soutěžících

Garant: Ústecký kraj - odbor ZPZ

Financování: Rozpočet kraje cca 50 tis Kč/1 x za dva roky

Průběžný cíl

4.4.4 Doporučení pro rozvoj EVVO ostatním subjektům a institucím působícím v Ústeckém kraji

a) Veřejná správa na místní úrovni (obce, města):

- Vytvořit podmínky pro pravidelná setkávání aktérů EVVO na místní úrovni, podporovat výměnu informací, spolupráci.
- Vyčlenit pověřeného pracovníka v rámci dotčených odborů (např. regionální rozvoj, školství).
- Vytvářet finanční nástroje na podporu EVVO (vzdělávací a osvětové projekty, vznik a udržitelný rozvoj středisek EVVO apod.).
- Vytvořit pracovní místo koordinátora EVVO, jenž bude garantovat rozvoj EVVO v lokálním měřítku.

- Zapojit se do fungujících systémů a sítí (např. Zdravá města, MA21).
- Preferovat environmentálně šetrná řešení ve vnitřním fungování úřadu a příspěvkových organizací.
- Ve spolupráci s místními partnery pořádat osvětové akce nebo podporovat jejich pořádání.

b) Školy, zařízení pro zájmové vzdělávání, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

- Využívat dotačních titulů (národních a evropských) na realizaci programů EVVO a na environmentálně příznivá provozní opatření, nabídek středisek ekologické výchovy a dalších organizací poskytujících programy EVVO.
- Umožnit pedagogům (školním koordinátorům) intenzivně využívat nabídky dalšího vzdělávání v oblasti EVVO, vytvářet školní týmy pro realizaci programů EVVO.
- Zapojení okolí škol nebo školních zahrad do výuky a praxe EVVO v terénu.
- Aktivně se podílet na rozvoj EVVO v obcích a městech.

c) Nestátní neziskové organizace

- Spolupracovat na rozvoji systému EVVO v kraji – publikovat, spolupřátat vzdělávací a osvětové akce ve vztahu k ochraně životního prostředí atd.

d) Podnikatelský sektor

- Podporovat EVVO např. formou finančních příspěvků (darů) NNO a školám, zapojovat se do života komunit jako sociálně a environmentálně odpovědná firma.
- Umožnit účast zaměstnanců firem na odborných školeních a osvětových akcích EVVO.
- Spoluzodpovědnost podnikatelského sektoru na rozvoji EVVO aktivit a její integrace do politik a strategií společností hospodařících na území Ústeckého kraje.
- Preferovat environmentálně příznivé postupy a řešení v rámci firemní strategie (např. systémy environmentálního řízení a auditu - EMAS, aplikace BAT atp.)
- Získání vazby na venkov prostřednictvím aktivit podnikatelských subjektů činných ve venkovském prostoru v oblasti zemědělství a lesnického hospodaření pořádáním osvětových akcí pro veřejnost, například tematické exkurze, dny otevřených dveří apod.
- Zapojení do sítě zemědělských subjektů umožňujících školní exkurze pro zatraktivnění zemědělských oborů a podporu lokálních producentů před dovozci.

5 PŘÍLOHY

PŘÍLOHA Č. 1: Činnost koordinátora EVVO

- Naplňovat úkoly vymezené v aktualizované Konceptci EVVO.
- Komunikovat a úzce spolupracovat s Poradním sborem EVVO a Komisí Rady Ústeckého kraje.
- Vyhledávat lidské a finanční zdroje pro realizaci opatření obsažených v aktualizované Konceptci EVVO a Akčním plánu.
- Aktivně oslovovat a informovat o možnostech v oblasti EVVO jednotlivé potenciální realizátory a veřejnost za účelem nastartování co nejvíce úkolů z dokumentů ve vztahu k EVVO.
- Sledovat postup plnění krajské aktualizované Konceptce EVVO a připravovat podklady k vyhodnocení efektivity její realizace, shromažďovat a vyhodnocovat připomínky veřejnosti k aktualizované Konceptci EVVO, připravovat návrhy aktualizací a doplnění konceptce, zajišťovat úkoly spojené s medializací EVVO.
- Zpracovávat vyhodnocení naplňování aktualizované Konceptce EVVO a předkládat jej ke schválení komisi Rady Ústeckého kraje a PS EVVO a dále orgánům Ústeckého kraje k projednání.
- Zpracovávat Akční plán dle navržené časové periody.
- Každoročně vyhodnotit plnění Akčního plánu a toto písemné vyhodnocení předložit Poradnímu sboru EVVO a komisi Rady Ústeckého kraje k odsouhlasení Radě Ústeckého kraje.
- Aktualizovat webové stránky vážící se k EVVO a zajišťovat informovanost všech cílových skupin (aktualizace databáze organizací působících v EVVO a jejich nabídek služeb, grantové výzvy pro cílové skupiny, organizování seminářů, kulatých stolů, informace o environmentálním poradenství apod.).
- Zajištění aktivní spolupráce v podpoře rozvoje EVVO v Ústeckém kraji s vybraným subjektem činným v oblasti EVVO.
- Navázat spolupráci v oblasti EVVO s regionálními zastoupeními organizací združující subjekty činné v oblasti zemědělství a lesnictví, např. Agrární komora ČR, Zemědělský svaz ČR, Asociace soukromého zemědělství ČR, Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR atd.
- Vytvoření sítě zemědělských subjektů umožňujících školní exkurze pro zatraktivnění zemědělských oborů a podporu lokálních producentů potravin před dovozci.
- Spolupracuje na činnostech spojených s aktualizacemi globálních rozvojových dokumentů Ústeckého kraje dle podkapitoly 4.1.1.
- Průběžná aktualizace subjektů v databázi organizací činných v EVVO v Ústeckém kraji uvedených v příloze č. 3.

Silné stránky

Průřezová témata

- Zajištěná aktualizace Koncepce EVVO v Ústeckém kraji.
- Podpora vytvoření funkčního systému EVVO ze strany vedení Ústeckého kraje.
- v roce 2013 provedena aktualizace již nevyhovujícího grantového programu pro rozvoj EVVO v Ústeckém kraji.
- Snaha o navýšení alokovaných finančních prostředků a změny systému vyhlášení a podmínek grantového systému na podporu EVVO.
- Základna aktivních neziskových a jiných organizací zabývajících se EVVO s delší dobou působnosti.
- Existují webové stránky Ústeckého kraje pro oblast EVVO (www.ekoecho.cz) pro výměnu informací široké veřejnosti v rámci Ústeckého kraje
- Fungující Poradní sbor EVVO složený ze zástupců organizací a institucí zabývajících se EVVO.
- Dlouholeté zkušenosti organizací zabývajících se EVVO sestavováním projektové žádosti a s následnou administrací projektu.
- Realizované přeshraniční projekty jednotlivými subjekty aktivně činnými v oblasti EVVO.

Slabé stránky

Průřezová témata

- Chybí pravidelná finanční podpora aktivit celokrajského významu (Krajská setkání/konference k EVVO, databáze EVVO v kraji).
- Zatím neustálené a nedostatečné personální zajištění oblasti EVVO v rámci KÚ, zcela chybějící personální zajištění ve většině velkých měst (Pozice koordinátora EVVO je velmi významná, neboť ze své funkce bude zprostředkovávat intenzivnější kontakt s funkční koordinační skupinou a subjekty zabývajících se EVVO v kraji, mj. bude například zajišťovat metodickou pomoc při přípravě projektů EVVO a jejich sladění s dotačními tituly Ústeckého kraje).
- Aktivity EVVO uvnitř kraje jsou nekoordinované a chybí jim většinou ve výchově nezbytná systematičnost a delší doba působení (podpora pravidelného informačního servisu pro EVVO, který by informoval o aktivitách různých subjektů, včetně jejich propojení).

Příležitosti

Průřezová témata

- Vytvoření sítě zemědělských subjektů umožňujících školní exkurze pro zatraktivnění zemědělských oborů a podporu lokálních producentů potravin před dovozci.
- Rozvoj internetových aktivit prostřednictvím webového portálu www.ekoecho.cz
- Navázání užší spolupráce se školními koordinátory EVVO, organizacemi združující subjekty činné v oblasti zemědělství a lesnictví.
- Vznik spolupracující sítě středisek ekologické výchovy a poraden.
- Výměna know-how v rámci sítě středisek ekologické výchovy a poraden, měst dlouhodobě podporujících principy MA 21.
- Ochota k dalšímu vzdělávání subjektů v systému EVVO (aktualizace informací, nových metod a způsobů podporujících EVVO).
- Spolupráce se zahraničními subjekty působícími v EVVO.
- Zvýšení atraktivity akcí EVVO pro veřejnost.
- Spolupráce se subjekty podporující principy EVVO (Místní akční skupiny, Národní síť zdravých měst).
- Propagace moderních forem životního stylu.
- Velký potenciál v zajištění krátkodobých a dlouhodobých cílů Koncepce EVVO prostřednictvím stávajících organizací, které mají s EVVO zkušenosti.

Ohrožení

Průřezová témata

- Personální změny.
- Vytíženost vyčleněného pracovníka - koordinátora EVVO zabývajícího se i jinými agendami.
- Nedostatečná a nesystémová podpora EVVO.

PŘÍLOHA Č. 3:

I. Databáze organizací v Ústeckém kraji vykonávající činnost související s EVVO

	Název	Adresa	Kontakt	Webové stránky
Děčín	Stanice mladých přírodovědců Sedmíkráska	Českolipská 123 405 02, Děčín	777 086 620	meluzina.info/ekologicka-vychova/ev-programy-decin
	EC Meluzína	Českolipská 123 405 02, Děčín	ec.meluzina@volny.cz	http://meluzina.info/ec-meluzina-rc-ab
	Zoologická zahrada	Pastýřská stěna Děčín 405 02	412 531 626 zooskola(@)zoodecin.cz	http://www.zoodecin.cz
	Lesní klub – Jurta o.s.	farma O.s. Jurta, Pěší 9, 405 02, Děčín - Nebočady	info@lesniklub.cz	www.lesniklub.cz
	Správa CHKO Labské pískovce	Teplická 424/69 405 02 Děčín pracoviště Ústí nad Labem, Bělehradská 1308/17, 400 01 Ústí nad Labem	412 518 202	www.labskepiskovce.nature.cz
Chomutov	Ekocentrum při Podkrušnohorském zooparku Chomutov	Přemyslova 259 Chomutov 43001	ekolog@zoopark.cz	http://www.zoopark.cz/
Kadaň	RADKA o.s.	Kpt. Jaroše 630 432 01 Kadaň	radka@kadan.cz	www.radka.kadan.cz
Krásná Lípa	České Švýcarsko, o. p. s.	Křínické nám. 1161/10 407 46 Krásná Lípa	vzdelavani@ceskesvycarsko.cz 412 383 000	http://www.ceskesvycarsko.cz/ops/vzdelavani-osveta/
	Správa Národního parku České Švýcarsko	Pražská 52 CZ-407 46 Krásná Lípa	+420 412 354 053, +420 737 276 863 j.juda@npcs.cz	http://www.npcs.cz/ekologicka-vychova
	4. ZO ČSOP Tilia	Terénní základna BUK Krásná Lípa	603 529 551 tzkrasnybuk@centrum.cz	http://csoptilia.unas.cz/ekovychova.php
Lesná	Vzdělávací a rekreační centrum Lesná, o.p.s.	Lesná 25 435 45 Nová Ves v Horách	476 000 334 info@vrclesna.cz	http://www.vrclesna.cz
Litoměřice	Středisko ekologické výchovy a etiky Rýchory SEVER	Masarykova 35, Litoměřice	sever-ltm@ekologickavychova.cz 416 734 838	www.sever.ekologickavychova.cz
	ČSOP 37/02 ZO Litoměřice	A. Muchy 16, 412 01 Litoměřice	info@csoplitomerice.cz	http://www.csoplitomerice.cz
	Oper o.s.	Marie Majerové 1824/1, 412 01 Litoměřice	kamila@zviratkalidem.cz 739 073 227	http://www.zviratkalidem.cz
	Správa CHKO České středohoří	Michalská 260/14, 412 01 Litoměřice	416 574 611 cstred@nature.cz	http://www.ceskestredohori.ochranaprirody.cz

	Název	Adresa	Kontakt	Webové stránky
Litvínov	CEV VIANA	Schola Humanitas CEV VIANA Ukrajinská 379 436 01, Litvínov	476 111 226 viana@humanitas.cz	http://www.cev-viana.cz
	ZO ČSOP Klíny	Klíny 19, 436 01 Litvínov	csop.kliny@seznam.cz 737 66 51 76	http://csop-kliny.estranky.cz/
Lovosice	Mozaika o.s.	Škroupova 1/780, Lovosice	725 092 298	http://www.rcmozaika.cz
Most	Výzkumný ústav pro hnědé uhlí a.s. Ekologické centrum Most pro Krušnohoří	Budovatelů 2830, 434 37 Most	476 703 992 ecmost@vuhu.cz	http://www.ecmost.cz
	Klub ekologické výchovy, regionální skupina	ZŠ Pertoldova 3373, Praha 4	d.kvasnickova@volny.cz	http://www.kev.ecn.cz/
Osek u Duchcova	Minifarma Dlouhá Louká	Dlouhá louka 47, Teplice, Česká republika	606 386 758 minifarma@seznam.cz	http://www.minifarma.estranky.cz/
Postoloprty	Ekocentrum Dymnivka	Jiráskovo náměstí 490 439 42, Postoloprty	eko.dymnivka@seznam.cz	http://www.eko-dymnivka.wz.cz/
Roudnice nad Labem	Stanice ekologické výchovy CICONIA ČSOP	Máchova 1309 413 01 Roudnice n.L.	ciconia.roudnice@centrum.cz 416 837 603	nenalezena
Teplice	Lesy ČR Krajské ředitelství Teplice	Dr.Vrbenského 2874/1, Teplice, 41501	oi33@lesy-cr.cz 956933111	http://www.lesy-cr.cz
Ústí nad Labem	Zoologická zahrada Ústí nad Labem	Drážďanská 23, 400 07 Ústí n. L.	zoo@zoousti.cz 475 503 421	http://www.zoousti.cz
	Rodina spolu o.s.	nenalezena	nenalezen	http://www.rodinaspolu.estranky.cz
	Ekofarma Babiny	Babiny II. čp. 7 Ústí nad Labem 400 02	bozenaradicova@seznam.cz +420 607711933	www.ekofarma-babiny.cz
Žatec	EKOLOGICKÉ CENTRUM ŽATEC občanské sdružení	Jiráskova 151 438 01 Žatec	ECZatec@seznam.cz 602 827 455	http://www.eczatec.cz

II. Přehled nejvýznamnějších nestátních organizací zabývajících se EVVO s celorepublikovou působností:

Do Ústeckého kraje zasahuje svou působností řada významných celostátních organizací, zabývajících se EVVO buď jako hlavním předmětem své činnosti nebo jako jednou z aktivit.

- a) Asociace, v nichž se sdružilo více samostatných organizací na základě společného předmětu činnosti s působností v celé ČR:
- **SSEV Pavučina** - sdružení 30 středisek ekologické výchovy v ČR, zaměřených především na školní ekologickou výchovu, koordinuje celostátní projekt M.R.K.E.V., v kraji působí jedno členské středisko - SEVER Litoměřice, služby dalších středisek školy v kraji využívají – Rezekvítek, SEVER Horní Maršov, EC Toulcův Dvůr).
  - **Sdružení ekologických poraden STEP** – sdružení ekologických poraden (v kraji působí členské organizace – Arnika Děčín, SEVER Litoměřice, Ekologické centrum Most pro Krušnohoří VÚHU, a.s., služby některých dalších – např. Ekologický právní servis, Veronika, Rosa – mají nadregionální charakter a je možné a vhodné je v kraji využívat).
  - **Zelený kruh** – asociace ekologických nevládních organizací, několik členských organizací působí v kraji (STUŽ, Arnika, SEVER, Hnutí Duha). Kromě toho Zelený kruh koordinuje i oborovou platformu, v níž jsou zapojeny další ekologické nevládní organizace.
- b) Organizace s celostátní působností a základními organizacemi či pobočkami v kraji:
- **Český svaz ochránců přírody** – ČSOP – ekologická nevládní organizace s nejpočetnější členskou základnou, v jejímž rámci funguje mj. síť ekocenter – z nich 3 ekocentra (Tilia, Ciconia a Netopýr, ZO Litoměřice) působí přímo v Ústeckém kraji.
  - **Společnost pro trvale udržitelný život** - STUŽ - expertní organizace, v kraji je aktivní její chomutovská pobočka.
  - **Hnutí Brontosaurus** – celostátní ekologická organizace zaměřená hlavně na práci s mládeží.
  - **Asociace Brontosaura** – celostátní ekologická organizace zaměřená hlavně na práci s mládeží, v kraji působí jako její regionální centrum EC Meluzína v Děčíně.
  - **Arnika** – celostátní ekologická organizace, vede několik celostátních kampaní významných pro ekologickou výchovu – např. šetrné papírování, Natura 2000.
  - **Děti Země** – celostátní ekologická organizace, fungující podobně jako Arnika (mají společný původ).
  - **Hnutí Duha** – celostátní ekologická organizace, vede několik celostátních kampaní.
- c) Další organizace, jejichž působnost zasahuje na území kraje:
- **Klub ekologické výchovy** – sdružení pro učitele zabývajících se ekologickou výchovou.
  - **Sdružení pro ekologickou výchovu Tereza** - koordinuje několik celostátních školních ekologických projektů, jeden z nejvýznamnějších partnerů škol v EVVO.

- **Svaz ProBio** – sdružuje ekologické zemědělce, propaguje ekologické zemědělství, věnuje se osvětě spotřebitelů.
- **Pedagogické asociace** – např. SKAV, PAU, Kritické myšlení, APZŠ, ...
- **Nadace podporující ekologické projekty** – zejména Nadace Partnerství.
- **Organizace dětí a mládeže** – Junák-Svaz skautů a skautek ČR, Pionýr, YMCA, SDM Tilia, ATOM aj.
- **Česká společnost pro životní prostředí** – ČSŽP – celonárodní dobrovolné nevládní nepolitické a veřejně prospěné vědeckotechnicky zaměřené občanské sdružení, jehož cílem je podílet se svou činností na stálém zlepšování životního prostředí a přispívat svou činností k prosazení zásad trvale udržitelného rozvoje.

PŘÍLOHA Č. 4: Souhrnné informace k naplňování jednotlivých cílů

Pořadové číslo cíle	Název cíle	Financování	Časový úsek plnění cíle
4.1.1.	Zakotvení EVVO ve strategických dokumentech ÚK	Bez nároku na rozpočet kraje, zajištění vlastními zdroji	průběžný cíl
4.1.2.	Vyhodnocení koncepce	Bez nároku na rozpočet kraje, zajištění vlastními zdroji	průběžný cíl
4.1.3.	Akční plán EVVO	Bez nároku na rozpočet kraje, zajištění vlastními zdroji, v případě realizace formou zakázky od spolupracující vybrané organizace /cca 200 tis. Kč/ jednou za 2 roky	průběžný cíl
4.2.1.	Koordinátor EVVO	V rámci kapitoly mzdových prostředků KÚ	průběžný cíl
4.2.2.	Komise rady Ústeckého kraje	Bez nároku na rozpočet kraje	krátkodobý cíl
4.2.3.	Poradní sbor EVVO	Bez nároku na rozpočet kraje	průběžný cíl
4.2.4.	Spolupracující vybrané organizace	Bez nároku na rozpočet kraje	průběžný cíl
4.3.1.	Dotační program Ústeckého kraje	Rozpočet kraje cca 1 mil. Kč/rok - je doporučeno meziročně navyšovat výši dosud vyčleněných finančních prostředků	průběžný cíl
4.3.2.	Položky v rozpočtu Ústeckého kraje	Rozpočet kraje cca 1 - 2 mil. Kč/rok	střednědobý cíl
4.3.3. a	Podpora systému EVVO externími subjekty	Bez nároku na rozpočet kraje	dlouhodobý cíl
4.3.3. b	Podpora systému EVVO externími subjekty	Bez nároku na rozpočet kraje, zajištění vlastními zdroji	dlouhodobý cíl
4.4.1.	Zajištění metodické podpory, osvětové a konzultační činnosti, poskytování nových informací v EVVO	Rozpočet kraje - Zajištění konference vlastními zdroji nebo službou cca 50 tis. Kč/akce. Správa a údržba webového portálu – zajištění vlastními zdroji nebo službou cca 100 tis. Kč/rok. Grantové výzvy z národních či EU zdrojů.	průběžný cíl
4.4.2.	Zajištění nabídky vzdělávání pracovníků EVVO	Bez nároku na rozpočet kraje – zajištění vlastními zdroji nebo službou cca 100 tis. Kč/rok, grantové výzvy z národních či EU zdrojů	průběžný cíl
4.4.3.	Aplikace motivačního nástroje pro pracovníky podporující EVVO	Rozpočet kraje cca 50 tis Kč/1 x za dva roky	průběžný cíl
4.4.4.	Doporučení pro rozvoj EVVO ostatním subjektům a institucím působícím v Ústeckém kraji	Bez nároku na rozpočet kraje	průběžný cíl
		Celkový předpokládaný objem vyčleněných finančních prostředků z rozpočtu Ústeckého kraje činí cca 1,5 mil. Kč/rok (viz. cíl 4.3.2.)	